

**MAHASI OKĀSA (AWKARTHA)
INTRO (IN BURMESE)**

**by
The Venerable Mahāsi Sayādaw
of
Burma**

မာတိကာ

ဩကာသအပ္ပဋိ အကြောင်းရင်း

ဩကာသအစ

ရှိခိုးပါ၏

ဩကာသမူမှန်

ဩကာသယူသော စကား

ပဌမပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်

ဒုတိယပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်

ဘုရားရတနာ စသည်

အရှိအသေ

ရှိခိုး

ပူဇော်စသည်

ကန်တော့ရသော

အပါယ်လေးပါး စသည်

မဂ်တရား ပို့လ်တရား

နိဗ္ဗာန်တရား

ငါးပါးသီလ

ရှစ်ပါးသီလ

ဘုရားရှိခိုးအမျိုးမျိုး

သြကာသအဖွင့်အကြောင်းရင်း

နမောဝရုတ္တမဿ

သြကာသစွဲ

ကျွန်တော်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို မိရိုးဖလာအားဖြင့် ကိုးကွယ်လာကြသူတို့ ဖြစ်သောကြောင့် စာမတတ်မီ ကပင် သြကာသကို နှုတ်တက်ရနေပါသည်။ ကျွန်တော်တို့၏ ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု အခမ်းအနားတိုင်း၌ ကလေးကင်ပွန်းတပ်က အစ ဒုမင်္ဂလ သရဏဂုံတင်သည်အထိ ရတနာမြတ်သုံးပါးကို ဦးစွာရှိခိုးကန်တော့ခြင်းဖြင့် အခမ်းအနားဖွင့်လှေ့ရရှိခဲ့ပါသည်။

ပရိသတ်စုံသည်နှင့် တပြိုင်နက် “ကန်တော့ကြရအောင်ခင်ဗျား” ဟု နှိုးဆော်လိုက်သောအခါ ပရိသတ်အားလုံးက သြကာသကို ဆိုလိုက်ကြသည်။ ကျွန်တော်တို့မှာ သြကာသစွဲ ဘယ်လောက်မြဲသလဲဆိုလျှင် သြကာသမပါယင် သီလတောင် မခံယူကောင်းဟု ထင်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

သြကာသ တယောက်တမျိုး

သြကာသသည် တကျောင်းတဂါထာ တရွာတပုဒ်ဆန်းဆိုသလို မူမတူ ကွဲပြားသဖြင့် ပရိသတ်နှင့် ရှိခိုးသောအခါ တယောက်တမျိုး အသံထွက်လာ၍ ရုတ်တရက် ရွာချလိုက်သော မိုးသံလို တဝေါဝေါ အသံထွက်လာတော့သည်။ သြကာသ ပြီးဆုံးသောအခါလည်း ချက်ခြင်း တိတ်သွားသောမိုးသံကဲ့သို့ မဟုတ်ပဲ၊ တဖြေးဖြေး စဲသွားသော မိုးသံပမာ စောစောပြီးသူက ပြီးကြ၏။ နောက်မှ ပြီးသူက ပြီးကြပါသည်။

တမူတည်းဖြစ်အောင်ပြင်ဖို့

ကျွန်တော်သည် အသက် ၂၀-ခန့်က မိတ်သင်္ဂဟတို့နှင့်အတူ ငယ်ဆရာ ဖြစ်သော ပခုက္ကူ မဟာဝိသုကာရာမ တိုက်အုပ် ဆရာတော် ဦးနန္ဒိယအား ဝတ်ပြုနေသောအခါ အခြားဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးသည် တိုက်အုပ် ဆရာတော်နှင့် စာပေ အကြောင်း ဆွေးနွေးရင်းက သြကာသအကြောင်း ရောက်လာသည်။ ထိုအခါ တိုက်အုပ်ဆရာတော်က ဒီသြကာသက ရှေးဆရာကြီးတို့ စီစဉ်ခဲ့တဲ့ မြန်မာဘုရားရှိခိုးပါပဲ။ ဘယ်ခေတ်ကစပြီး ပေါ်ပေါက်လာတယ် ဆိုတာတော့ အမှတ်အသား မတွေ့ဘူးဘူး၊ မ၊ တလုံးကျေ ခင်ကြီးပျော် ရေးခဲ့သလိုလို တဆင့်စကား ကြားဖူးတာပဲ ရှိတယ်။ သြကာသတမျိုးစီ ဖြစ်ပေမယ့် လို့ စပုံခြင်းကတော့ တူကြပါတယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့သာ ကွဲလွဲကြတာပဲ။ တမူတည်းဖြစ်အောင် အမှားအမှန်ပြင်ဖို့ ကောင်းတယ်” ဟု အမိန့်ရှိဘူးပါသည်။

ရတနာဂုဏ်ရည် သြကာသ

ကျွန်တော်သည် ဂျပန်ခေတ်က ပျော်ဘွယ်မြို့အနောက်ဖက် ပုဆိုးဖြူတောင်၌ နေစဉ် အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးသော ရတနာဂုဏ်ရည် ကျမ်းစာကို ဖတ်ရပါ၏။ ယင်းစာအုပ်၌ သြကာသအကြောင်း ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ငယ်ငယ်က ရထားသော သြကာသထက် သဒ္ဒါအနေအထားကောင်းသည်ဟု ယူဆသဖြင့် ရထားပြီး သြကာသကို အသုံးမပြုတော့ပဲ ရတနာဂုဏ်ရည်ကျမ်းလာ သြကာသကိုပင် အသုံးပြု၍ ကိုယ်တိုင်လဲ ရှိခိုးပါသည်။ မိတ်သင်္ဂဟတို့ကိုလဲ တူညီသော သြကာသဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ဘူးပါသည်။

မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး

စစ်ပြီးနောက် ၁၃၀၉-ခုနှစ်သို့ ရောက်သောအခါ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်ရောက်လာပါပြီ။ ထိုနှစ်၌ပင် ဗုဒ္ဓသာသနာ နဂ္ဂဟ အဖွဲ့ပေါ်ပေါက်လာသောအခါ သုဓမ္မဝတီ ဦးပန်းမောင် ရေကြည်တော် ဦးလှစိန် ဒိဗ္ဗစက္ခု ဆရာကျော်တို့နှင့် သိကျွမ်း သဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်လာ၏။ သူဌေးကြီး ဆာဦးသွင်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ သာသနာရိပ်သာ၌ တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲစသော သာသနာရေးကိစ္စတို့ကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့် ရလာပါသည်။ သာသနာရိပ်သာတည်ထောင်စက ရိပ်သာ၌ အမြဲသီတင်းသုံးသော ရဟန်းသံဃာတော် မရှိသေးပါ။ ၁၃၁၁-ခုနှစ်သို့ ရောက်သော အခါ၌သာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့က ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ပင့်၍ အမြဲ ကိုးကွယ်သောကြောင့် သီတင်းနေ့တိုင်း သီလခံယူခွင့် တရား နာခွင့် ရလာပါသည်။

သဲသဲမဲမဲရွာသော မိုးပမာ

ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ ကြွရောက် သီတင်းသုံးရန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား လျှောက်ထားစဉ်က ဆရာတော် ဘုရားကြီးက “ဘုန်းကြီးတို့ တရားက ဝိပဿနာအလုပ် တရားဖြစ်တယ်၊ ကြားနာရုံနဲ့တော့ အကျိုးများသင့်သလောက် များမယ် မဟုတ်ဘူး၊ အားထုတ်ပါမှသာ အကျိုးများနိုင်တယ်”ဟု အမိန့်ရှိသောကြောင့် သွားရောက်ပင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်က “တရားအားထုတ်မည့် ယောဂီတွေလဲ ရှိပါတယ်၊ အဆောက်အဦလဲ ပြည့်စုံပါတယ်၊ သာသနာပြု ကြွတော်မူပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားသတဲ့၊ ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “တရားအားထုတ်မည့် ယောဂီရှိလျှင် ကြွရောက်သီတင်းသုံးမည်”ဟု အမိန့်ရှိကြောင်း၊ သွားရောက်ပင့်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး တစ်ဦးက ဒုတိယအကြိမ် သြဝါဒခံယူပူဇော်ပွဲ၌ ပြောကြား၍ မှတ်သားခဲ့ရပါ သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၁-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် ၆-ရက်နေ့၌ ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာကို ရောက်တော်မူ၍ နတ္ထော်လပြည့်နေ့ မွန်းလွဲ ၂-နာရီအချိန်၌ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနသုတ်ကို စတင် ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ တရားအားထုတ်လိုသူ ယောဂီသစ် ၂၅-ဦးတို့အားလဲ ထိုနေ့ညနေ ၅-နာရီခွဲ အချိန်၌ပင် ဝိပဿနာ အလုပ်ပေး တရားတော်ကို စတင်ဟောကြားခဲ့ပါသည်။ ထိုတရားပွဲတို့၌လဲ အစဉ်အလာအရ သီလခံယူသောအခါ သြကာသ ဖြင့်ပင် စခဲ့လေရာ တယောက်တမျိုး ရှိခိုးကြသော သြကာသ အသံတို့မှာ မသဲမကွဲ သဲသဲမဲမဲ ရွာသွန်းလိုက်သော မိုးပမာ တဝေါဝေါ မည်လာပြီးလျှင် တဖြည်းဖြည်း အသံစဲ၍ တိတ်သွားတော့သည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ထိုစဉ်က ဥပုသ်သီတင်းနေ့တိုင်း မွန်းလွဲ ၂-နာရီအချိန်မှန် ဝိပဿနာတရားကို ဟောတော်မူလေ့ရှိပါ၏။ (ဤစာရေးချိန်၌ နေ့ ၁-နာရီခွဲ၌ စ၍ ဟောပါသည်) တရားနာ ပရိသတ်တို့လဲ မဏ္ဍပ်ကြီးအပြည့်ပင် လာရောက်နာကြားကြသော်လည်း တရားအားထုတ်ပြီးသူ မဟုတ်ကြသေးသော သူတို့အဖို့မှာ စွဲစွဲမြဲမြဲ တရားမနာတတ်အောင် ရှိနေကြသည်။ “ဒီတရားက အားထုတ်ဖူးမှ နာတတ်တယ်” ဟူသော တီးတိုးသံသည် တရားနာ ပရိသတ်ထဲကပင် တစ်စတစ်စ ထွက်ပေါ်လာတော့၏။ တရားအားထုတ်လိုသူ ယောဂီတို့လဲ တနေ့ထက်တနေ့ တိုး၍လာတော့၏။ တရားအားထုတ်သူတွေ များလာသည်နှင့်အမျှ စွဲစွဲမြဲမြဲတရားနာ ပရိသတ်တို့လဲ များလာပါတော့သည်။

ယောဂီတွေ ဒီရေအလား

ထိုစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ မြို့နယ်တစ်နယ်လျှင် ရဟန်းတော်တပါးနှင့် လူဒါယကာနှစ်ယောက် အနည်းဆုံး လာရောက်တရားအားထုတ်ရန် အလာစရိတ် အပြန်စရိတ်နှင့်တကွ စားစရိတ်ပါထောက်ပံ့၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ့ဂူအဖွဲ့က သီးခြားရုံးပုံငွေ ဖွင့်လှစ် ဖိတ်ကြားခဲ့သောကြောင့် တရားအားထုတ်သူ ရဟန်းယောဂီ၊ လူယောဂီတို့ ဒီရေအလား အဆမတန် များပြားခဲ့ပါသည်။ သို့ပါသော်လဲ သြကာသမှာမူ သဲသဲမဲမဲ ရွာသွန်းမြဲ မိုးပမာ အသံမကွဲ တသဲသဲပင် ရှိပါသေးသည်။

နိုင်ငံရပ်ခြား ယောဂီတွေ

ဆဋ္ဌသံဂါယနာမတင်မီ ၁၃၁၄-ခုနှစ်လောက်က ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒခံ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတို့မှာ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်၌ တစ်ရာနီးပါးရှိလာပါပြီ။ ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာ၌ တရားအားထုတ်နေကြသော ရဟန်း ရှင်လူ ယောဂီတို့လည်း နှစ်ရာခန့် အမြဲလိုလို ရှိနေပါပြီ။ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတပါးမှ လူမျိုးပေါင်းစုံတို့လဲ လာရောက် တရားအားထုတ်စ ပြုနေပါပြီ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်အတွင် ဂျာမဏီ၊ ပြင်သစ်၊ ဗြိတိန်၊ ဆွီဒင်၊ ဂျပန် စသော နိုင်ငံတို့က လူမျိုးပေါင်းစုံတို့ လာရောက် အားထုတ်နေသည်ကိုပင် မြင်ရသောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဆာဦးသွင်က ယောဂီထောက်ပံ့ရေး အစည်းအဝေးတခု၌ “ကျုပ်တို့က ဗမာပြည်သာမက ကမ္ဘာကိုပါ သာသနာပြုချင်လို့ ရိပ်သာထောင်စက ဘုန်းကြီးကောင်းကို ရွေးချယ် ကိုးကွယ်ခဲ့တာဗျာ၊ အခုတော့ ကျုပ်တို့ရွေးချယ်တာ မှန်တာပေါ့ဗျာ၊ ဗမာပြည်သာမက နိုင်ငံရပ်ခြားကတောင် လာရောက် တရားအားထုတ်ကုန်ကြပြီ”ဟု အားရပါးရ ပြောခဲ့လေသည်။ သို့ပါသော်လည်း သြကာသကတော့ သဲသဲမဲမဲ ရွာသွန်းမြဲ မိုးပမာ မသဲမကွဲ ရွာလေတသဲသဲပင် ရှိပါသေးသည်။

သြကာသ တမူတည်း တသံတည်း ဖြစ်စေချင်

ကျွန်တော်သည် သြကာသကို တမူတည်းတသံတည်း ဖြစ်စေချင်ပါသည်။ မည်သို့ဆောင်ရွက်ရပါအံ့နည်း၊ သြကာသ တမူတည်း တသံတည်းဖြစ်ဖို့ရာမှာ သာသနာတော်၌ အတော်အသင့် သြဇာညောင်းရုံမျှသော ပုဂ္ဂိုလ်ဆောင်ရွက်၍ ရနိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ အလွန်တရာ ထင်ရှား၍ တပည့်တပန်းပေါသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဆောင်ရွက်မှသာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာရှိသည်ဟု ယုံကြည်ထားပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံမှ အကြံကောင်း

တစ်နေ့သော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဆာဦးသွင်အား သြကာသ တမူတည်းတသံတည်း ဖြစ်ရေးအတွက် တိုင်ပင်ကြည့်ရာ “တယောက်တမျိုးရထားတဲ့ သြကာသကို ညီအောင်လုပ်လို့ ရမလားဗျာ၊ သြကာသမူတခု ဖြစ်လာအောင် မဟာစည်ဆရာတော်ကို အရင်လျှောက်ပေါ့”ဟု အကြံပေးပါသည်။ မှန်ပါသည်။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ချီးမြှင့်သော သြကာသဆိုပါလျှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သြဝါဒခံ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတိုင်း၌ အသုံးပြုကြပေမည်။ အထူးသဖြင့် ဤသာသနာ့ရိပ်သာ၌လည်း တမူထဲ တသံထဲ သြကာသကို ကြားနာရပေတော့မည်ဟု ကြိုတင်ဝမ်းသာ နေမိပါတော့သည်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးထံမှ အကြံကောင်းကို ရပြီးနောက်တနေ့မှာပင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ချဉ်းကပ်၍ သြကာသကန်တော့ခန်းက တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးမတူပုံ အများအားဖြင့် မှားယွင်းတဲ့ သြကာသက များပုံတို့ကို အကြောင်းပြ၍ ဤသာသနာ့ရိပ်သာ၌ “သြကာသမူ တခုတည်းရှိရန် ရေးသားချီးမြှင့်တော်မူပါမည့်အကြောင်း ရှိသောစွာ လျှောက်ထားပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အတန်ကြာအောင် စဉ်းစားတော်မူပြီးမှ “ဟုတ်တယ်၊ တမူတည်း ရှိသင့်ပါတယ်”ဟု အမိန့်ရှိလိုက်ပါသည်။

မဟာစည် သြကာသစာမူရပြီ

နှစ်ရက်ခန့်ကြာသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ခေါ်၍ “သြကာသစာမူ”ကို ချီးမြှင့်လိုက်ပါသည်။ ယောဂီများ ဖြစ်ကြသော ပုဇွန်တောင် ဒေါ်ငွေစော ဝက်ပါ ဒေါ်သန်းမေ ၁၅-လမ်း (ဦးချက်) ဒေါ်စော ရိပ်သာ ဒေါ်အေးကြည် ဒေါ်သာမေ တို့၏ အကူအညီကိုယူ၍ ရွက်ရေ ငါးထောင်ခန့် ပုံနှိပ်ပြီးလျှင် ရိပ်သာအတွင်း တရားနာလာကြသော ပရိသတ်အား ဝေငှလိုက်ပါသည်။

ခွါရတွေ့ ပါနေလို့

ထိုစဉ်က ဝေငှသော သြကာသ စာမူသည် ယခု အများနှုတ်တက်နေသော သြကာသစာမူနှင့် နောက်ပိုင်း၌ မတူတတ်ပါ။ ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး (ဆရာသမား)တို့ကို ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရ တည်းဟူသော သုံးပါးသောဒွါရတို့ဖြင့် အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ (အရှင်ဘုရား)ဟု ဖြစ်ပါသည်။

ဤသြကာသစာမူ၌ “ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို ဘာဖြင့်ရှိခိုးသလဲ၊ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရတို့ဖြင့် ရှိခိုးပါတယ်”ဟု ကရိုဏ်းပုဒ်ကို မှန်ကန်စွာ ထုတ်ပြနိုင်သောကြောင့် သဒ္ဒါအနေအထားကို သဘောကျပါ၏။ သို့သော်လည်း အများသော အမျိုးသမီးတို့က ဒွါရတို့ကို နှုတ်ကရွတ်ဆိုရန် မဝံ့မရဲ ဖြစ်နေကြသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤသြကာသကို ညီညီညာညာ ဆိုကြဖို့ရာ နှိုးဆော်ရန် ခက်နေပါတော့သည်။

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အင်ဒိုနီးရှားသို့ကြွ

အချိန်ကား ဆဋ္ဌသံဂါယနာ မဟာဓမ္မသဘင် ပါဠိတော် သံဂါယနာကြီးပြီး၍ ၁၃၂၁-ခုနှစ်သို့ တိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၂၁-ခုနှစ် ကဆုန်လဆန်း ၈-ရက် (၁၄-၅-၅၉) နေ့၌ အင်ဒိုနီးရှားပြည်သို့ ကိုယ်တော်တပါးတည်း သာသနာပြု ကြွတော်မူရ၏။ အကြောင်းကား ၁၃၁၅-ခုနှစ်က မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်လာသော အင်ဒိုနီးရှားလူမျိုး အင်္ဂလိပ်စာတတ် မစ္စတာဘွန်အမ်းသည် သာသနာ့ရိပ်သာ ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ခြေတော်ရင်း၌ ဝိပဿနာသတိပဋ္ဌာန်တရားတော်ကို ကမ္မဋ္ဌာနစရိယ ဆရာတော်တို့ ကြော်နပ်လောက်အောင် အားထုတ်ပြီး နောက် ရဟန်းပြု၍ ဝိနည်းတရားတို့ကိုပါ သင်ယူပြီးလျှင် အမိနိုင်ငံဖြစ်သော အင်ဒိုနီးရှားပြည်ကို ပြန်လည်သာသနာပြုနေလေသည်။ ဘွဲ့တော်မှာ အရှင်ဇိနရက္ခိတဖြစ်ပါ၏။ ငါးနှစ်ခန့်ကြာသောအခါ အင်ဒိုနီးရှား၌ ကျောင်းအဆောက်အဦး ငါးဆယ်ခန့်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာကိုးကွယ်သူ အမျိုးသား အမျိုးသမီးခြောက်ရာကျော် ရှိလာသည်သာမက ရှင်အဖြစ်၊ ရဟန်းအဖြစ်၊ ခံယူလိုသူတို့ပင် ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့လေသည်။

သို့ဖြစ်၍ အရှင်ဇိနရက္ခိတသည် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ၌ သာသနာတော် အရှည်တည်တဲ့ ခိုင်မြဲရန်အလို့ငှာ ရှင်ရဟန်း ပြုလိုသူတို့အား ရှင်ရဟန်း ပြုပေးရေးနှင့် ကံကြီး၊ ကံငယ်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ သိမ်သမတ်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အပါအဝင် ထေရဝါဒ ငါးနိုင်ငံမှ ရဟန်း၊ သံဃာတော်တို့ကို အင်ဒိုနီးရှားသို့

ပင့်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အင်ဒိုနီးရှားကို သာသနာပြု ကြွတော်မူရလေသည်။

(အကျယ်ကို အင်ဒိုနီးရှား သာသနာပြုမှတ်တမ်း စာအုပ်၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်)

ခံနစ်တကျ ဖြစ်အောင်

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၂၁-ခုနှစ် နယုန်လဆုတ် ၁၁-ရက် (၃၀-၆-၅၉) နေ့၌ ရန်ကုန်မြို့ကို ပြန်ကြွလာပြီးနောက် တပတ်ခန့်ကြာသော တနေ့ဝယ် ကျွန်ုပ်တို့အားခေါ်၍ ဤသို့ မိန့်ကြားပါသည်။ “ဇိနရက္ခိ တက အင်ဒိုနီးရှားမှာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာကို စံနစ်တကျဖြစ်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ထားတယ်၊ ရဟန်းသံဃာရှေ့မှာ လူဒါယကာ ဒါယိကာမတွေ ထိုင်တာကအစ အင်မတန် စံနစ်ကျတယ်၊ အားလုံးတန်းစီဝင်လာကြပြီး သံဃာရှေ့မှာတင်မှာ တန်းစီထိုင်ကြတယ်၊ ဦးချပုံကလဲ ပြီးလွယ် စီးလွယ် ဦးချပုံမျိုး မဟုတ်ဘူး၊ တည်ခြင်းငါးပါးနဲ့ညီညွတ်အောင် အလေးအမြတ် လက်အုပ်မိုးပြီး ဦးချကြတယ်၊ သီလခံယူတဲ့အခါမှာလဲ ဗမာပြည်မှာလို မဟုတ်ကြဘူး၊ အားလုံးညီညွတ်ညွတ် ရှိကြတယ်၊ ရှေ့က ရောက်နေတာတို့ နောက်ကျနေတာတို့ရယ်လို့ မရှိကြဘူး၊ အားလုံး တသံတည်း တပုံစံတည်းရှိကြတယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ မြန်မာပြည်မှာလိုတော့ သြကာသက မစကြဘူး၊ သူတို့ဆီမှာ သြကာသ မရှိလို့ပါဘဲ၊ သီလတောင်းက စကြတယ်၊ သီလတောင်းကိုလဲ မြန်မာပြည်မှာလို အများစုပေါင်းပြီး တောင်းကြတာပါပဲ၊ သီလတောင်းက စပြီးတော့ သီလခံယူပြီးသည့်အထိ မြန်မာပြည်မှာလိုပဲ အများစုပေါင်းပြီး လိုက်ဆိုကြတယ်၊ အင်မတန်ညီတယ်၊ ကြားရသူတိုင်း စိတ်နှလုံးကြည်နူးကြတယ်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ကို ဆောင်နိုင်တဲ့ နည်းကောင်းပါပဲ၊ တနေ့ကျယ် ဇိနရက္ခိတက သူတပည့် ဒါယကာ ဒါယိကာမတွေနဲ့ မြန်မာပြည်ကို မလာဘူးလို့ မပြောနိုင်ဘူး၊ ဆရာသမားရဲ့ တိုင်းပြည်ဆိုပြီး အတုယူစရာတွေ အများကြီး ရလိမ့်မယ်လို့ လာတဲ့အခါ အစစအရာရာ တယောက်တမျိုး ဆိုကြတာတွေကို တွေ့သွားယင် နေရာမကျလှဘူး၊ သြကာသကအစ ညီညီညွတ်ညွတ် ဖြစ်အောင် လုပ်ကြအုံးမှ တော်လိမ့်မယ်။”

ကျွန်တော့်မှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြားတော်မူသည်ကို နာယူရင်း အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာနေပါတော့သည်။ ရွာလေတသဲသဲ မသဲကွဲသော မိုးသံပမာ တဝေါဝေါ ကြားနေရသော သြကာသသံသည် ကွယ်ပျောက်၍ တမူတည်းသော သြကာသသံကို ကြားနေရသလိုပင် ရှိနေပါတော့သည်။

သြကာသ တသံထဲ

ဆက်လက်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဦးအောင်မြင့် အရင်က ပုံနှိပ်ဝေငှတဲ့ သြကာသကို တသံတည်းဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လိုလာပြီ၊ သြကာသရော သီလခံယူတာပါ အားလုံး တညီတညွတ်တည်း တသံတည်း ဖြစ်အောင်ဆောင်ရွက်ရမယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူပါသည်။

ဘာလျှောက်စရာရှိလို့တုံး

ကျွန်တော်သည် “မှန်ပါဘုရား”ဟု လျှောက်ထားကာ လက်အုပ်ချီ၍ အိမ်သို့ ပြန်ခဲ့ပြီးလျှင် ယခင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ချီးမြှင့်တော်မူသော သြကာသ စာမူ နှစ်ရွက်ကို ယူခဲ့ပါသည်။ တစ်ရွက်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ်လိုက်ပြီးလျှင် ကျန်တစ်ရွက်ကို ကျွန်တော်က ဖြန့်၍ ကြည့်နေပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “ဘာလျှောက်စရာ ရှိလို့တုံး” ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။ ကျွန်တော့်မှာ ဘယ်ကစပြီး ဘယ်လိုလျှောက်ရမန်း မသိနိုင်အောင် စကားစရာမရနိုင်ပဲ ရှိနေပါသည်။ နောက်မှ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ဗုဒ္ဓ သာသနာအဖွဲ့ အစည်းဝေးတခု၌ တရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားဝန်ကြီးချုပ် ပြောကြားသော စကားကို သတိရသဖြင့် ဤသို့ လျှောက်ထားလိုက်ရပါသည်။ “တခါတုံးက ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ အမှုဆောင် အစည်းအဝေးမှာ ကံနှင့် ဒွါရအကြောင်းကို စကားစပ်မိကြလို့ အမှုဆောင်လူကြီးများ တယောက်တမျိုးစီ ပြောကြပါတယ်ဘုရား၊ ဒီအခါတုံးက တရားဝန်ကြီးချုပ် ဒေါက်တာ ဦးသိမ်းမောင်က ကျုပ်ကတော့ ဒွါရပဲ၊ ဒါပေမယ့်လို့ ဘုရားရှိခိုးတဲ့အခါ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရလို့ မဆိုဘူး၊ ဘာပြုလို့လဲဆိုတော့ကာ ဒွါရဆိုတဲ့ အသံကို လူအများက မကြိုက်ကြဘူး၊ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးတွေက မကြိုက်ကြဘူးဗျာလို့ ပြောဘူးပါတယ်ဘုရား” ဟု လျှောက်ပါသည်။

ထိုအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဆိုင်းမတွပင် “ဒီသြကာသထဲမှာ ဒွါရတွေ ပါနေသလား၊ ဒွါရပါတာက မှန်တော့မှန်တာပဲ၊ ဒါပေမယ့်လို့ အများမကြိုက်တာကိုတော့ ဖြုတ်တာ ကောင်းတယ်” ဟု အမိန့်ရှိတော်မူပြီးလျှင် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရတို့ကို ဖြုတ်၍ သြကာသစာမူကို ပြန်ပေးလိုက်ပါသည်။

တသံတည်းသော သြကာသကို ကြားရပါပြီ

ကျွန်တော်သည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြင်ပေးတော်မူလိုက်သော သြကာသမူမှန် ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်းကို အမြန်ဆုံးပုံနှိပ်၍ သာသနာ့ရိပ်သာ ယောဂီများနှင့် တရားနာလာရောက်ကြသော ပရိသတ်အား ဝေငှခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ဆန္ဒတော်အတိုင်း ဖြစ်မြောက်အောင်လည်း သြကာသမှစ၍ သီလတောင်းပုံ သရဏဂုံဆောက်တည်ပုံ သီလခံယူ ပုံတို့ကိုပါ တညီတညွတ်တည်း တသံတည်းဖြစ်အောင် ကြားရသူတိုင်း ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်အောင် ၁၃၂၁-ခုနှစ်အတွင်း၌ပင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရွာလေမစဲ တသံသမိုးပမာ မသဲမကွဲ တယောက်တပေါက် ကန်တော့ကြသော သြကာသ အမျိုးမျိုးတို့သည် ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာ၌ ထို ၁၃၂၁-ခုနှစ်ကပင် ဆိတ်သုန်းခဲ့ပါလေပြီ။ နေ့စဉ်ညနေ ၅-နာရီအချိန်မှန် အလုပ်ပေး ဝိပဿနာတရားတောင်းရန် ယောဂီသစ်တို့အား အချက်ပေးသော ခေါင်းလောင်းသံအလား ပရိသတ် ဘယ်လောက် ပင်များများ၊ တသံတည်းပီသ၍ ကြည်မြဲ ခန့်ညားလှသော သြကာသအသံကို နေ့စဉ်ကြားရပါလေပြီ။

တန်းစီထိုင်ရန်

သီလတောင်းပုံ သရဏဂုံဆောက်တည်ပုံ သီလခံယူပုံတို့ကိုလဲ ထိုနှစ်ကစ၍ တမူတည်း၊ တစ်နစ်တည်း၊ တသံတည်း ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီးအတွင်း၌ တရားနာပရိသတ်တို့ တန်းစီ၍ ထိုင်ကြရန်ကိုလဲ ဥပသ်နေ့တိုင်း နှိုးဆော်ခဲ့သဖြင့် တရားပွဲမစမီကပင် ညီညီညွတ်ညွတ် တန်းစီပြီးသား ဖြစ်နေပါတော့သည်။ “သြကာသမူမှန် ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်းကို မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်ရှိ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနခွဲတို့သို့လဲ ဓမ္မဒါနပုံနှိပ် ဝေငှခဲ့သည့်အပြင် တတိယအကြိမ် ပုံနှိပ်သော ဓမ္မ ဒေသနာဆောင်ပုဒ် စာအုပ်မှအစပြု၍ ယင်းစာအုပ် အကြိမ်ကြိမ်ပုံနှိပ်တိုင်း ထည့်သွင်းပုံနှိပ်ခဲ့ပါသည်။

ယောဂီခွန်သိန်းကျော် တူညီရွတ်ဆိုသော သြကာသ

ဤနိဒါန်းရေးသည့် ၁၃၃၅-ခုနှစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ရပ်ဝယ် မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာန်း ဌာနပေါင်း ၂၀၉-ဌာန ရှိခဲ့လေပြီ။ တရားအားထုတ်ပြီး ယောဂီပေါင်းမှာ ၇၄၇၃၆၄-ဦးရှိခဲ့လေပြီ။ ဤယောဂီအပေါင်းတို့သည် မဟာစည်သြကာသကို အကြေ အညက် ရရှိထားပြီးသူတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤတရားအားထုတ်ပြီး ယောဂီစာရင်းတွင် ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာ၌ တရား အားထုတ်ပြီးတော်မူကြသော နယ်အရပ်ရပ်မှ ရဟန်းတော် ယောဂီ ၈၃၄၈-ပါးတို့သည်လည်း ပါဝင်ပါ၏။ ဤရဟန်းသံဃာ တော်တို့တွင် အများအားဖြင့် ကျောင်းထိုင် ဘုန်းတော်ကြီးများ ဂဏဝါစက၊ ဓမ္မာစရိယများလဲ ပါဝင်ကြလေရာ မိမိတို့၏ ရပ်ရွာဒေသတို့သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ မိမိတို့၏ တပည့်များ၊ ဒါယကာ ဒါယိကာမများကို ဤသြကာသမူမှန် ကန်တော့ခန်း ဖြင့် ရှိခိုးကန်တော့ကြရန် သင်ကြား ပေးကြမည်မှာ ယုံမှားစရာမရှိပါ။

နေရာတကာမှာ ကြားနေရသော သြကာသ

လွန်ခဲ့သော ၁၃၃၁-ခုနှစ်က ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုကာရာမာဓိပတိ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်မြို့ ခြောက်ထပ်ကြီး ဘုရားကြီးကျောင်းတိုက်ကို ကြွလာသောအခါ ကျွန်ုပ်တို့ မိသားစုက သွားရောက်၍ မဟာစည်သြကာသမူမှန် ဘုရားရှိခိုးကန်တော့ခန်းဖြင့်ပင် ကန်တော့ကြပါသည်။ ကန်တော့ပြီးသောအခါ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “မင်းတို့ မဟာစည် သြကာသကို နေရာတကာမှာ ကြားနေရပါပေါ့ပဲကွ”ဟု ဂုဏ်ပြုစကား မိန့်ကြား ပါသည်။

နိဗ္ဗိန္ဒု ဆရာတော်ကြီးက

၁၃၃၃-နှစ် ဝါဦးက ကျွန်ုပ်တို့၏ မိတ်ဆွေကြီး ဦးတင်အောင်သည် အိမ်သူအိမ်သားတို့နှင့်အတူ ပြည်မြို့ နိဗ္ဗိန္ဒုချောင် သို့သွား၍ ငယ်ဆရာဖြစ်သော နိဗ္ဗိန္ဒုဆရာတော်ကြီးအား ကန်တော့လေရာ ဆရာတော်ကြီးက မင်းတို့ ရှိခိုးကန်တော့တဲ့ သြကာသက နားထောင် ကောင်းသားကွဲ့ ဘယ်ကရသတုံး-ဟု မေးတော်မူပါသတဲ့” မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး ချီးမြှင့် တော်မူတဲ့ သြကာသပါဘုရားဟု လျှောက်ထားသောအခါ မင်းတို့က ဆရာကောင်း တပည့်တွေကိုးကွဲ့-ဟု မိန့်ကြား၍ သာဓု ခေါ်လိုက်ကြောင်း ဦးတင်အောင်က တဆင့် ပြောပြပါသည်။

ပဲခူးမှာ မဟာစည် သြကာသ

၁၃၃၅-ခု ပြာသိုလပြည့်နေ့က ပဲခူးမြို့ ဟင်္သာလမ်းနေ သာသနာ့ အကျိုးတော်ဆောင် အငြိမ်းစား အခွန်ဝန် ဦးစိုးမြိုင် ကွယ်လွန်၍ အသုဘပို့သွားရောက်ခဲ့စဉ်က ထိုနေ့ နံနက်၌ ဦးစိုးမြိုင်အတွက် ဆွမ်းသွတ်တရားနာသောအခါ ပရိသတ်က မဟာစည်သြကာသဖြင့်ပင် တညီတညွတ်တည်း ကန်တော့ကြသည်ကို ကြားခဲ့ရ၍ ဝမ်းသာရပြန်သည်။

မဟာစည် သြကာသမှာ မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတို့၌သာ အသုံးပြုသည်မဟုတ်ပါ။ အချို့အချို့သော မြို့ရွာ ကျောင်းထိုင် ဘုန်းတော်ကြီးများက “မဟာစည်သြကာသသည် သဒ္ဒါအနေအထားမှန်ကန်သည် ရည်ရွယ်ချက်ပြည့်စုံသည်” ဟု သဘောကျတော်မူကြပြီးလျှင် မိမိတို့နှင့်စပ်ရာ တပည့်ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့အား သင်ကြားပေး၍ ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့စေ သည်ကို နေရာအနှံ့ တွေ့နေရပါလေပြီ။

သံလျင်မင်းကျောင်းမှာ မဟာစည်သြကာသ

ဤနိဒါန်းရေးစဉ်မှာပင် ၁၃၃၅-ခု တပို့တွဲ လဆန်း ၈-ရက်နေ့က ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် ဦးသုမန သီတင်းသုံးရာ ခရမ်းမြို့ သပြေကုန်း သာသနာ့ရိပ်သာသို့ အကြွမှာ သံလျင်မြို့ မင်းကျောင်း ပဌမပြန်စာသင်တိုက်၌ မင်းကျောင်းဆရာတော်ဘုရား အမှူးပြုသော ပရိသတ် တစ်ထောင်ကျော်တို့က ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ခရီးဦးကြိုဆို၍ ပူဇော်ကန်တော့ကြပါ၏။ မင်းကျောင်းမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန မဟုတ်သော်လည်း ဆရာတော်နှင့်တကွ ပရိသတ် တစ်ထောင်ကျော်တို့က မဟာစည်သြကာသဖြင့်ပင် တသံတည်း တညီတည်း ကန်တော့ကြ သည်ကို ကြားနာခဲ့ရပါသည်။

တိုက်တွန်းသည့် ဆရာတော်များ

အလားတူပင် မဟာစည် ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာန မဟုတ်သော အချို့အရပ် ဒေသတို့၌လည်း မဟာစည် သြကာသကိုပင် အသုံးပြု၍ ဘုရားရှိခိုးကန်တော့နေကြပြီဖြစ်သောကြောင့် “မဟာစည်သြကာသ”ကို ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တိုင်း အဓိပ္ပါယ် ပြည့်စုံစွာ နားလည်လွယ်အောင် အဖွင့်ရေးဖို့ရာ ပုသိမ်မြို့ အောင်မြေဘုံကျော် မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာခွဲ ပဓာနနာယက ကမ္မဋ္ဌာနာ စရိယ ညောင်ကန် အရှင်ဣန္ဒက ထေရ်က ကျွန်ုပ်တို့အား တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။ မော်လမြိုင် မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ ပဓာန နာယက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဦးသံဝရသာသနဇေ သီရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ ဆရာတော်ကလဲ မဟာစည်သြကာသအဖွင့်ကို ပြည့်ပြည့် စုံစုံ ရေးသားရန် တိုက်တွန်းပြန်ပါသေးသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ညောင်ကန် အရှင်ဣန္ဒကထေရ်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဦးသံဝရ ဆရာတော်တို့၏ တာဝန်ပေး တိုက်တွန်းသည်ကို အလေးအမြတ် ခံယူ၍ ၁၃၃၄-ခု သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့ နံနက်က ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် သီလယူလာကြသော ပရိသတ်အား သီလပေးအပြီး အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောကြားတော်မူအပ်သော သြကာသ အကြောင်းပါသော တရားတော်နှင့် ယင်းသြကာသအကြောင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို မှီငြမ်းပြု၍ ဤ “မဟာစည် သြကာသအဖွင့်”ကို ပြုစုပြီးလျှင် ဝက်လက်မြို့ မစိုးရိမ်ဆရာတော် ဦးတိဿမှတစ်ဆင့် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ဆက်ကပ်တင်ပြ၍ ပုံနှိပ်အပ်ပါသည်။

ထိုမှတစ်ပါး လူငယ်များအတွက် ငါးပါးသီလ ခံယူပုံနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၊ ရှစ်ပါးသီလ ခံယူပုံနှင့် အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်တို့ကို လည်း ရေးသား ဖော်ပြသည့်အပြင် အဖိုးတန် ဘုရားရှိခိုးတို့ကိုလဲ ဤ “မဟာစည် သြကာသအဖွင့်”၏ နောက်ဆက်တွဲအဖြစ် ထည့်သွင်း ပုံနှိပ်အပ်ပါသည်။

မင်္ဂလာပါခင်ဗျား

မင်္ဂလာအောင်မြင်
(ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက အယ်ဒီတာ)

၁၃၃၅-ခု၊ တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့။

သြကာသအစ

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဤသြကာသအဖွင့်ကို ပြုစုပြီးလျှင် ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးအား ဝက်လက် ဆရာတော် ဦးတိဿမှ တဆင့် ဆက်ကပ်ခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စာမူကို ဖတ်ရှုပြင်ဆင် ပေးသနားတော်မူပြီး နောက် “သြကာသဟာ ဘယ်ခေတ်ကစပြီး ပေါ်ပေါက်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ဖော်ထုတ်ပြနိုင်ဖို့က ကောင်းမယ်။ မွန်လူမျိုးတို့ စကား ပြောတဲ့အခါ ခြောက်ခြောက်ကစလို့ ပြောလေ့ရှိတယ်။ သြကာသကို မွန်တို့ကစခဲ့ပုံရတယ်။ မွန်ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတို့ထံ စုံစမ်းသင့်တယ်” ဟု အမိန့်ရှိလိုက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် သြကာသကို ပြုစုစဉ်ကပင် သြကာသအကြောင်း ရေးသားကြသောစာအုပ် (၅) အုပ်ကို ဖတ်ခဲ့ရပါ သည်။ သြကာသအစ ဘယ်ခေတ်ကစပြီး ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ရေးခဲ့သည်ဟူ၍ မဖော်ညွှန်းခဲ့ကြပါ။ “ရေးဆရာကြီးတို့ ရေးခဲ့ရာမှ တွင်ကြယ်လာခဲ့ဟန် တူသည်” ဟုသာ သာမညအားဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဆရာတော်ကမူ “သြကာသ ဆေးရိုးကြီး” ဟု အမည်ပေးခဲ့ပါသေးသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြားတော်မူချိန်က ရန်ကုန် သာသနာ့ရိပ်သာအတွင်း၌ တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲ ကျင်းပနေဆဲဖြစ်၍ တိပိဋကဓရ နာယကဆရာတော်များထံ ချဉ်းကပ်၍ သြကာသအစ ဘယ်ခေတ်က ဖြစ်သည်ကို ထောက်လှမ်းလျှောက်ခဲ့ပါသေးသည်။

လောကီ လောကုတ္တရာ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝတော်မူသော ကြည့်မြင်တိုင် ဘုံပျံကျောင်း ဆရာတော်ကြီး အရှင်ပညာ သာမိက “ဘုန်းကြီးရဟန်း ၃-ဝါအရက ဟင်္သာတ မြစ်ကွေ့ကျောင်းတိုက်၌ စာသင်နေတုံးမှာ မြစ်ကွေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီး က ပေစာငယ်တခုကို အဖတ်ခိုင်းလို့ ဖတ်ပြရဘူးတယ်။ အဲဒီပေစာထဲမှာ အခုအများရှိခိုးနေတဲ့ သြကာသ စာပါလာတယ်။ ဒီသြကာသစာကို ရှင်အရဟံက အနော်ရထာမင်းအား ရေးပေးတယ်လို့ ဖတ်ရတယ်။ မြစ်ကွေ့ဆရာတော်ဘုရားကြီးလည်း ပျံလွန်တော်မူပြီ။ ပေစာတွေလည်း ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းက မီးထဲပါသွားပြီ” ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

ရှင်အရဟံသည် မွန်တို့ဌာနီသထုံပြည်မှ မြန်မာတို့ဌာနီ ပုဂံပြည်သို့ သာသနာပြု ကြွလာတော်မူသော အရှင်မြတ်ကြီး ဖြစ်ပါ၏။ အကယ်၍ မွန်လူမျိုးတို့သည် သထုံပြည် မနုဟာမင်းလက်ထက်ကထဲက ဤသြကာသဖြင့် ဘုရားရှိခိုးခဲ့သည်ဆိုပါ လျှင် ရှင်အရဟံသည် မွန်တို့ရှိခိုးကန်တော့လေ့ရှိသော ဘုရားရှိခိုးကို မြန်မာဘာသာပြန်၍ သို့မဟုတ် အလားတူ မြန်မာလို ရေး၍ အနော်ရထာမင်းအား ပေးခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်စရာ ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မွန်သြကာသကို ၁၃၂၆-ခုနှစ်ကပင် စတင်ကြားခဲ့ဘူးပါ၏။ အကြောင်းကား ထိုနှစ်က တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲ၌ ပိဋကတ် သုံးပုံလုံး ကျမ်းပြီး အာဂုံရော ရေးဖြေပါ အောင်မြင်တော်မူသော ဒုတိယမြောက် တိပိဋကဓရ အရှင်နေမိန္ဒ (ပခုက္ကူ) အား မော်လမြိုင်မြို့သုသမာစာရ အသင်းကြီးက ၂၅-နှစ်မြောက် ငွေရတုသဘင်ကြီး၌ ပင့်၍ ချီးကျူး ပူဇော်သဖြင့် ကျွန်ုပ်မှာ တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲ အကျိုးဆောင်အဖြစ် လိုက်ပါခဲ့ရပါ၏။ ထိုစဉ်က မော်လမြိုင်မြို့ကို ကြိုတင် ရောက်နှင့်နေသော မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အရှင်နေမိန္ဒနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ပါ ကျိုက်မရောသို့ ခေါ်၍ လိုက်သွားရာ ရဟန်းရှင်လူ အပေါင်းတို့က မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားအား မွန်သြကာသဖြင့် ကန်တော့ကြသည်ကို ပြန်လည် သတိရမိပါ သည်။

သို့ပါသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ရာဇဝင်သမိုင်း စာပေအထောက်အထား မရသေးသော ဤသြကာသကို မည်သို့ မှတ်တမ်း တင်သင့်သည်ကို မဝေခွဲနိုင်အောင် ရှိနေပါသေး၍ မွန်ရဟန်းပညာရှိ လူပညာရှိတို့ထံ ချဉ်းကပ်စုံစမ်းရန် ရန်ကုန်မြို့ ကြားတောရလမ်း ကျိုက်သီမွန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဦးကုသလထံ သွားရောက်လျှောက်ထား စုံစမ်းပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး က မွန်ဘာသာ သြကာသရှိတာမှန်တယ်။ ဘယ်ခေတ်ကစပြီး ရှိခဲ့တယ်ဆိုတာတော့ အထောက်အထား မပြနိုင်ဘူး။ ရေးရိုး အစဉ်အဆက်ကထဲက ရှိခိုးလာခဲ့ကြတာပဲ” ဟုသာ အမိန့်ရှိလိုက်ပါသည်။

ထိုမှတဖန် ပါဠိမြန်မာ မွန်ပညာရှိ မွန်ကြင်စိန်ထံ ချဉ်းကပ်စုံစမ်းသောအခါ မွန်ကြင်စိန်သည် မွန်ဘာသာ သြကာသ ကို နှုတ်တက်ရသူဖြစ်၍ “ဪကောင်းကစ၊ ဪကောင်းကစ၊ ဪကောင်းကစ၊ ဒုဟ်ကာယကောင်၊ ဒုဟ်ဝစီကောင်၊ ဒုဟ်မနော ကောင်၊ ဒုဟ်ကာယကွယ်၊ ဒုဟ်ဝစီကွယ်၊ ဒုဟ်မနောကွယ် စသည်ဖြင့် ဆိုပြလိုက်ပါသေးသည်။

မော်လမြိုင်မြို့၌ ထင်ရှားကျော်စောတော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မုပ္ပန်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ကောသလ္လ မဟာ ထေရ်က သြကာသကို မွန်ကစခဲ့တယ်။ ရှေးနှစ်ပေါင်းများစွာကပင် မွန်တို့သည် မွန်ဘာသာ သြကာသဖြင့် အစဉ်အဆက် ဘုရားရှိခိုးလာခဲ့တယ်” ဟု အမိန့်ရှိကြောင်းကို မွန်ကြင်စိန်က ပြောပြလိုက်ပါသေးတယ်။ မွန်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထားသော သြကာသ ဘုရားရှိခိုးပါသည့် စာအုပ်ကိုလဲ ပြလိုက်ပါသေး၏။ ဟောင်းနွမ်းလှ၍ ပုံနှိပ်သည့် ခုနှစ် မတွေ့ရတော့ပါ။

ကျွန်ုပ်သည် ကျောက်စာဌာနမှ အထောက်အထား ရလိုကြား (၉-၆-၇၄)နေ့က သုတေသနဌာန ကမ္ပည်းကျောက်စာ ဌာနခွဲ သုတေသနဌာနမှူး နိုင်ပန်းလှထံသို့ သွားရောက်စုံစမ်းပါသေး၏။ “သြကာသ ဘယ်ခေတ်က စတင်သုံးစွဲခဲ့သည်ကို ကျောက်စာ၌ မတွေ့ဘူးသေးပါ။ မွန်လူမျိုးတို့ ရှေးရိုးစဉ်လာ ဘုရားရှိခိုးကြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာကိုသာ သိရပါတယ်။ ယင်း သြကာသ၏ အက္ခရာ အရေးအသားမှာ မြန်မာအက္ခရာနှင့် “ရေးပုံတူသော်လည်း မွန်ဘာသာဖြင့် အသံထွက်တဲ့အခါ သြောင်း ကာစ”ဟု အသံထွက်ပါသည်။ သို့ပါသော်လည်း မြန်မြန်ဆိုတဲ့အခါ “အောက်ကာစ”လို့ ကြားရပါတယ်”ဟု ပြောပြလိုက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရပ်ရပ်တို့ကို စုပေါင်း၍ ခြုံငုံပြီးလျှင် ဤသို့ မှတ်တမ်း တင်လိုပါသည်။

မြန်မာဌာနီ ပုဂံပြည်သို့ သာသနာရောက်ခဲ့သည်မှာ သာသနာနှစ် ၁၆၀၀-ခုနှစ်က ဖြစ်လေသည်။ မွန်တို့ဌာနီ သထုံ ပြည်သို့ သာသနာရောက်ခဲ့သည်မှာ သာသနာနှစ် ၂၃၅-နှစ်က ဖြစ်လေသည်။ မွန်တို့က မြန်မာတို့ထက် ၁၃၆၅-နှစ်စော၍ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကိုးကွယ်ခွင့် ရခဲ့လေသည်။

မြန်မာတို့က ကိုးကွယ်ဘို့ရာ ဗုဒ္ဓသာသနာကို မွန်တို့ထံမှ ယူခဲ့ရသောကြောင့် သာသနာတော်နှင့်စပ်သော ကိုးကွယ် နည်း၊ ဆည်းကပ်နည်း၊ ရှိခိုးနည်း ပူဇော်နည်းစသော အလေ့အထ ယဉ်ကျေးမှုတို့ကိုလဲ မွန်တို့ထံမှပင် ယူရပေလိမ့်မည်မှာ ဧကန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် သြကာသ ဘုရားရှိခိုးသည်လည်းပဲ မည်သည့်ခေတ်က စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်၊ မည်သူ ရေးခဲ့ သည် ဟူ၍ ရာဇဝင်သမိုင်း ကျောက်စာ အထောက်အထား မရသေးမီ “သြကာသအစ မွန်တို့က”ဟုသာ ယူဆထားသင့်ပါ သေးကြောင်း မှတ်တမ်းပြုစုလိုက်ရပါသည်။

မင်္ဂလာအောင်မြင်
၉-၆-၇၄

မဟာစည် သြကာသအဖွင့်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ရှိခိုးပါ၏

ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာ မြတ်သုံးပါးနှင့်
ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အမှုး
ပြုသော ဆရာသမား မိဖခင်တို့အား ကျွန်ုပ် မင်္ဂလာ
အောင်မြင်သည် ရိုသေစွာ ရှိခိုးပါ၏။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီး
ဦးမြင့်တော်မူသော

သြကာသမူမှန်

ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း မူရင်း

သြကာသ၊ သြကာသ၊ သြကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍
အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်းအကျိုးငှါ ဘုရားရတနာ တရားရတနာ
သံဃာရတနာတည်း ဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး (ဆရာသမား)တို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်
မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ (အရှင်ဘုရား)။

(ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလျှင် ဤမှာ ရပ်ပါ။ ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိလျှင် အောက်ပါဆုတောင်းကို ဆက်ဆို၍ ဆုတောင်း
ပါ)

ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့် အပါယ် (၄)-ပါး၊ ကပ် (၃)-ပါး၊ ရပ်ပြစ် (၈)-ပါး၊ ရန်သူမျိုး
(၅)-ပါး၊ ဝိပတ္တိတရား (၄)-ပါး၊ ဗျာသနတရား (၅)-ပါး၊ အနာမျိုး (၉၆)-ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (၆၂) ပါးတို့မှ အခါခပ်သိမ်း
ကင်းလွတ်ငြိမ်းသည်သာဖြစ်၍ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို လျှင်မြန်စွာ ရပါလို၏ (အရှင်ဘုရား)။

မှတ်ချက်။ ။ဤသြကာသ ဘုရားရှိခိုးမူမှန် ကန်တော့ခန်း၌ (ဆရာ
သမား) ဟူသော ဤစကားမှာ ဆရာသမားတို့ကို ကန်တော့သော
အခါ၌ ထည့်ဆိုရန်ဖြစ်သည်။ မိခင်၊ ဖခင် စသည်တို့ကို ကန်တော့
သောအခါ၌မူ မိခင်၊ ဖခင်၊ အဖိုး၊ အဖွား၊ ဦးကြီး၊ အရီး၊ အဒေါ်
စသည်ဖြင့် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာတို့ကို လဲလှယ် ထည့်သွင်း၍ ဆိုရမည်။

(အရှင်ဘုရား) ဟူသော စကားမှာလည်း ရတနာ (၃) ပါး၊ ရဟန်း သံဃာတို့ကို ကန်တော့သောအခါ၌သာ ဆိုရန်
ဖြစ်သည်။

စာပိုဒ်၏ အောက်က ---- ဤသို့ မျဉ်းခံထားသော စာပိုဒ်ကို တဆက်တည်း ဆိုရမည်။

သြကာသ မူမှန် ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း ပြီး၏။

သြကာသ ဟူသောစကား

“သြကာသ”သည် ပါဠိစကား ဖြစ်ပါ၏။ မြန်မာလို “အခွင့်”ဟု အနက်ရပါ၏။ “သြကာသ” စကားတစ်ခွန်းတည်း ဖြင့်ပင် “အခွင့်ပေးပါ”ဟု ဆိုလိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပိဋကတ်တော်တို့၌ သြကာသံဒေထ (ဇာတက-၅ ၁-၁၅) ကရောတု မေ အာယသ္မာ သြကာသံ (ဝိ-စူလဝဂ္ဂ-၉) စသည်ဖြင့် ခွင့်တောင်းသည့်အခါ၌ “သြကာသ”ကို သုံးစွဲလေ့ရှိပါသည်။

မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို အလေးအမြတ်ပြုကြသော မြန်မာအမျိုးကောင်းသား အမျိုးကောင်းသမီးတို့သည်လည်း ရဟန်း သံဃာအား လျှောက်ထားဖွယ် ကိစ္စရှိသည့်အခါ၌ “တပည့်တော်အား လျှောက်ထားခွင့် ပေးတော်မူပါဟု” ခွင့်တောင်းလေ့ ရှိပါ၏။ အသက် သိက္ခာ ဂုဏ်ဝါ ကြီးမားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပြောစရာ ကိစ္စတစ်ခုခု ရှိသည့်အခါ၌လဲ ဤနည်းအတိုင်းပင် “စကားပြောခွင့်ပြုပါ အစီရင်ခံခွင့်ပြုပါ”ဟု ခွင့်တောင်းလေ့ရှိပါသည်။

မွန်လူမျိုးတို့သည်လည်း ရဟန်းသံဃာအား ဖြစ်စေ အသက်ဂုဏ် ဝါကြီးသူတို့အား ဖြစ်စေ စကားပြောလိုသည့်အခါ **ပြောင်းကာစ**(သြကာသ)ဟု ခွင့်တောင်းပြီးမှ စကားပြောလေ့ရှိကြောင်း ရန်ကုန်မြို့ ကြားတောရ ကျိုက်သီမွန် ပါဠိတက္ကသိုလ် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အမိန့်ရှိပါသည်။

သီရိလင်္ကာ (သီဟိုဠ်) နိုင်ငံသားတို့လဲ ရဟန်း သံဃာအားဖြစ်စေ၊ အလေးပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြစ်စေ စကား ပြောလိုသောအခါ **အဝကာသံ** (သြကာသ)ဟု ခွင့်တောင်းလေ့ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်က ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာထွန်းလင်းရာ နိုင်ငံတို့မှ သီဟိုဠ် ရဟန်းတော်၊ ယိုးဒယား ရဟန်းတော်၊ ကမ္ဘောဒီးယား ရဟန်းတော်၊ လော ရဟန်းတော်၊ နီပေါ ရဟန်းတော် စသော တိုင်းတပါးသား ရဟန်းတော် တို့နှင့် မြန်မာ ရဟန်းတော်တို့သည် လူမျိုးအားဖြင့် ကွဲကြသော်လည်း သာဂီနွယ်ဖွား ဘုရားသားတော်တို့ချည်းဖြစ်ကြသည် အားလျော်စွာ အချင်းချင်း စကားပြောကြသောအခါ ဗုဒ္ဓစကားဖြစ်သော ပါဠိဘာသာ စကားဖြင့်ပင် ပြောကြပါ၏။ စကားပြော တိုင်းပြောတိုင်း “သြကာစံ ဘန္တေ” စကားပြောခွင့် ပေးတော်မူပါ”ဟု ဦးစွာ ခွင့်တောင်းလေ့ ရှိသည်ကို ကြားနာခဲ့ရပါသည်။

တခါက ပါဠိစကားပြောသော ဓာတ်စီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို တွေ့ဘူးပါ၏။ နတ်သားတစ်ဦး ဓာတ်စီးသောအခါ စကားပြောတိုင်းပြောတိုင်း ရှေးဦးစွာ “သြကာစံ ဘန္တေ”ဟု ဦးစွာခွင့်တောင်းပြီးမှ စကားပြောလေ့ ရှိပါ၏။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဤသြကာသ ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း၌ပါသော “သြကာသ”သည်လဲ ခွင့်တောင်းသော စကားခွန်းဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

သြကာသ ဘုရားရှိခိုး အမျိုးမျိုးတို့တွင် အချို့က သြကာသ နှစ်ကြိမ်၊ အချို့က သုံးကြိမ် ဆိုကြပါ၏။ ဤသြကာသ မူမှန် ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း၌ အလေးအမြတ်ပြုသောအားဖြင့် သုံးကြိမ်ဆိုပါ၏။ နှစ်ကြိမ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သုံးကြိမ်ဖြစ်ဖြစ် သင့်မြတ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက် ၂-ပိုင်း

ဤသြကာသမူမှန် ဘုရားရှိခိုးကန်တော့ခန်း၌ ရည်ရွယ်ချက် နှစ်ပိုင်း၏။ ပဋ္ဌမပိုင်းက ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်းရန်။

ဒုတိယပိုင်းက အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။

ပဌမပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်

ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ၊ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍ ...

ကာယကံ=ကာယ=ကိုယ်+ကံ၊ အမှု၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုသော အမှု။

ဝစီကံ=ဝစီ=နှုတ်+ကံ၊ အမှု၊ နှုတ်ဖြင့် ပြောသောအမှု။

မနောကံ=မနော=စိတ်+ကံ၊ အမှု၊ စိတ်ဖြင့်ကြံတွေးသော အမှု။

ကာယကံသည် ကောင်းသော အမှုကိစ္စကို ပြုလုပ်သော ကာယကံလည်း ရှိပါ၏။ မကောင်းသော အမှုကိစ္စကို ပြုလုပ်သော ကာယကံလဲ ရှိပါ၏။

ဝစီကံသည်လည်း ကောင်းသောအမှု ကိစ္စကို ပြောသော ဝစီကံလည်း ရှိပါ၏။ မကောင်းသောအမှု ကိစ္စကို ပြောသော ဝစီကံလည်း ရှိပါ၏။

မနောကံသည်လည်း ကောင်းသောအမှု ကိစ္စကို ကြံတွေးသော မနောကံလည်း ရှိပါ၏။ မကောင်းသော အမှုကိစ္စကို ကြံတွေးသော မနောကံလည်း ရှိပါ၏။

ဤ၌ မကောင်းသောအလုပ်၊ မကောင်းသော အပြောအဆို၊ မကောင်းသော အကြံအတွေးတို့ကိုသာ အပြစ်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထိုကာယကံတည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း၊ ဝစီကံတည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း၊ မနောကံတည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်းတို့ ရှိခဲ့သော် ပပျောက်ငြိမ်းရန် ပထမ ရည်ရွယ်ချက် အနေအားဖြင့် “ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍”ဟု ဆိုထားပါသည်။ (မနောကံတည်းဟူသော ဟု ဆက်ဆိုပါ။ ဖတ်ပါ)

ကံဖြင့် ကံဆိုတာက ကံနှစ်ခု ထပ်နေတယ်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက

တချို့ကတော့ “ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော သုံးပါးသော ကံတို့တွင် တပါးပါးသော ကံဖြင့် ပြစ်မှားမိသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်ပါစေခြင်း အကျိုးငှါ”လို့ ဆိုပြီး ရှိခိုးကြတယ်။

“သုံးပါးသော ကံတို့တွင် တပါးပါးသော ကံဖြင့်ပြစ်မှားမိသော” ဆိုတာက သဒ္ဒါနည်းမမှန်ဘူး၊ ပြစ်မှားတာကလဲ ကံပဲ၊ တပါးပါးသော ကံဖြင့်ဆိုတဲ့ ကရိုဏ်းကလဲ ကံဘဲ၊ ကံဖြင့် ကံဆိုတာက “ကံ”နှစ်ခု ထပ်နေတယ်၊ သဒ္ဒါနည်းမှားတယ်၊ လူတွေ နားလည်ဖို့ကတော့ ခဲယဉ်းပါတယ်၊ စာပေသင်ဘူးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေနဲ့တော့ သိပါလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ရေးတုံးက “ကံနဲ့ဒွါရ” အငြင်းအခုံ ဖြစ်ခဲ့ကြတာပဲ။

ကံဖြင့် ကံကို ကရိုဏ်းမထားကောင်းဘူး၊ ကံကပြုတဲ့ အမှုပဲ၊ ကရိုဏ်းမဟုတ်ဘူး၊ “ကံဖြင့် ရှိခိုးတယ်ဆိုလို့ရှိယင် သဒ္ဒါနည်း မမှန်ဘူး”လို့ အပြစ်ဆိုစရာရှိတယ်၊ “ဒွါရဖြင့် ရှိခိုးတယ်” ဆိုတာကတော့ အပြစ်ဆိုစရာ မရှိပါဘူး၊ ဒါပေမယ့်လို့ မကြိုက်တဲ့သူတွေကများတယ်။

တချို့ကလဲ သုံးလီဒွါရ ပဏာမဖြင့် ရှိခိုးပါ၏လို့ ပြင်ဆိုကြတယ်၊ အဲဒီမှာလည်း ပဏာမဖြင့် ဆိုတဲ့ ကရိုဏ်းနဲ့ ရှိခိုးပါ၏ ဆိုတဲ့ ကြိယာ ထပ်နေတယ်၊ ပဏာမ ဆိုတာလဲ ရှိခိုးခြင်းဘဲ၊ ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ရှိခိုးပါ၏ လို့ဆိုတာနဲ့ အတူတူပဲ၊ ပဏာမဖြင့် ဆိုတဲ့စကားကို ကြိယာဝိသေသန

လို့ ဆိုလိုရှိယင်လဲ သုံးလီ ဒွါရဖြင့်ဆိုတာလဲ ကြိယာဝိသေသန ဖြစ်ရ လိမ့်မည်၊ ဒါကြောင့် သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့် မကောင်းလှဘူး။

နောက်-အဲဒီအပြစ်ပျောက်ဖို့ရာ ရှိခိုးတယ် ဆိုတာကတော့ တရံ တခါသာ သင့်ဖွယ်ရှိတယ် အများအားဖြင့် ဆိုယင်တော့ ရည်ရွယ် ချက်နှင့် မကိုက်ညီဘူး၊ နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ရှိခိုးကြတာဟာ အပြစ်ရှိ လို့ ရှိခိုးကြတဲ့ အဓိပ္ပာယ် ရောက်နေတယ်၊ အပြစ်ရှိလို့ ပြစ်မှားမိလို့ ရှိခိုးကြတာချည်း မဟုတ်ပါဘူး၊ ကုသိုလ်ရအောင်လို့ ရှိခိုးကြတာပါ။

သီတင်းဝါလ ကျွတ်တဲ့အခါ ကန်တော့ကြတာကတော့ အပြစ်ရှိ ယင် ပျောက်အောင်လို့ ဆိုပြီးတော့ ရှိခိုးကြတာဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးပြင်ရေးထားတဲ့ သြကာသ “**သြကာသ၊ သြကာသ၊ သြကာသ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်းပပျောက်ငြိမ်း၍**” တဲ့ အပြစ်ငြိမ်းအောင်လို့ ရည်ရွယ်တာ တကဏ္ဍပါ။

ဒီမှာ- “သြကာသ၊ သြကာသ၊ သြကာသ ပြစ်မှားမိသော ကာယ ကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ တည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍” လို့ ပြစ်မှားမိသော ဆိုတဲ့ ဝိသေသန ပုဒ်ကလေး ထည့်ချင်တယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ တနိုင်ငံလုံးက သြကာသ ဆိုပြီးယင် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ နှုတ်ကျိုးနေလေတော့ ဒီကြားထဲက ပြစ်မှားမိအောင် ဆိုတဲ့ ဝိသေသနတလုံး ထည့်လိုက်ယင် အများ သြကာသနဲ့ ကွာသွားမှာ စိုးလို့ မထည့်ပါဘူး၊ ဒီအတိုင်းပဲ ထားလိုက်ပါတယ်။ သဒ္ဒါနည်းတော့ မကောင်းလှဘူး၊ သူတပါး အပြစ်တင်စရာတော့ ရှိနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့်လို့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ မှန်ပါတယ်။

ပြစ်မှားမိတဲ့ ကာယကံအပြစ်၊ ဝစီကံအပြစ်၊ မနောကံအပြစ် ခပ်သိမ်းပပျောက်ငြိမ်းအောင်လို့ပါပဲ ဟု အမိန့် ရှိပါသည်။

ဒုတိယပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်

အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေး ကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှါ-

ပဌမ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သော ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတည်းဟူသော အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍ ဟူသော စကားရပ်၌ “၍” ဟူသော အာကာရပုဒ်က ရည်ရွယ်ချက်သည် ဤမျှသာ မဟုတ်သေးပါ၊ သည့်ပြင်လဲ ရှိပါသေးတယ် ဟူသော အခြင်းအရာကို ထိုး၍ပြနေပါ၏။

ထို့ကြောင့်ပင် “အပြစ်ခပ်သိမ်း ပပျောက်ငြိမ်း၍ အက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်း၊ အကျိုးငှါဟူသော ဒုတိယပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်ကို ဆက်လက် ဆိုလေသည်။

ဤဒုတိယပိုင်းရည်ရွယ်ချက်သည် လိုရင်းဖြစ်ပါ၏၊ ကျွန်ုပ်တို့သည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း ရတနာမြတ်သုံးပါး ဆရာသမား မိဖတို့ကို အိပ်ရာဝင် အိပ်ရာထ ရှိခိုးကြ၏၊ ခရီးသွားလာရင်း လမ်းခရီးအကြား၌ ဘုရားပုထိုး စေတီတို့ကို တွေ့လျှင် အဝေးက တမျိုး အနီးကပ်၍တဖုံ ရှိခိုးကြ၏၊ သီလခံယူသည့်အခါ စသည်တို့၌လဲ သြကာသမပါလျှင်မပြီး သြကာသကို ပလွင်ခံ၍ ရှိခိုးကြရ ကန်တော့ကြရ၏။

ဤသို့ ရှိခိုး ကန်တော့ကြသည်မှာ ပြစ်မှားမိသော အပြစ်တို့ကို ပျောက်စေလိုသဖြင့် ရှိခိုးကန်တော့ကြသည်ချည်း မဟုတ်ပါ၊ ဒုတိယပိုင်း ရည်ရွယ်ချက်အရ (၁) အသက်ရှည်အောင်လို့ (၂) အနာကင်းအောင်လို့ (၃) ရန်ဘေး ကင်းအောင်လို့ (၄) အသက်ရှည်ကြောင်း အနာကင်းကြောင်း ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ဖြစ်သော ကောင်းမှုမင်္ဂလာတို့ ဖြစ်အောင်လို့ ရှိခိုး ကန်တော့ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အသက်ရှည်စွာ၊ အနာမဲ့ရေး၊ ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပါစေခြင်း အကျိုးငှါ-

ကောင်းမှုမင်္ဂလာဖြစ်ပါလျှင် ကျွန်ုပ်တို့ အသက်ရှည်မည် အနာကင်းမည်၊ ဘေးရန်ကင်းမည် ဖြစ်ပါ၏။ လူ့လောက၌ အရေးအကြီးဆုံးမှာ (၁) အသက်ရှည်ဘို့ (၂) အနာကင်းဘို့ (၃) ဘေးရန်ကင်းဘို့ ဤသုံးခုဖြစ်ပါ၏။ စည်းစိမ်ဥစ္စာကြွယ်ဝသော သူဌေးသား သူဌေးသမီး ဘုရင့်သား ဘုရင့်သမီး ဖြစ်စေကာမူ အသက်မရှည်လျှင် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့သည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပါ၏။ အနာရောဂါတွေ ထူးပြောနေလျှင် စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရာထူးဂုဏ်သိမ်တို့သည် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပါ၏။ ထိုနည်းအတိုင်းပင် ဘေးရန်တွေ တခုပြီးတခု နှောင့်ယှက်ခံနေရလျှင် အဖိစီးခံနေရလျှင် ကိုယ်လည်း ဆင်းရဲ စိတ်လည်း ဆင်းရဲနေရသဖြင့် ရှိပြီးသား စည်းစိမ်ကိုလည်း မခံစားနိုင်၊ ရလာတဲ့ စည်းစိမ်ကိုလည်း စိတ်မဝင်စားနိုင် အချည်းနှီးသာ ဖြစ်ပါမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းတယောက်သည် အသက်လည်း ရှည်မည်၊ အနာရောဂါလည်း ကင်းမည်၊ ဘေးရန်လည်း မရှိဟုဆိုလျှင် ထိုသူအဖို့ ရှိပြီးသား စည်းစိမ်ကိုလည်း မြန်ရှက်စွာ အေးအေးဆေးဆေး ခံစားနိုင်ပါ၏။ မရသေးသော စည်းစိမ်ဥစ္စာရတနာတို့ကိုလည်း ရအောင် ရှာဖွေနိုင်ပါ၏။

သို့ဖြစ်၍ အသက်ရှည်ဘို့၊ အနာကင်းဘို့၊ ဘေးရန်ကင်းဘို့ရာ ဤကောင်းမှုမင်္ဂလာတခုဖြင့်ပင် ခြုံမိအောင် ရှိခိုးရခြင်း ကန်တော့ရခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။

သြကာသ အရည်ကြီးဖြစ်သွားမယ်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက -

“ဒီသြကာသထဲမှာ အဘိဝါဒနသီလိဿ-အစရှိသော ပါဠိတော် တဿာနဘာဝေန ဟတန္တရာယော အစရှိသော အဋ္ဌကထာ၊ မင်္ဂလာဘာဝတော၊ အစရှိသော ဋီကာတို့နှင့်အညီ ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေကို အကုန်လုံး ထည့်ထားယင် သြကာသ အရည်ကြီးဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ **ဒါကြောင့် အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်းကောင်းမှု မင်္ဂလာဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ**” ရယ်လို့ သုံးခုပဲ ထည့်ပြထားတယ်။

စာပေကျမ်းဂန် အရကတော့ နိဒဿနနည်း ဥပလက္ခဏာနည်း ရယ်လို့ ရှိတယ်။ အကုန်လုံး မပြနိုင်ယင် မပြလိုယင် တစိတ်တဒေသ ဖော်ပြရတယ်။ အဲတာလို တစိတ်တဒေသဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် အများကို သိနိုင်တာက နိဒဿနနည်းခေါ်ပါတယ်။ နိဒဿနနည်း ဆိုတာက တစိတ်တဒေသကိုပဲ ပုံစံအနေနဲ့ ထုတ်ပြတဲ့နည်းပါပဲ။ ဒါမျိုးတွေ ဒီအကျိုးမျိုးတွေ သည့်ပြင်လည်းပဲ ရနိုင်တာပါပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဥပလက္ခဏာနည်း ဆိုတာကတော့ လူတိုင်း လူတိုင်း သိနိုင်တဲ့ နားလည်နိုင်တဲ့ အရာဝတ္ထုတခုခုကို မှတ်ပြီး ဟောပြတာကို ဆိုပါတယ်။ ဥပမာ “လဒ္ဓါတပတ္တော ရာဇကုမာရော၊ ရာဇကုမာရော-မင်းသားသည်၊ လဒ္ဓါတပတ္တော-ရအပ်သော ထီးဖြူရှိ၏ (ဝါ) ရအပ်သော ထီးဖြူရှိသော၊ ရာဇကုမာရော - မင်းသား” ဒီဥပမာအတိုင်းပါပဲ။ မင်းသားက ထီးကိုရထားတယ် ဆိုလိုရှိယင် မင်းအဖြစ်ကိုလည်းပဲ ရတာပဲ။ စည်းစိမ်တွေအကုန်လုံးကိုလဲ ရတာပဲ ဆိုတာသိနိုင်ပါတယ်။ ထီးတခုတည်း မှတ်ပြီးတော့ ထီးရသွားတယ်လို့ ဆိုလိုက်တာနှင့် တပြိုင်နက် မင်းမြောက်တန်ဆာ ငါးပါးနှင့်တကွ မင်းစည်းစိမ်အကုန်လုံးကို ရသွားတယ် ဆိုတာကို သိရတာဟာ ဥပလက္ခဏာနည်းပါပဲ။

ဒီသြကာသ ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်းမှာလဲပဲ ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ်လို့ အကုန်လုံး ခြုံမိအောင် “**အသက်ရှည်စွာ အနာမဲ့ရေး ရန်ဘေးကင်းကြောင်း ကောင်းမှုမင်္ဂလာ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း အကျိုးငှါ**” လို့ လိုရင်းကို မှတ်ပြီးတော့ ဆိုထားတယ်။

တနည်းအားဖြင့်လည်း ပဓာနနည်းအားဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းတဲ့အရာကို ဦးတည်ပြီးပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုကာလမှာ အသက်ရှည်ဖို့၊ အနာကင်းဖို့၊ ရန်ကင်းဖို့ ဆိုတာ အရေးအကြီးဆုံးပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ ဒီသုံးခု ပြည့်စုံယင် သည့်ပြင် အကျိုးတွေလဲ ပြည့်စုံသွားနိုင်တော့တာပါပဲ”ဟု မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

“နောက်ပြီးတော့ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ရှိခိုးတယ်ဆိုတာကို နှုတ်ကမဆိုသော်လည်း ကိုယ်ဖြင့် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဦးချကန်တော့ခြင်းဖြင့် ပင် ကိစ္စပြီးနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ညီညီဆိုရာမှာ အချိန်မကြာစေလိုတဲ့အတွက် ပဌမ၊ ဒုတိယ၊ တတိယ၊ တကြိမ်၊ နှစ်ကြိမ်၊ သုံးကြိမ်၊ မြောက်အောင်ဆိုတဲ့ စကားကိုတော့ ဒီသြကာသကန်တော့ခန်းထဲမှာ ထည့်မထားဘူး”လို့လဲ မိန့်တော်မူပါသည်။

ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာ မြတ်သုံးပါး

ရတနာ

နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် “ရတနာ” ဟု ခေါ်၏။ ရတနာသည် လောကီရတနာ၊ လောကုတ္တရာ ရတနာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါ၏။ စကြာရတနာ၊ ပတ္တမြားရတနာ၊ ဆင်ရတနာ၊ မြင်းရတနာ စသည်တို့သည် လောကီရတနာတို့ ဖြစ်ကုန်၏။ ဗုဒ္ဓရတနာ၊ ဓမ္မရတနာ၊ သံဃာရတနာတို့သည် လောကုတ္တရာ ရတနာတို့ဖြစ်ပါကုန်၏။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၊ နဂါး စသော ပြည်တို့၌ ရှိကုန်သော ရတနာတို့ထက် မြတ်သောကြောင့် ဘုရားစသော ရတနာသုံးပါးကို ရတနာမြတ်သုံးပါးဟု ခေါ်ဝေါ်ရလေသည်။

ဘုရားရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားသည် နတ်လဲမဟုတ်၊ ဗြဟ္မာလဲမဟုတ်၊ လူမှဖွားမြင်တော်မူသော လူသားပင် ဖြစ်ပါ၏။ သို့ပါသော်လဲ ဘယ်သူ တဦးတယောက်နှင့်မျှ မတူသော နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏ ဦးညွတ်ခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်သော လူသား ဖြစ်ပါသည်။

မတူပုံကား ဗုဒ္ဓအလောင်းတော်သည် ဖွားမြင်တော်မူသည်နှင့်တပြိုင်နက် မြောက်အရပ်သို့ ရေရှည်မြေပြင်၌ ခုနှစ်လှမ်း လှမ်းကြွတော်မူခဲ့၏။ ခြေလှမ်းတိုင်း ခြေလှမ်းတိုင်း မြေအပြင်နှင့် မထိရအောင် ကြာပန်းတို့က မြေမှထွက်၍ ခြေဖဝါးတော် တို့၏ အောက်၌ ခံယူကြကုန်၏။ မွေးဖွားတော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် စကားပြောတော်မူ၏။

နောက်တနေ့၌ နန်းတော်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး၏ ဆရာ (သာမပတ်ရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဈာန်ရ) ကာဠဒေဝီလ ရသေ့ကြီးက အလောင်းတော်ကလေး ဖွားမြင်တော်မူကြောင်း ကြားရ၍ ကြည့်လိုသဖြင့် နန်းတော်သို့ ကြွလာ၏။ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးက သားတော်ကလေးကို ရင်ခွင့်၌ ထား၍ ရသေ့ကြီးအား ရှိခိုးစေလိုသဖြင့် လက်နှစ်ဖက်ကို ယှက်ပေးလိုက်သောအခါ လျှပ်တပျက်အတွင်း၌ပင် အလောင်းတော်ကလေး၏ ခြေတော်အစုံတို့သည် ရသေ့ ကြီး၏ ဦးခေါင်းထက်၌ ရပ်တည်နေသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးရော ရသေ့ကြီးပါ “အလေးအမြတ်ပြုထိုက် သော ပုဂ္ဂိုလ်ပါတကား”ဟု အလောင်းတော်ကလေးကို လက်အုပ်ချီ၍ ဦးညွတ်ကြကုန်သည်။

အရှိအသေပြုထိုက်သော ရတနာ

လေးသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်း ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သော ပါရမီတော်တို့ကြောင့် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လာတော် မူသောအခါ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား၏ ရုပ်အသွင်တော်သည် လူသားအားလုံးတို့ထက် ထူးကဲတင့်တယ် သပ္ပာယ်တော်မူလှ၏။ ဟောကြားတော်မူသော စကားတော်တို့ကလည်း ပိုသည်လိုသည်မရှိ။ တိတိကျကျ စကားလုံးတိုင်း စကားလုံးတိုင်းကလည်း လှလှပပ အနက်အဓိပ္ပါယ်တို့ကလည်း ပြည့်ပြည့်ဝဝရှိလှ၏။ သို့ဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရားကို ဖူးမြင်ရလျှင်၊ ဗုဒ္ဓ မြတ်ဘုရား၏ တရားစကားတော်ကို ကြားနာရလျှင် လူတိုင်းလူတိုင်း နှစ်သက်မြတ်နိုး ရှိခိုးကော်ရော် ပူဇော်ကြရသည်သာမက နတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့လည်း ခညောင်းရိုးကြီး မြတ်နိုးပူဇော်ကြရ ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓ ရတနာကား တလောကလုံး ညွတ်ရုံး ဦးခိုက် ရိုသေထိုက်သော (စိတ္တိကတ)ရတနာမြတ် ဖြစ်ပါသည်။

အမိုးများစွာ ထိုက်သော ရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ရွှေလက်ထက်တော်က ဇောတိက၊ ဇဠိလ စသော သူဌေးကြီးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဗိမ္ဗိသာရ၊ ကောသလ စသော မင်းကြီးတို့သည်လည်းကောင်း၊ အတိတ်ဘဝက ပြုခဲ့သော ကောင်းမှုကံတို့ကြောင့် လောကီစည်းစိမ် ဥစ္စ ရတနာတို့ကြောင့် ရွှေငွေတို့ ပေါကြွယ်ဝကြစေကာမူ ထိုစည်းစိမ် ဥစ္စ ရတနာ ရွှေငွေတို့သည် တဒဂ် ချမ်းသာတို့ကိုသာ ပေးစွမ်းနိုင်သော လောကီစည်းစိမ်တို့ဖြစ်ကြောင်း သိကြရသောအခါ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စ ရတနာတို့ကို စွန့်လွှတ်ကြကုန်၍ ထာဝရချမ်းသာကို ပေးစွမ်းနိုင်သဖြင့် အဘိုးများစွာ ထိုက်တန်တော်မူသော ဗုဒ္ဓ ရတနာမြတ်ထံ ချင်းကပ်လာကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရတနာကား လူလောက နတ်လောက ဗြဟ္မာလောကတို့၌ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော “မဟဋ္ဌ” ရတနာမြတ် ဖြစ်ပါသည်။

အတုမရှိ ရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားသည် ကိလေသာတို့ကို အငွေ့အသက်မျှ မကျန်ရအောင် ပယ်တော်မူပြီးဖြစ်၍ သိသင့် သိထိုက်သော တရားအားလုံးတို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် အမှန်အတိုင်း တိတိကျကျ အလိုလို သိတော်မူ၏။ ဘယ်သူ တဦးတယောက်မျှ မတုပ နိုင်အောင် ပါရမီတော်တို့ကို အတုမဲ့ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့သောကြောင့် အတုမဲ့ ထူးကဲတော်မူသော ဘုန်းတော် ကံတော်၊ ဉာဏ်တော် အနန္တတို့ကို ရတော်မူခဲ့ပါ၏။ တလောကလုံး၌ ဘယ်သူတဦးတယောက်မျှ မရနိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ပန်ဆင်တော် မူခဲ့ပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရတနာကား အတုမဲ့ ပြိုင်ဖက်ကင်းသော “အတုလ” ရတနာ မြတ်ဖြစ်ပါသည်။

မြင်ရခဲသော ရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားတို့သည် ကပ်ကမ္ဘာတိုင်း၌ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာသည် မဟုတ်ပါ။ ဘုရားပွင့်သည့် သုညကမ္ဘာတွေ အကြားဝယ် တချို့တချို့သော ကပ်ကမ္ဘာတို့၌သာ ပွင့်ထွန်း ပေါ်ပေါက်လာတတ်ပါ၏။ ဘုရားပွင့်သည့် ကမ္ဘာ၌လဲ ကမ္ဘာတည် သည်မှ ကမ္ဘာပျက်သည့်တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာ တည်ရှိနေသည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရတနာကား မြင်ရခဲ တွေ့ရခဲ သော “ဒုလ္လဘဒဿန” ရတနာမြတ် ဖြစ်ပါသည်။

လူတော် လူကောင်းတို့၏ အသုံးအဆောင် ရတနာ

လောက၌ လူညံ့၊ လူကောင်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပါ၏။ လူညံ့တို့သည် အသိပညာမဲ့ကြ၏။ ပတ္တမြားတုံးကို ကျော်၍ မြက်ကိုသာစားလေ့ရှိသော ဘားကောင်နှင့်တူ၏။ လူတော်လူကောင်းတို့သည် အသိပညာကြွယ်ဝကြ၏။ ပေါင်းမြက်တို့ကို ဖယ်ရှား၍ ပတ္တမြားတုံးကို ကောက်ယူလေ့ရှိသော ပညာရှိတို့နှင့်တူ၏။ ထိုနည်းတူပင် မှားယွင်းသော အယူရှိသူ အယုံ အကြည်ကင်းမဲ့ သူတို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကျောပေး၍ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကိုသာ သုံးဆောင်ခံစားလေ့ရှိကုန်၏။ မှန်ကန်သော အယူရှိသူ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားရှိသူ လူတော် လူကောင်းတို့ကား ဘဝသံသရာက ပါလာသော ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို ဆေးကြောသုတ်သင်၍ မိမိတို့၏ အသိပညာဖြင့် အမှန်တရားကို မြင်ကာ လူတော်လူကောင်းတို့၏ အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ဗုဒ္ဓရတနာသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၍ အမြိုက်ချမ်းသာကို သုံးဆောင်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓရတနာ ကား လူတော်၊ လူကောင်းတို့၏ အသုံးအဆောင် “အနောမသတ္ထပရိဘောက” ရတနာမြတ် ဖြစ်ပါသည်။

(သဂါထာဝဂ္ဂသံ-ပါ၊ ၃၃၊ ၅၊ ၈၇၊ မဟာသံပါ၊ ၈၇၊ ၅-၁၉၀)

ထို့ကြောင့် “ဘုရားရတနာ” ဟု နှုတ်က မြွက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အရဟံစသော ဂုဏ်တော်တို့ကို ဆင်ခြင်မိ ပါစေ။

တရားရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသည် မြွက်ကြားတော်မူအပ်သော စကားတော်အားလုံးသည် တရားတော်မည်၏။ တရားတော် အားလုံးသည် ဗုဒ္ဓရတနာကဲ့သို့ပင် ရတနာထိုက်သောကြောင့် တရားရတနာ မည်ပါသည်။

တရားရတနာသည်

သောတာပတ္တိ မဂ်	၁-ပါး
သကဒါဂါမိ မဂ်	၁-ပါး
အနာဂါမိ မဂ်	၁-ပါး
အရဟတ္တ မဂ်	၁-ပါး ပေါင်း မဂ်- ၄-ပါး
သောတာပတ္တိ ဖိုလ်	၁-ပါး
သကဒါဂါမိ ဖိုလ်	၁-ပါး
အနာဂါမိ ဖိုလ်	၁-ပါး
အရဟတ္တ ဖိုလ်	၁-ပါး ပေါင်း ဖိုလ် ၄-ပါး
နိဗ္ဗာန်	၁-ပါး
ပရိယတ္တိ(ဘုရားဟော တရားဒေသနာတော်)	၁-ပါး

ပေါင်း = ၁၀-ပါး ရှိပါသည်။

ပရိယတ္တိသည်

ပိဋကတ်အားဖြင့်
ဝိနည်းပိဋကတ်၊ သုတ္တန်ပိဋကတ်၊ အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ဟူ၍ ၃-ပုံရှိ၏။
နိကာယ်အားဖြင့်
ဒီဃနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ် ဟူ၍ ၅-ပါးရှိ၏။

ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့်

ဝိနည်း ပိဋကတ်၌	၂၁၀၀၀
သုတ္တန် ပိဋကတ်၌	၂၁၀၀၀
အဘိဓမ္မ ပိဋကတ်၌	၄၂၀၀၀

ပေါင်း ၈၄၀၀၀ ရှိပါသည်။

ပိဋကတ်အားဖြင့် ရေတွက်နည်းမှာ (ဝိ-၄၊ ၁၊ ၁၃) အရ ဖြစ်ပါ၏။ ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့် ရေတွက်နည်းမှာ ရှေးဆရာတို့ ရေတွက်လေ့ရှိသော (သုတ္တန္တေ နနု အာကာရော၊ အဘိဓမ္မေ နနုဩရောဃာ၊ ဝိနယေ နနု ဥပဋ္ဌာ၊ ဧတေ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ) ဟူသော ဂါထာအရ ဖြစ်ပါသည်။

အဘယ့်ကြောင့် တရားမည်ပါသနည်း။

ဓာရေတီတိ ဓမ္မောအရ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ဟောကြားဆုံးမတော်မူသည့်အတိုင်း ကျင့်သောသူ ရှုမှတ်သူတို့ကို အပါယ်လေးပါးတို့၌ မကျအောင် မရောက်အောင် ဆောင်ထားတတ်သောကြောင့် တရားမည်ပါသည်။

မဂ်တရားသည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက် အပါယ်ရောက်ကြောင်း လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သောကြောင့် မဂ်နှင့် နိဗ္ဗာန်သည် အပယ်မကျအောင် မုချဆောင်ပါသည်။

ဖိုလ်သည်လည်း ပဋိပဿဒ္ဓိပဟာနသတ္တိဖြင့် ထိုထိုကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ ပရိယတ္တိဓမ္မသည်လည်း ထိုမဂ်ကိုရဖို့ရာ လမ်းညွှန်ဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ပရိယတ်အားဖြင့် အပါယ်မကျအောင် ဆောင်သည် မည်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် “တရားရတနာ” ဟု နှုတ်က မြွက်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော စသော ဂုဏ်တော်တို့ကို ဆင်ခြင်မိပါစေ။

သံဃာ ရတနာ

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား၏ တပည့်သား ဖြစ်တော်မူကြသော ၂၂၇-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကျင့်သုံးတော်မူကြသော ရဟန်းအပေါင်းသည် သံဃာမည်ပါ၏။ သံဃာဟူသော စကားသည် သံဃဟူသော ပါဠိသက် စကားဖြစ်၏။ သီလသိက္ခာအားဖြင့် အကျင့်တူသော ဘုရားသားတော် ရဟန်း ၄-ပါး အပေါင်းအစု၊ ၄-ပါးထက် အလွန်ရှိသော ရဟန်းအပေါင်းအစုကို ဝိနည်းဒေသနာတော်အရအားဖြင့် သံဃာဟု ခေါ်ပါသည်။

သံဃာသည်

အရိယာသံဃာ
အရိယာနွယ်ဝင် သံဃာဟူ၍ ၂-မျိုးရှိ၏။

အရိယာသံဃာသည်

- ၁ - သောတာပတ္တိမဂ်ရ သံဃာ၊
- ၂ - သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ သံဃာ၊
- ၃ - သကဒါဂါမိမဂ်ရ သံဃာ၊
- ၄ - သကဒါဂါမိဖိုလ်ရ သံဃာ၊
- ၅ - အနာဂါမိမဂ်ရ သံဃာ၊
- ၆ - အနာဂါမိဖိုလ်ရ သံဃာ၊
- ၇ - အရဟတ္တမဂ်ရ သံဃာ၊
- ၈ - အရဟတ္တဖိုလ်ရ သံဃာ။

ဟူ၍ အစုံအားဖြင့် ၄-စုံ၊ အမျိုးအားဖြင့် ၈-မျိုးရှိပါသည်။

သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရလျှင် အခါမလင့်ပဲ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုလဲ ရတော့သဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ရ အရိယာနှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရ အရိယာတစ်စုံဟု ခေါ်၏။ ထို့အတူပင် သကဒါမိမဂ်ရနှင့် ဖိုလ်ရတစ်စုံ၊ အနာဂါမိမဂ်ရနှင့် ဖိုလ်ရတစ်စုံ၊ အရဟတ္တမဂ်ရနှင့် ဖိုလ်ရတစ်စုံဟူ၍ ၄-စုံရှိလေသည်။ အရိယာရှစ်မျိုးကား အထက်၌ ဂဏန်းထိုး၍ ပြသည့်အတိုင်းပင် ရေတွက်ရပါသည်။

အရိယာသံဃာတို့တွင် အောက်ဖြစ်သော မဂ်တို့ကိုသာ ရကြသေးသော သေက္ခာအရိယာသံဃာတို့သည် အထက်အထက်ဖြစ်သော မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ရရန် အစဉ်မပြတ် ကျင့်သုံးရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်နှင့် ပဋိဝေဓသာသာနာတော်ကို အခိုင်အမာတည်ရစ်အောင် ရှုမှတ်ပွားများခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်တော်မူကြကုန်သည်။

မင်္ဂလေးပါး ဖိုလ်လေးပါးတို့ကို ရပြီး၍ အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီးသော အသေကွဲအရိယာ ရဟန္တာ သံဃာတော်တို့လည်း ပဋိပတ္တိသာသနာတော်နှင့် ပဋိဝေဓ သာသနာတော်ကို အခိုင်အမာ တည်အောင် အစဉ်မပြတ် ရှုမှတ် ခြင်းဖြင့် ထမ်းဆောင်တော်မူကြကုန်သည်။

အရိယာသံဃာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်၌ ယနေ့တိုင်အောင် တည်ရှိနေသည်ကို (သံသယမဖြစ် ကြပဲ) ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေးနက်နက် သိနားလည်၍ ကိုးကွယ်တတ်ကြပါစေ။

အရိယာနွယ်ဝင် သံဃာ

အရိယာနွယ်ဝင် အရှင်မြတ်တို့သည် ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ် ငါးရပ် ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်း လေးထောင်တို့ကို မပျောက်ကွယ်ရအောင် မချွတ်ယွင်းရအောင် ရှေးရှေးသော ဆရာအစဉ်အဆက် ရဟန်း သံဃာတော်ကြီးတို့၏ နည်းဥပနိဿယကို ပခုံးပြောင်းခံယူ၍ သင်ကြားခြင်း နှုတ်တက် အာဂုံဆောင်ခြင်း ပို့ချ ဟောပြောခြင်းတည်း ဟူသော ဂန္ထရူရကိုလဲ ထမ်းဆောင်တော်မူကြကုန်၏။ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်မြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် ရရန်အလို့ငှါ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတို့ကိုလည်း ရှုမှတ် ပွားများခြင်းတည်းဟူသော ဝိပဿနာဓူရကိုလည်း ထမ်းဆောင်တော်မူကြကုန်သည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးနောက် မြတ်ဘုရားဟောကြားတော်မူခဲ့သော ပိဋကတ်သုံးသွယ် နိကာယ် ငါးရပ် ဓမ္မက္ခန္ဓာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်တို့သည် ယနေ့တိုင် မပျောက်မပျက်ပဲ လောက၌ တည်ရှိနေသည်မှာ ဤရဟန်း သံဃာတော်တို့ အဆက်မပြတ် တည်ရှိနေတော်မူသောကြောင့် ရဟန်း သံဃာတော်တို့ ထမ်းဆောင်တော်မူလာခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ဤပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အခြေခံ၍ ပဋိပတ္တိအကျင့်တို့ကို လူ့လောကသားတို့ လွယ်လွယ်ကူကူ နာကြားကြရ ကျင့်သုံးရှုမှတ်ကြရ၍ အပါယ်တံခါး ပိတ်ခါ ကောင်းရာ သုဂတိရောက်ကြရသည်မှာ (ဝါ) အသေဆိုးနှင့် မသေရပဲ အသေ ကောင်းနှင့် သေကြရသည်မှာ ဤရဟန်း သံဃာတော်တို့ အဆက်မပြတ် တည်ရှိနေတော်မူသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပိဋကတ်ကျမ်းတတ် ရဟန်းသံဃာတော်တို့နှင့် ပိဋကတ်ကျမ်းတတ်လည်းဖြစ် ပဋိပတ်လမ်းမှန်ကို ဟောကြား ပြသ တော်မူတတ်တဲ့ ရဟန်းသံဃာတော်လည်း ဖြစ်တော်မူသော ရဟန်းသံဃာတော်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ကိုးကွယ်သူ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တို့၏ အားထားမှီခိုရာ အစစ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် “သံဃာရတနာ”ဟု နှုတ်က မြွက်ဆိုလိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် သုပ္ပဋိပန္န စသော ဂုဏ်တော်တို့ကို ဆင်ခြင်မိပါစေ။

ရတနာမြတ်သုံးပါးနှင့် ကြံ့ရခိုက်မှာ

ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာတည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို အခါခပ်သိမ်း တွေ့ကြရ၊ မြင်ကြရသည် မဟုတ်ပါ။ ယနေ့ပင် သက်တော်ထင်ရှား ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားကို မတွေ့ကြရတော့၊ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားကို အစဉ်မပြတ် အောက်မေ့ သတိရရန်အလို့ငှါ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား၏ ကိုယ်တော်စားဖြစ်သော ရုပ်ပုံတော် ဆင်းတုတော် သရီရဓာတ်တော် ပရိဘောဂ အသုံးအဆောင်တော် စေတီတော်တို့ကို အိမ်၌ကျောင်း၌ ထားကြပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြု၍ ကိုးကွယ် ကြရ ဆည်းကပ်ကြရ ပူဇော်ကြရသည်။

အကယ်၍သာ ယခုလို အချိန်အခါမျိုး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား အစစ်ကို တွေ့ကြရ ဖူးမြင်ကြရမည်ဆိုပါလျှင် အတိုင်းမသိ ကောင်းလေစွ၊ သို့ပါသော်လဲ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက “ငါဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးနောက် ငါဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ် သော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်း တည်းဟူသော တရားတော်တို့သည် ငါဘုရား၏ ကိုယ်တော်စား သင်တို့၏ ဆရာဖြစ်လိမ့် အံ့”ဟု ဟောကြားတော်မူခဲ့သဖြင့် ယနေ့ ဗုဒ္ဓသာသနာကို သက်ဝင်သူ အပေါင်းတို့သည် ဗုဒ္ဓသားတော် ရဟန်း သံဃာတော် တို့က တဆင့် ဟောကြားပြသတော်မူအပ်သော သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းတည်းဟူသော တရားတော်တို့ကို နာကြားကြရ ကျင့်သုံးကြရသောကြောင့် ထောက်ရာ၊ တည်ရာ၊ သက်သာရာ ရကြပါသေး၏။ ရဟန်းသံဃာ အစစ်တို့ကိုလဲ ဖူးတွေ့ကြရ သောကြောင့် ကံကောင်းလှပါသေးသည်။

အကယ်၍သာ ရတနာမြတ်သုံးပါး ကင်းမဲ့သော တိုင်းတပါးသို့ ရောက်နေမည်ဆိုလျှင် ဘုရားရှင်၏ သားတော် သံဃာတော် အစစ်တို့ကိုလဲ မဖူးတွေ့ကြရ၊ သံဃာတော် အစစ်တို့ ကိုယ်တော်တိုင် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဗုဒ္ဓတရားတော်

တို့ကိုလည်း မနာကြားရသောကြောင့် နှလုံးစိတ်ဝမ်း ငြိမ်းသင့်သလောက် ငြိမ်းချမ်းနိုင်မည် မဟုတ်ပါချေ။ နို့ဘူးခေါင်းကိုသာ ဖို့၍နေရသော ကလေးသူငယ်ကဲ့သို့ ကျမ်းစာတို့ကိုသာ ဖတ်၍ စိတ်ကိုဖြေရပေမည်။

ထို့ကြောင့် ယခုလို ရတနာ မြတ်သုံးပါးနှင့် တွေ့ရခိုက်ကြုံရခိုက်မှာ ရတနာမြတ်သုံးပါး၏ အတိုင်းမသိသော တန်ခိုးကို သိနားလည်၍ အပါယ်လေးပါးမှ ကင်းလွတ်အောင် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်တတ်ကြပါကုန်။

(ဆရာသမား) တို့ကို

ဆရာသမားဟူသော စကားကို လက်သည်းကွင်း၍ ပြထားပုံကို “သြကာသ ဘုရားရှိခိုး မူမှန်ကန်တော့ခန်း” မူရင်း၏ အောက်ခြေ၌ ဤသို့မှတ်ချက် ရေးထိုးထားလေသည်။

“ဤကန်တော့ခန်း၌ (ဆရာသမား) ဟူသော ဤစကားမှာ ဆရာသမားတို့ကို ကန်တော့သောအခါ၌ ထည့်ဆိုရန် ဖြစ်သည်။ မိခင်၊ ဖခင်စသည်တို့ကို ကန်တော့သောအခါ၌ မိခင်၊ ဖခင်၊ အဖိုး၊ အဖွား၊ ဦးကြီး၊ အဒေါ် စသည်တို့ဖြင့် ဆိုင်ရာ ဆိုင်ရာတို့ကို လဲလှယ် ထည့်သွင်း၍ ဆိုရမည်။

ဤမှတ်ချက်အရ-

ရတနာမြတ် သုံးပါးတို့ကို ရှိခိုးကန်တော့သည့် အခါ

“ဘုရားရတနာ တရားရတနာ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါးတို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား”ဟု ဆိုရမည်။

ဆရာသမားတို့ကို ရှိခိုးကန်တော့သည့်အခါ

“ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး ဆရာသမားတို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏”ဟု ဆိုရမည်။

မိ ဖ တို့ကို ရှိခိုးကန်တော့သည့်အခါ

ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး မိ၊ ဖ တို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ် မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏”ဟု ဆိုရမည်။

အဖိုး အဖွားတို့ကို ရှိခိုးကန်တော့သည့်အခါ

ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး အဖိုး၊ အဖွားတို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏”ဟု ဆိုရမည်။ (“သံဃာရတနာတည်းဟူသော”ဟု ဆက်ဆိုပါ)

ဦးကြီး အဒေါ်တို့ကို ရှိခိုး ကန်တော့သည့် အခါ

ဘုရားရတနာ၊ တရားရတနာ၊ သံဃာရတနာ တည်းဟူသော ရတနာမြတ်သုံးပါး ဦးကြီး အဒေါ်တို့ကို အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏”ဟု ဆိုရမည်။

ရတနာမြတ်သုံးပါးကိုမူ ချန်ထားခဲ့လို့ မရပါ ဆရာသမား မိဖ၊ ဖိုးဖွား ရှိခိုးကန်တော့တိုင်း ထည့်၍ဆိုရပါမည်။

“ကျွန်ုပ်တို့သည် ဘုရားရှိခိုး၊ ကန်တော့တိုင်း၊ မိဖတို့ကိုပါ ရှိခိုးကန်တော့ပြီး ဖြစ်အောင်၊ ရတနာမြတ်သုံးပါး ဆရာသမား မိဖတို့ကို”ဟု ဆို၍ ကန်တော့ပါ၏။ ကျွန်ုပ်၏ ဓမ္မမိတ်ဆွေကြီးတဦးမှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မိခင် ကွယ်လွန်ခဲ့ သဖြင့် အဒေါ်၏ ပြုစုမွေးကျွေးမှုကြောင့် လူလားမြောက်ခဲ့ရသည့်အတွက် ရတနာ မြတ်သုံးပါး၊ ဆရာသမား၊ မိဖ၊ အဒေါ် တို့ကိုဟု ရှိခိုးကန်တော့လေ့ရှိကြောင်း သိရပါသည်။

အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏။

အထက်ပါ ဝါကျကို အောက်ပါအတိုင်း ဝါကျခွဲ၍ အဓိပ္ပါယ် စပ်ယူကြပါကုန်-

- အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပါ၏။
- အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ပူဇော်ပါ၏။
- အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ဖူးမြော်ပါ၏။
- မာန်လျှော့၍ ကန်တော့ပါ၏။

အရိုအသေ

အရိုအသေပြုခြင်းသည် ဂါရဝမင်္ဂလာ မည်ပါ၏။ လောက၌ ကျွန်ုပ်တို့ အရိုအသေပြုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် အနန္တ ငါးပါးသည် ထိပ်ဆုံး၌ ပါဝင်၏။ ထိုမှတစ်ပါး မိမိထက် အသက်သိက္ခာကြီးသူ ဂုဏ်ကြီးသူ အဖိုး၊ အဖွား၊ ဦးကြီး၊ အဒေါ်၊ အစ်ကို၊ အစ်မ စသည်တို့လဲ အရိုအသေပြုရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အရိုအသေ ပြုထိုက်သူတို့၏ ရှေ့မှောက်၌ ကိုယ်အမူအရာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ နှုတ်အမူအရာ အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ အရိုအသေပေးတတ်ရန်လိုပါ၏။ ကိုယ်ကို ရို၍ ဦးခေါင်းကို ငဲ့၍ သွားခြင်းသည်၊ ကိုယ်အမူအရာ အားဖြင့်ပင် အရိုအသေပြုသည် မည်ပါသည်။

အရိုအသေပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် စကားပြောသည့်အခါ၌ သုဘာသိတဝါစာဖြစ်အောင် ပြောခြင်းသည်လဲ နှုတ် အမူအရာအားဖြင့် အရိုအသေပြုသည် မည်ပါ၏။ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်အောင် ပြောသည့်စကား၊ မှန်ကန်သည့် စကား ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ပြောပြေပြစ်ပြစ် ပြောသည့်စကား၊ တရားမျှတသည့် စကားတို့သည် သုဘာသိတဝါစာ စကားတို့ဖြစ်ပါ ၏။ တဖက်သား သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်အောင် နှလုံးစိတ်ဝမ်း ချမ်းမြေ့အောင် ချိုသာပျော့ပျောင်းစွာ ပြောလျှင် နှုတ်အမူအရာ အားဖြင့် အရိုအသေပြုသည် မည်ပါသည်။

လက်အုပ်မိုး၍

လက်နှစ်ဖက်ပေါင်း လက်ဆယ်ချောင်းတို့ကို ကြာဖူးငုံပမာ ဦးထိပ်မှာ မိုးရန်ဖြစ်ပါ၏။ ဤသို့ လက်အုပ်မိုးခြင်းသည် လည်း ဂါရဝမင်္ဂလာပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ရတနာမြတ်သုံးပါး ဆရာသမား မိဖ စသော အလေးအမြတ်ပြုထိုက်သူ တို့ကို ခပ်ဝေးဝေးက မြင်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်အုပ်ကို ဦးထိပ်မှာ မိုး၍ အရိုအသေ ပြုလေ့ရှိပါသည်။ ရှိခိုးခြင်း မဟုတ် သေးပါ။ အနန္တငါးပါးကိုသာမက အချင်းချင်းလဲ ရိုသေထိုက်သော ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသည်ဟု ထင်လျှင်ပင် အလေးပြုသည့်အနေ အားဖြင့် လက်အုပ် ချီမြှောက်၍နှုတ်ဆက်သည့် အလေ့ရှိကြပါ၏။ အလွန်ကောင်းသော ယဉ်ကျေးမှုတရပ်ဟု အသိအမှတ် ပြုကြပါ၏။ ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ဝင်တို့ ဤနည်းဖြင့် အချင်းချင်း နှုတ်ဆက်လေ့ ရှိပါသည်။

ရှိခိုး

ခြေ၊ လက်၊ နဖူး၊ တတောင်ဆစ်၊ ခူးဟု ဆိုအပ်သော ကိုယ်အင်္ဂါငါးပါးတို့ဖြင့် ရှိခိုးသူ၏ တည်ရာအရပ်၌ ထိအောင် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ဦးညွတ်ပါမှသာ ရှိခိုးသည် မည်ပါသည်။

ဥပမာ လူတယောက်သည် ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားကို ရှိခိုးသည်ဆိုပါစို့။ ဦးစွာ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ ခူးနှစ်ဖက်ကို ရှေ့သို့ ထောက်လိုက်ရမည်။ လက်နှစ်ဖက်အစုံကို ထိပ်မှာမိုးပြီးလျှင် ဘုရားဂုဏ်တော်တို့ကို ဆင်ခြင်၍ လက်အုပ်ကို ဖြေကာ ရှေ့တည့်တည့် တည်ရာအရပ်၌ ဖြန့်၍ ထောက်လိုက်ရမည်။ ထို့နောက် ဦးခေါင်းကို တည်ရာနှင့် တည့်အောင် ညွတ်လိုက် သည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်နှစ်ဖက်တို့သည် အလိုလိုကျေးဇူးပြီးသားဖြစ်၍ တတောင်ဆစ်တို့သည် တည်ရာနှင့် ထိလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ခြေ၊ လက်၊ နဖူး၊ တတောင်ဆစ်၊ ခူးတို့သည် တည်ရာနှင့် ထိနေပြီး ဖြစ်သောကြောင့် တကြိမ်ရှိခိုးသည်မည်ပါသည်။

ဤနည်းအတိုင်း ရှိခိုးပါမှသာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတ ရှိခိုးသည် မည်ပုံကို သီလက္ခန်ဋီကာသစ် ၂-၁၈ ၌ ဖွင့်ပြထားပါသည်။

နောက်တကြိမ် တရားတော်ကို ရှိခိုးရန် ဦးခေါင်းကို မော့လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ထောက်ထားသော လက်တို့ သည် ဆန့်ပြီးဖြစ်၍ လက်အစုံကို မြှောက်ကာ ဦးထိပ်၌ မိုးထားရမည်။ ထောက်ထားသော ခူးနှစ်ဖက်ကိုမူ ကြွရန်အလို၊ ထောက်မြဲတိုင်း ထောက်ထားပါ။ ဦးထိပ်၌ လက်အုပ်မိုးရင်း တရားတော်တို့ကို ဆင်ခြင်၍ လက်အုပ်ကို ဖြေကာ ရှေ့တည့်

တည့် တည့်ရာ၌ ထောက်လိုက်ရမည်။ ထို့နောက် ဦးခေါင်းကို တည်ရာနှင့် ထိအောင် ညွတ်လိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် လက်နှစ်ဖက်တို့သည် အလိုလို ကွေးပြီးသားဖြစ်၍ တထောင်ဆစ်တို့သည် တည်ရာနှင့် ထိလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ခြေ၊ လက်၊ နဖူး၊ တတောင်ဆစ်၊ ဒူးတို့သည် တည်ရာ၌ ထိနေပြီးဖြစ်သောကြောင့် တကြိမ်ရှိခိုးသည် မည်ပါ၏။

သံဃာတော်ကို ရှိခိုးရန်လဲ တရားတော်ကို ရှိခိုးသည့်နည်းတူပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဤရှိခိုးနည်းဖြင့် ရှိခိုးလိုသော အမျိုးသားတို့သည် ဦးစွာ ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ရာက စရပါမည်။ အမျိုးသမီးတို့သည် ပုဆစ်တုပ်ထိုင်ရာက စရပါမည်။

ဤပဉ္စပတိဋ္ဌိတဖြင့် ရှိခိုးရန်မှာ အိမ်တွင်း ကျောင်းတွင်းပရဂုဏ်တွင်းစသော သန့်ပျံ့သည့် နေရာတို့၌သာ သင့်ပါ၏။ အဝတ်အစားကို ညစ်ပေစမေည့် မသန့်ပျံ့သော နေရာတို့၌ ဖြစ်ပါမူ မတ်တတ်ရပ်၍ ဦးထိပ်၌ လက်အုပ်မိုးခြင်းဖြင့်သာ ရှိခိုး အရိုအသေပြုသင့်ပါသည်။

အချို့ဆရာတော်ကြီးများက “လမ်းခရီး၌ဖြစ်စေ ထိုင်ရန်မလျှောက်ပတ်သော အရပ်၌ဖြစ်စေ ရဟန်းသံဃာကို တွေ့လျှင် မတ်တတ်ရပ်လျက်ပင် လက်အုပ်မိုး၍ ဦးညွတ်လျှင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ”ဟု အမိန့်ရှိတော်မူကြပါ၏။ တည်ခြင်း ငါးပါးဖြင့် ရှိခိုးတတ်အောင် ကျွန်ုပ်တို့၏ သားသမီးတို့ကို သင်ပြထားသင့်ပါသည်။

ပူဇော်

ပူဇော်သည် ဆိုသည်မှာ ကောင်းစွာပြုစုခြင်း၊ အလေးအမြတ်ပြုခြင်း၊ အမြတ်တန်းပြုခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ပါ၏။

ပူဇော်ထိုက်သူတို့တွင် ရတနာ မြတ်သုံးပါးတို့အား ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပန်း၊ ဆီမီး စသည်ဖြင့်လည်း၊ မိဘ၊ ဆရာသမား ဘိုးဘွား စသည်တို့အား အဝတ်အထည် အိပ်ရာ နေရာ စားဘွယ် သောက်ဘွယ်တို့ဖြင့်လဲ ကောင်းစွာ ပြုစုလျှင် အလေးအမြတ်ပြုလျှင် အမြတ်တန်းပြုလုပ်ပေးလျှင် (အာမိသဖြင့်) ပူဇော်သည်မည်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော သတိပဋ္ဌာန်စသော တရားတော်တို့ကို သင်အံ့ရွတ်ဖတ်ခြင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံး ရှုမှတ်ခြင်း ရဟန်းသံဃာတော်တို့က ဆုံးမသည်ကို လိုက်နာခြင်း ဆရာ၊ သမား၊ မိဖု၊ ဘိုးဘွား စသည်တို့က ဆုံးမ သောစကားကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း နားထောင်ခြင်းတို့သည် ကောင်းစွာပြုစုသည် အလေးအမြတ်ပြုသည် အမြတ်တန်း ပြုသည် မည်သောကြောင့် (ဓမ္မပူဇာဖြင့်) ပူဇော်သည် မည်ပါသည်။

ဘုရားစသော ရတနာမြတ်သုံးပါး၏ အဆုံးအမကို မလိုက်နာ မကျင့်သုံး မရှုမှတ်သူသည် ဘုရားကို ကောင်းစွာ မပြုစုသူ အလေးအမြတ်မပြုသူ အမြတ်တန်းမပြုသူ မည်သောကြောင့် (ဓမ္မပူဇာဖြင့်) ပူဇော်သူမမည်ပါ။

ဆရာသမား မိဘစသည်တို့၏ အဆုံးအမစကားကို မလိုက်နာသူ နားမထောင်သူသည် ဆရာသမား မိဘ စသည် တို့ကို ကောင်းစွာ မပြုစုသူ အလေးအမြတ်မပြုသူ အမြတ်တန်းမပြုသူ မည်သောကြောင့် (ဓမ္မပူဇာဖြင့်) ပူဇော်သူ မမည်ပါ။

“ပူဇာတိ သက္ကာရ ဂရုကာရ မာနန ဝန္တနာ”ဟု (ပရိတ္တဋီကာ ၄၃)၌ ဖွင့်သောကြောင့် ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ရှိခိုးခြင်း မည်ပါသည်။

ဖူးမြော်

ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် တွေ့မြင်ခြင်းသည် ဖူးမြော်သည်မည်၏ ဘုရားဖူးသည် ဘုရားဖူးမြော်သည်မှာ ဘုရားဂုဏ်တော် တို့ကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် တွေ့သည် မြင်သည်ကို ဆိုပါ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားကို ဖူးမြော်သောအခါ ရုပ်ပုံတော် လောက်သာ ဆင်းတုတော်လောက်သာ၊ စေတီတော်လောက်သာ၊ မမြင်ပဲ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ဉာဏ်မျက်စိ၌ ထင်လာမြင်လာအောင် တွေး၍ ဖူးမြော်တတ်ဖို့ လိုပါ၏။

တရားတော်တို့ကို ဖူးမြော်သောအခါ၌လည်း တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ဉာဏ်မျက်စိ၌ ထင်လာမြင်လာအောင် သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ဉာဏ်မျက်စိ၌ ထင်လာမြင်လာအောင် တွေး၍ ဖူးမြော်တတ်ဖို့ လိုပါ၏။ မိဘဘိုးဘွား ဆရာသမားတို့ကို ဖူးမြော်သောအခါ၌လည်း မိဘ ဘိုးဘွား ဆရာသမားတို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို ဉာဏ်မျက်စိ၌ ထင်လာ မြင်လာအောင် ပြန်လည်တွေးဆ အောက်မေ့၍ ဖူးမြော်တတ်ဖို့ လိုပါသည်။

မာန်လျှော့

မာန်တက်ခြင်းသည် မကောင်း၊ အလှမာန်တက်ခြင်း၊ စည်းပူးဥစ္စာ မာန်တက်ခြင်း၊ အမျိုးမာန်တက်ခြင်း၊ ပညာမာန် တက်ခြင်း၊ ရာထူးဂုဏ်မာန်တက်ခြင်း စသည်အားဖြင့် မာန်တက်ခြင်း အမျိုးမျိုးရှိ၏။ အချို့လူတို့သည် တနည်းမဟုတ် တနည်းအားဖြင့် မာန်တက်တတ်ကြကုန်၏။ **အမျိုးကောင်းသာ ပညာရှိများ ကြီးပွားချင်လျက် မာန်ဖျက်၊ မာန်မူတတ်ကြ မောက်လွန်းကလည်း အောက်ကျ နောက်ဆုံးပါတကား။** စသော လင်္ကာတို့သည် ပညာရှိတို့က မာန်တက်ခြင်းကြောင့် အကျိုး ဆုတ်ယုတ်ပုံကို လင်္ကာစီ၍ ရေးသားခဲ့သော ဆုံးမစကားများ ဖြစ်ပါသည်။

မာန်တက်ခြင်းသည် ဤဘဝ၌လဲ မကောင်း၊ နောင်ဘဝ၌လဲ ကောင်းကျိုးမပေး၊ မာန်မာန်သည် အဆိပ်နှင့် တူ၏။ အဆိပ်ရှိသော မြေသည် အဆိပ်ကြောင့်ပင် သေရသကဲ့သို့ မာန်မာန်ရှိသောသူသည် မာန်မာန်ကြောင့်ပင် တနေ့သောအခါ လူရာမဝင် မကြီးပွား၊ ကြီးပွားစေကာမူ ရေပွက်ပမာ ခဏသာဖြစ်ပါ၏။ သံကို သံချေးဖျက်၍ ပျက်သကဲ့သို့ မာန်ကြောင့်ပင် မာန်ရှင်မှာ ပျက်စီးရတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ငါ့ဟူသော မာန်ကိုလျှော့၍ ကန်တော့ပါ၏ ဟု ဆိုလိုပါသည်။

လက်အုပ်မိုး၍ ဦးညွတ် အရိုအသေပြုခြင်း ပြုမိပြောမိ ပြစ်မှားမိသောကြောင့် ဝန်ချခြင်းသည်လဲ ကန်တော့သည် မည်ပါ၏။ ကန်တော့ခြင်း အစဉ်အလာသည် မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှု တရပ်ဖြစ်ပါ၏။ မိဖုတို့က သားငယ် သမီးငယ်တို့အား အရိုအသေပြုထိုက်သော ရတနာမြတ်သုံးပါး ဆရာသမား မိဘ အဖိုးအဖွားတို့ ရှေ့မှောက်၌ သွားလာစေသောအခါ ကန်တော့ ကန်တော့ဆိုပြီး ခေါင်းငုံ့သွား”ဟု သင်ပေးလေ့ ရှိပါ၏။ အသက်ကြီးသူ အဖိုး အဖွား ဦးကြီး အဒေါ်တို့အား ကွမ်းဆေး စသည် အပေးခိုင်းသောအခါ၌ ခေါင်းငုံ့ပြီး ကန်တော့ကန်တော့ဆိုပြီးပေးဟု သင်ပေးလေ့ ရှိပါ၏။

အိမ်ရှေ့သို့ ဆွမ်းရပ်လာသော သံဃာအား လောင်းလူစရာ ဆွမ်းစသည် မရှိသောအခါ၌လည်း လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုး ပြီးလျှင် “ကန်တော့ဆွမ်းပါဘုရား”ဟု ဆိုလေ့ရှိပါ၏။ ဤကန်တော့ကား လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ခြင်းကိုပင် ဆွမ်းအဖြစ် တင်စား၍ လောင်းလူခြင်းပင်ဖြစ်ပါ၏။ ရဟန်း သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကလဲ “ကန်တော့ဆွမ်းပါ ဘုရား”ဟု ရှိခိုးလျှောက် သည်ကိုပင် ဆွမ်းကို ရသည်နှင့်အမျှ စိတ်ထဲက ဝမ်းမြောက်တော်မူကြသည်။ (ပါရာဇိက-ဋီ၊ ၂၉)။

ကျွန်ုပ်တို့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာကို သက်ဝင် ကိုးကွယ်ကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တို့ဖြစ်ကြသောကြောင့် ဗုဒ္ဓတရားတော် အရ အနန္တငါးပါးနှင့် အသက်သိက္ခာ ကြီးသူတို့အား ကိုယ်ဖြင့်နှုတ်ဖြင့်၊ စိတ်ဖြင့်လဲ၊ မပြစ်မှားမိအောင် စောင့်ထိန်းကြရပါ၏။ ဤသို့ မပြစ်မှားမိအောင် စောင့်ထိန်းသဖြင့် ကောင်းကျိုးပေးသလို မစောင့်ထိန်းပဲ ပြစ်မှားမိသဖြင့် မကောင်းကျိုးပေးသည်လဲ ရှိပါ၏။ ငယ်ရွယ်သူတို့ကား မသိတတ်၍ အနန္တငါးပါးနှင့် အသက်သိက္ခာကြီးသူတို့အား ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး၊ တခုခုဖြင့် ပြစ်မှားတတ်ပါ၏။ ထိုအခါ အပြစ်တို့မှ ပျောက်ရန် မာန်လျှော့၍ ဝန်ချကန်တော့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကန်တော့ဆိုတိုင်း အပြစ်ရှိ၍ ကန်တော့သည်ဟု မယူဆထိုက်ပါ။ အလေးပြုထိုက်၍ ကန်တော့ခြင်း အပြစ်ရှိ၍ ဝန်ချကန်တော့ခြင်းဟု နှစ်မျိုး မှတ်ယူထိုက်ပါသည်။

‘သုဝဏ္ဏသျှ မြားပစ်ခန်းပျို့ (ဟံသာဝတီမူ ၁-၈၇) မိဘကိုလည်း ကြည်ညိုလှစွာ ဝန္တနာဖြင့် မေတ္တာရစ်ဖွဲ့ ကန်တော့ခဲ့လျှင်ဟု လည်း ကောင်း၊ ကိုးခန်းပျို့ နိဂုံး၌ စိတ်ကြမ်းမာန်လျှော့ ငါကန်တော့၏ဟု လည်းကောင်း စပ်ဆိုထားပါ၏။’

ထို့ကြောင့် **“အရိုအသေ လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏”**ဟု ဆိုပါသည်။

ဆုတောင်းနှင့် ဆုပေး

သြကာသမူရင်း၌ “ရှိခိုး ပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏။ (အရှင်ဘုရား) ဟူသော စာပိုဒ်၏ အောက်၌ (ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ရှိလျှင် ဤမှာရပ်ပါ။ ဆုပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ် မရှိလျှင် အောက်ပါဆုတောင်းကို ဆက်ဆို၍ ဆုတောင်းပါ)ဟု လက်သည်းကွင်း အမှာရေးထားပါ၏။ ဤအမှာကား အဖိုးတန်လှပါသည်။ ဤအမှာသာမပါလျှင် ရှေးရိုးစဉ်လာအတိုင်း ကန်တော့ပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကန်တော့ကျိုး ဆုတောင်းကို တပါတည်း ဆက်၍ ဆိုကြပေမည်။

ဆုပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်မရှိသော ဘုရားရှေ့၌ ကန်တော့ကျိုး ဆုတောင်းကို ဆက်၍ ဆိုကြရာမှာ သင့်မြတ်သော်လည်း ဆုပေးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်ရှိ၍ ကန်တော့ကျိုးဆုတောင်းကို တပါတည်းဆိုနေလျှင် မိမိတောင်းသည့် ဆုတောင်းက တမျိုး ဆုပေး ပုဂ္ဂိုလ်က ပေးသည့် ဆုကတမျိုး ဖြစ်တတ်ပါသည်။

ဆုပေးတို့တို့နှင့်ရှည်ရှည်

တချို့ ဆရာတော်များက ဆုတိုတိုပေးတတ်ပါ၏။ တချို့ ဆရာတော်များကမူ ဆုရှည်ရှည် ပေးတတ်ပါ၏။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ငယ်ဆရာဖြစ်တော်မူသော မိတ္ထီလာမြို့ ပန်းသွင်းကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးသိန္ဓဝသည် “တောင်းတဲ့ဆုနှင့် ပြည့်စုံကြစေ”ဟု တိုတိုပေးတတ်ပါ၏။ ယင်းဆရာတော်ကြီး ဆုပေးကား ဆုတောင်းကိုပါ တပါတည်းတောင်းလေ့ရှိသော ကန်တော့သူတို့အဖို့ သင့်တော်ပါသေး၏။ ကျွန်ုပ်တို့ ရန်ကုန်ရောက်စ ၁၃၀၉-ခုနှစ်က ရွှေတိဂုံကုန်းတော် စေတီယင်္ဂဏ အသင်းတိုက် အရဟံ ပူဇော်တပ်ဆင်ရေး တရားပွဲ၌ ဆရာတော်ကြီးတပါး ဆုပေးသည်မှာ ၄၅-မိနစ်ကြာပါ၏။ နတ်ပြည် ခြောက်ထပ် ဗြဟ္မာနစ်ဆယ်စုံလို့သာ နေပါတော့သည်။

ဆုပေးသည့် ကိစ္စနှင့်စပ်၍ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဤသို့ မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

အချို့ဆရာတော်တွေက ဆုပေးကြတာ အကြာကြီးပဲ။ တချို့နာရီ ၀က်လောက် ကြာတယ်။ တချို့ဆိုယင် နာရီဝက်တောင် မကဘူး။ ဒကာတွေက “အရှင်ဘုရား ပေးတဲ့ဆုနဲ့ ပြည့်စုံရပါလို့ဦး” ဆိုဘို့ရာ လက်အုပ်ချီပြီး အကြာကြီး စောင့်နေကြရတယ်။

ဆရာတော်တွေကလည်း ဒီသြကာသလေးနဲ့ ကန်တော့တာနဲ့ပဲ ဆုတွေပေးလိုက်တာ စုံလို့ပဲ။ ပေးတိုင်းလည်း ရမှာမဟုတ်ပါဘူးလို့ အောက်မေ့မိတယ်။ ဒကာဒကာမတွေက သီလယူဖို့ အလှူအတန်းလုပ် ဖို့ ရည်ရွယ်ပြီး ကန်တော့ကြရာမှာ ဘာကြောင့် ဆုတွေ ရှည်ရှည်ကြီး ပေးနေပါလိမ့်မတုံးလို့ စဉ်းစားမိလိမ့်မယ်။

ဆုတောင်းဆိုတာ လူတဲ့အခါမှာ တောင်းလေ့ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီလို ဆုတောင်းတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်များက “ဣစ္ဆိတံ ပတ္တိ တံ တုယျံ ခိပ္ပ မေ ဝသမိဇ္ဈတု” စသည်ဖြင့် လိုလားတောင့်တသည့် အတိုင်း ပြည့်စုံပါစေ”လို့ ဆုကို တိုတိုပဲ ပေးတော်မူကြပါတယ်။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်များကလဲ နည်းတူပင် တိုတိုပဲ ပေးလေ့ရှိကြပါတယ်။ ရှိခိုးကန်တော့ရုံနဲ့တော့ ဆုတောင်းတာကို ပါဠိကျမ်းဂန်တွေထဲ မှာ ထင်ရှားမတွေ့ရဘူး။ သိကြားမင်း စသည်တို့က ရှိခိုးတဲ့အခါမှာ ဆုမတောင်းသော်လဲ မြတ်စွာဘုရားက “သုခိဟောတု” စသည်ဖြင့် ချမ်းသာပါစေလို့ တိုတိုပဲ ဆုတောင်းပေးတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရှည်ကြီး အများကြီးဆုတွေကို ပေးဘို့တော့ လိုပုံမရပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ကန်တော့ကျိုးဆုကို တိုတိုပေး လေ့ရှိပါတယ်။ ဒီ(သာသနာ့ရိပ်သာ)က ဦးပဉ္စင်းတွေကိုလဲ ဆုပေးတဲ့ အခါ တိုတိုပဲ ပေးကြ၊ အရှည်ကြီး မပေးကြနဲ့ တရားဟောတဲ့ အခါ ကျမှပဲ အကျယ်ဟောကြလို့ ပြောထားရတယ်။

(၁၃၃၄-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ သီလပေးတရားမှ)

ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှု ကံစေတနာတို့ကြောင့်

အရိုအသေ လက်အုပ်မိုးပြီး ရှိခိုးတာ ပူဇော်တာ မာန်လျှော့တာ ကန်တော့တာတို့သည် ကောင်းသောအမှုကိစ္စ ကောင်းသော အလုပ်တို့ ဖြစ်ပါ၏။ ဤကောင်းသော အမှုကိစ္စ ကောင်းသောအလုပ်တို့ကို ပြုလုပ်ရသော စေတနာတို့ကြောင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့ကို ဧကန်ရနိုင်ပါ၏။ သို့ဖြစ်၍ “ကန်တော့ရသော ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့်” ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စေတနာသည် ကံဖြစ်ပါ၏။ ကံသည် စေတနာဖြစ်ပါ၏။ ကံဆိုသည်ကား အလုပ်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလုပ်သည် စေတနာ၊ စေတနာသည် အလုပ်ဟု ဆိုရလျှင် ပို၍ အဓိပ္ပာယ် ပေါက်လိမ့်မည် ထင်ပါသည်။

ဤ၌ ကန်တော့ရသော ကောင်းမှုကံ စေတနာတည်းဟူသော အကြောင်းကြောင့် အပါယ်လေးပါး စသည်တို့မှ ကင်းလွတ်ရသည့်အကျိုး၊ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်တို့ကို လျင်မြန်စွာ ရနိုင်သည့် အကျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာ နိုင်ပါသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော် ဘုရားကြီးက အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်း မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။

ကန်တော့ရသော ကောင်းမှုကံစေတနာတို့ကြောင့် ဆိုတာက အမှန်ဆုံးပဲ။ တချို့က ကန်တော့ရသော အကြောင်းကြောင့်လို့ ဆိုတယ်။ တယ်နေရာမကျလှဘူး။ အကြောင်းအားကြောင့် ဆိုတာလဲ တယ်နေရာမကျဘူး။ အဲဒါ ကောင်းအောင်လို့ ပြင်ထားတာပဲ။ ဒါပေ မယ့် နေရာမကျဘူး။ များသောအားဖြင့် “အကျိုးအားကြောင့်” ရယ်လို့ ဒီလို နှုတ်တက်နေကြတယ်။

ရှိခိုးတာက မဟုတ်မှ မဟုတ်ဘဲပဲ အကျိုးကြောင့် အကျိုးကို တောင့်တတယ်ဆိုတာ မမှန်ဘူး။ မြတ်ခရိုင် ပုလောမြို့က ဒါယကာ ကြီး တယောက်က ဘုန်းကြီးထံ စာရေးပြီး မေးလျှောက်ဖူးတယ်။ သူ့ကိုးကွယ်နေတဲ့ ဦးပဉ္စင်းက မန္တလေးမှ စာသင်ပြီးပြန်လာတော့ ဒါယကာကြီးက “ရှိခိုးရသော အကျိုးအားဖြင့်” လို့ ဆုတောင်းတဲ့အခါ အဲဒီ ဦးပဉ္စင်းက “ဒါယကာကြီး၊ ရှိခိုးရသော အကျိုးအားဖြင့် ဆိုတာ မှားတယ်။ ဒီလို မဆိုရဘူး။ အကြောင်းအားဖြင့်ရင်လဲ ဆိုရမယ်။ အကြောင်းအားကြောင့် ယင်လဲ ဆိုရမယ်။ အကျိုးကြောင့်အကျိုးကို ဆုတောင်းတယ် ဆိုတာ မဟုတ်နိုင်ဘူး။ မှားတယ်” လို့ ပြောသတဲ့။

ဒါယကာကြီးကလဲ စာပေ ဗဟုသုတ မရှိလေတော့ နားမလည်ရှာ ပေဘူး။ ဗဟုသုတ မရှိတဲ့သူကို ပြောရတာ အခက်သားပဲ။ သူ့ကို လွဲနေတယ်ဆိုတာမကြိုက်ဘူး။ ဦးပဉ္စင်းက ပြောတာမှန်သင့်သလောက် အမှန်သားပဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ သူက နှုတ်တက်နေတာ ကြာလှပြီဟာကိုး။ သူက အသက်ကြီးပြီ။ ဦးပဉ္စင်းက ငယ်သေးတော့ သူမယုံကြည်နိုင် အောင် ဖြစ်နေလို့ ဘုန်းကြီးထံကို သူ စာရေးတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဦးပဉ္စင်းက ဒီလိုပြောနေပါတယ် ဘုရား။ အရှင်ဘုရားက အဆုံး အဖြတ်ပေးပါဆိုလို့ ဒီလို အဆုံးအဖြတ် ပေးလိုက်ရတယ်။ ရှိခိုးရသော အကျိုးအားဖြင့် ဆိုတာကတော့ မသင့်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုယင် ရှိခိုးတာက အကျိုး မဟုတ်သောကြောင့် မသင့်တာပါပဲ။ ရှိခိုးခြင်း၏ အကျိုးအားဖြင့် ဆိုယင်တော့ သင့်တော်ပါတယ်။ ရှိခိုးရသော အကျိုး အားကြောင့်လို့ ဆိုယင်လဲ မှားတာပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် အကျိုး ကြောင့် အကျိုးရတယ် ဆိုတာက အဓိပ္ပာယ် မရှိလို့ပါဘဲ။ အကြောင်း ကြောင့် အကျိုးရတယ် ဆိုတာက မှန်တယ် “အကြောင်းအားကြောင့်” ဆိုတာကလဲ သိပ်နေရာ မကျဘူး။

ဤကောင်းမှု ကံ၏အကျိုးအားဖြင့် ဘယ်လိုဟာတွေ လိုချင်ပါ တယ်ဆိုယင်တော့ တော်ပါတယ်။ အကောင်းဆုံးကတော့ ဘုန်းကြီးတို့ ပြင်ထားတဲ့ “သြကာသ” ရှိတယ်။ အဲဒီ သြကာသမှာ “ဤကောင်းမှုကံ စေတနာတို့ကြောင့်” လို့ ပြင်ထားတယ်။ ဒါကတော့ မမှားနိုင်ပါဘူး။ ဘယ်သူမှ အပြစ်တင်စရာလဲ မရှိပါဘူး။ စေတနာကြောင့် အကျိုးရမှာ ဧကန်ပင် ဖြစ်ပါတယ် လို့ ဘုန်းကြီးက စာရေးပေးလိုက်ရပါတယ်။ ဘုန်းကြီး ပြင်ထားတဲ့ “သြကာသ မူမှန်ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း” စာမူကိုလဲ ထည့်ပေးလိုက်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးပြင်ပေးထားတဲ့ “ဒီသြကာသမူမှန်ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ ခန်း” မှာ မူမှန်ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို တချို့က မကြိုက်ကြဘူး။ အကြောင်းကတော့ ဒီက “သြကာသက မူမှန်” ဆိုတော့၊ သူတပါး သြကာသတွေက မူမမှန်ဘူး လို့နေတယ်။ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပါယ်ရောက်နေ လို့တဲ့။ ဘုန်းကြီးပြင်ပေးထားတဲ့ သြကာသက အသေအချာစနစ်တကျ သဒ္ဒါရေး မှန်ကန်အောင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံအောင် ပြင်ပေးထားတဲ့ သြကာသဖြစ်လို့ “မူမှန်ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း” လို့ ဆိုထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

သည့်ပြင် သြကာသတွေက ဟိုရေးက ရေးခဲ့တဲ့ သြကာသတွေပဲ။ ပဌမစပြီး ရေးတုံးကတော့ မှန်ကြပါလိမ့်မယ်။ အချကြားကြားနေရတဲ့ သြကာသတွေကတော့ သဒ္ဒါရေးအားဖြင့် မမှန်တာတွေပဲ များပါတယ်။ အထူးအားဖြင့် အသက်ရှည်ခြင်း အစရှိသော ကောင်းကျိုးတွေကို ရစေနိုင်တဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ဖြစ်စေရန် ဆိုတဲ့ လိုရင်း ရည်ရွယ်ချက် ကတော့ အများသြကာသ ကန်တော့ခန်းတွေမှာ မပါပဲ။ လိုနေတာ ချည်းပဲ။ ဘုန်းကြီး၏ သြကာသ ကန်တော့ခန်းမှာတော့ အဲဒီလိုရင်း ရည်ရွယ်ချက်လည်း ပြည့်စုံတယ်။ သဒ္ဒါနည်းအားဖြင့်လည်း မှန်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက “သြကာသ မူမှန် ဘုရားရှိခိုး ကန်တော့ခန်း” လို့ ခေါင်းစီးတပ်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်ဟု အမိန့်ရှိပါသည်။

အပါယ်လေးပါး

အပါယ်ဟူသော စကားသည် “အပါယ” ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက် စကားဖြစ်ပါ၏။ (အပ- ကင်းသည်+အယ-ချမ်းသာ=အပါယ-ချမ်းသာကင်းသည်) ချမ်းသာကင်းသောအရပ်ကို အပါယ်ဟု ခေါ်ပါသည်။

လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာဟူသော ပြည့်စုံမှု (သမ္ပတ္တိ) သုံးမျိုးမှ ကင်းသော အရပ်ကို ဆိုလိုပါသည်

ဤအပါယ်အရပ်သို့ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုလုပ်သူတို့ ရောက်တတ်ပါသည်။ အပါယ်ကျမှာ ကြောက်လျှင် မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့ကို မပြုလုပ်မိအောင် သတိပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။

အပါယ် ၄-ပါး

(၁) ငရဲ၊ (၂) တိရိစ္ဆာန်၊ (၃) ပြိတ္တာ၊ (၄) အသူရာတို့ ဖြစ်၏။

၁။ ငရဲ

(နိရယ=နိ+အယ) ချမ်းသာမရှိသော အရပ်။

ဤလူ့ပြည်မှ အောက်၌ ငရဲကြီးရှစ်ထပ် ရှိသည်ဆိုပါ၏။ အထက်အောက် ထပ်လျက် တည်ရှိသဖြင့် ငရဲကြီး ရှစ်ထပ် ဟုခေါ်သည် ဆိုပါ၏။

ငရဲကြီးရှစ်ထပ်

(၁) သိဇ္ဈိဝ်းငရဲ၊ (၂) ကာဠသုတ်ငရဲ၊ (၃) သံဃာတ ငရဲ၊ (၄) ရောရဝငရဲ၊ (၅) မဟာရောရဝငရဲ၊ (၆) တာပန ငရဲ၊ (၇) မဟာတာပနငရဲ၊ (၈) အဝိစိငရဲ။

ဤငရဲကြီး ရှစ်ထပ်တွင်လည်း တထပ်တထပ်၌ ငရဲငယ် ငါးထပ် ရံလျက်ရှိသည်ဟု ဆိုပါသေးသည်။

(သင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ ဝိထိမုတ်ပိုင်း ရှုပါ)

၂။ တိရိစ္ဆာန်

တိရိစ္ဆာန်ဟူသော စာမှာ “တိရိစ္ဆာန်” ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက်စကားဖြစ်ပါ၏။ ဖီလာ အလျား လိုက် သွားတတ်သော သတ္တဝါကို တိရိစ္ဆာန်ဟု ခေါ်ပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်သည် လူတို့ကဲ့သို့ မတ်မတ် မသွားတတ်ပါ။ အလျား လိုက်သာ သွားတတ်ပါ၏။ တိရိစ္ဆာန်တို့ နေရန်ဘုံ သီးခြားမရှိပါ။ တိရိစ္ဆာန်အများ စုဝေးရာ နေထိုင်ရာ အရပ်ကိုပင် တိရိစ္ဆာန် ဘုံဟု ခေါ်ကြပါ၏။ ထိုတိရိစ္ဆာန်တို့သည် ခြေထောက်မရှိသော မြေစသော သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး၊ ခြေထောက် နှစ်ချောင်းရှိသော ငှက်စသော သတ္တဝါအမျိုးမျိုး၊ ခြေထောက် လေးချောင်းရှိသော ကျွဲ-နွား စသော သတ္တဝါအမျိုးမျိုး၊ ခြေထောက် များစွာရှိသော ကင်းခြေများ စသော သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့ ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပြိတ္တာ

ပြိတ္တာသည် ပေတဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက် စကားဖြစ်ပါသည်။

ချမ်းသာအပေါင်းမှ ဝေးသော အရပ်သို့ ရောက်နေသော သတ္တဝါကို ပြိတ္တာ (ပိတ္တာ)ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပြိတ္တာတို့နေရာ ဘုံသီးခြားမရှိ၊ ပြိတ္တာတို့ နေရာဖြစ်သော တောတောင် မြစ်ချောင်း သုဿာန်စသော အရပ်များကိုပင် ပြိတ္တာဘုံဟု ခေါ်ကြ၏။ ဤပြိတ္တာတို့ကို တစ္ဆေ မင်စာ စသည်အားဖြင့် အမည်အမျိုးမျိုး တပ်၍ ခေါ်ကြသေး၏။ အချို့ပြိတ္တာ တို့မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာပင် မစားရ မသောက်ရပဲ ငတ်မွတ်နေကြ၏။ အချို့ပြိတ္တာတို့မှာ လူတို့၏ စားကြွင်း ထမင်းလုံး၊ ဟင်းပေါက်၊ သလိပ်၊ ခွဲ၊ တံတွေး မစင် စသည်တို့ကိုသာ စားကြရလေ၏ဟု ဆိုပါသည်။

(ပေတဝတ္ထုနှင့် လက္ခဏာသံယုတ်တို့ကို ရှုပါကုန်)

၄။ အသူရကာယံ

အသူရာသည် “အ သုရ” ဟူသော။ ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက်စကား ဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရမှု၊ မြူးတူးပျော်ပါးမှု စသည်တို့ဖြင့် နတ်တို့ကဲ့သို့ မတောက်ပနိုင်သော သတ္တဝါတို့ကို အသူရာဟု ခေါ်ပါ သည်။ အသူရာတို့ကား ဘုံသီးခြားမရှိပါ။ ပြိတ္တာမျိုးပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါ၏။ အသူရာအပေါင်း၏ နေရာအရပ်ကိုပင် အသူရ ကာယံဘုံဟု ခေါ်သည် ဆိုပါ၏။ ထို့ကြောင့် အချို့ပါဠိတော်တို့၌ စတ္တာရောအပါယာ-အပါယံ ၄-ပုံဟု မဆိုပဲ တယော အပါယာ အပါယံ ၃-ပုံဟုသာ ဆိုကြောင်း သိရပါသည်။

မြင့်မိုရ်တောင်ခြေ၌ နေသော နတ်တို့ကိုလည်း အသူရာဟုခေါ်ကြောင်း၊ ဤ၌ အ-သဒ္ဒါ ဆန့်ကျင်ဖက် အနက်ယူ၍ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ဆန့်ကျင်ဖက် အသူရာနတ်များဟုဆိုပါ၏။ ထို့အပြင်လည်း တခါတရံ၌ နတ်တို့ကဲ့သို့ စည်းစိမ်ခံစား၍ တခါတရံ၌ ပြိတ္တာတို့ကဲ့သို့ ဒုက္ခခံရသော ဝေမာနိက ပြိတ္တာမျိုးအသူရာတို့လည်း ရှိသေးကြောင်း ကျမ်းဂန်တို့၌ ဖွင့်ဆိုပါသေး သည်။

ကပ်သုံးပါး

ကပ်သည် “ကပ္ပ” ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိသက် စကားဖြစ်ပါ၏။ ပျက်စီးခြင်းကိုပင် ကပ်ဟုခေါ်ပါ၏။ (၁) ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး ပျက်စီးခြင်း၊ (၂) ကမ္ဘာကြီး တခုလုံး မပျက်စီးသော်လဲ ကြားကာလ၌ လူတို့ တရားကင်းမဲ့ကြ၍ အသေဆိုးနှင့် သေရပြီး ပျက်စီးခြင်းဟု နှစ်မျိုးရှိလေသည်။

ဤနေရာ၌ ကမ္ဘာကြီးတခုလုံး မပျက်စီးသော်လဲ ကြားကာလ၌ လူတို့တရားကင်းမဲ့ကြ၍ အသေဆိုး သေရခြင်းကိုပင် ကပ်ဟု ဆိုလိုပါ၏။ “ဘယ်တိုင်းပြည် ဘယ်နိုင်ငံ၌ ဘယ်လိုကပ်မျိုးဆိုက်လို့ လူတွေသေလိုက်ကြတာ အလွန်ပဲ” ဟု ပြောလေ့ရှိသော ကပ်မျိုးကို ဆိုလိုပါသည်။

ထိုကပ်သည်-

(၁) သတ္တန္တရကပ်၊ (၂) ရောဂန္တရကပ်၊ (၃) ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိလေသည်။

ထိုသုံးမျိုးတို့တွင် (၁) ဒါး၊ လှံ၊ မြား၊ အမြောက်၊ စိန်ပြောင်း၊ အနုမြူ၊ ဗုံး၊ ဒုံးပျံ စသည့် လက်နက်တို့ကြောင့် ပျက်စီးသေကြေကြရခြင်းသည် သတ္တန္တရကပ်ဆိုက်သည် မည်ပါသည်။

(၂) ပလိပ်ရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါ၊ ကျောက်ရောဂါ၊ တုတ်ကွေးရောဂါ၊ စသည့် တရံတခါမှ ပေါ်လာတတ်သော ရောဂါကြီးတို့ကြောင့် သေကြေကြရခြင်းသည် ရောဂန္တရကပ် ဆိုက်သည် မည်ပါသည်။

(၃) ရေဘေးသင့်၍လဲ၊ မီးဘေးသင့်၍လဲ၊ မိုးခေါင်၍လဲ၊ အစာရေစာ ရှားပါးကာ မြို့နယ်အနှံ့ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး သေကြေပျက်စီးကြရခြင်းသည် ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ် ဆိုက်သည်မည်ပါသည် (ဒီ-ဋ္ဌ၊ ၃-၃၈)

လူတို့သည် ဒေါသတရား ဖုံးလွှမ်းသောအခါ သတ္တန္တရကပ်ဆိုက်တတ်ပါ၏။ မောဟတရား ဖုံးလွှမ်းသောအခါ ရောဂန္တရကပ် ဆိုက်တတ်ပါ၏။ လောဘတရား ဖုံးလွှမ်းသောအခါ ဒုဘိက္ခန္တရကပ်ဆိုက်တတ်ပါ၏ဟု ဆိုပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် သတ္တန္တရကပ်နှင့် မတွေ့ရအောင် မကြံရအောင် ဒေါသကို သိမ်းဆည်းဖို့ လိုပါ၏။ ရောဂန္တရကပ်နှင့် မတွေ့ရအောင် မကြံရအောင် မောဟဖယ်ရှားတရားရှုမှတ်ဖို့ လိုပါ၏။ ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်နှင့် မတွေ့ရမကြံရအောင် အရာရာ၌ လောဘ သိမ်းဆည်းဖို့ လိုပါသည်။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး

အပြစ်ရှိသော အရပ်ကို ရပ်ပြစ်ဟု ခေါ်ပါ၏။ တရားကျင့်သုံး ရှုမှတ်ခွင့် မရသော ခဏ (၈) ပါးဟု ခေါ်ပါ၏။ ဤရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကား ဆိုးဆိုးဝါးဝါး အပြစ်တော့ မဟုတ်ပါ။ ဤရပ်ပြစ်ရှစ်ပါး၌ ဖြစ်ကြရသူတို့သည် မဂ်ဖိုလ်ရအောင် တရားအားထုတ်ခွင့် ခဏတောင်မရသောကြောင့်သာ ရပ်ပြစ် ဟု ခေါ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ရပ်ပြစ် ရှစ်ပါး

- ၁- ငရဲ
- ၂- တိရိစ္ဆာန်
- ၃- ပြိတ္တာ
- ၄- အသညသတ်နှင့် အရူပဘုံ

ဤ (အသညသတ်နှင့် အရူပဘုံ) နှစ်ဘုံ၌ ရောက်နေကြကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် လွန်စွာ အသက်ရှည်ကြကုန်၏။ အသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၌ ခန္ဓာကိုယ်သာရှိ၍ စိတ်ဝိညာဉ်မရှိ၊ အရူပ ဗြဟ္မာတို့၌ စိတ်ဝိညာဉ်သာ ရှိ၍ ခန္ဓာကိုယ်မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ထိုဗြဟ္မာနှစ်မျိုးတို့သည် ဘုရားပွင့်သောအခါ တရား မနာနိုင်ကြရသောကြောင့် ယင်းတို့စံရာ ဘုံကို အပြစ်ရှိသော အရပ်၌ ထည့်၍ ရေတွက်ရလေသည်။

၅။ ပစ္စန္ဒရာဇ်အရပ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားနှင့် ရဟန်းသံဃာ မရောက်သော အရပ် (ဝါ) သာသနာ၏ အစွန့်အဖျား ပြင်ပအရပ်၌ ရောက်နေကြရ လူဖြစ်ကြရသော သူတို့မှာလဲ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း တရားကို မကြားနာရ မကျင့်သုံး မရှုမှတ်ကြရသောကြောင့် ထိုပစ္စန္ဒရာဇ် အရပ်၌ ထည့်၍ ရေတွက်ရလေသည်။

၆။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ

ဘုရားပွင့်ဆဲအခါ ဘုရားသာသနာ ထွန်းလင်းဆဲအခါနှင့် ကြိုကြိုက်ပါသော်လဲ အယူမှားနေသူ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)တို့ အဖို့မှာ မဂ်ဖိုလ်နှင့် ဝေးသောကြောင့် ထိုသူတို့သည် အပြစ်ရှိသော အရပ်အဖြစ် ထည့်၍ ရေတွက်ရလေသည်။

၇။ အသိဉာဏ်မဲ့သူများ

ဘုရားပွင့်ဆဲအခါ ဘုရားသာသနာထွန်းလင်းဆဲအခါနှင့် ကြိုကြိုက်ပါသော်လဲ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်းတရားကို နားလည် လောက်သော အသိဉာဏ်မဲ့နေသောကြောင့် ထိုသူတို့သည် အပြစ်ရှိသော အရပ်၌ ရောက်နေသူတို့နှင့် တူသည်ဖြစ်၍ အပြစ်ရှိ သော အရပ်၌ ထည့်၍ ရေတွက်ရလေသည်။ (ဤ ၆-ရ-တို့မှာ အရပ်ဟု သုံးစွဲရသော်လဲ အရပ်၏ အပြစ်တော့ မဟုတ်ပါ။ စင်စစ်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အပြစ်သာ ဖြစ်ပါသည်။)

၈။ အသိဉာဏ်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များ

မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်လောက်သော အသိဉာဏ် ရှိပါသော်လဲ ဘုရားမပွင့်သောအခါ လူဖြစ်လာကြသူတို့မှာ မဂ်ဖိုလ်နှင့် ဝေးသောကြောင့် ယင်းတို့အတို့ရာ၌လဲ အပြစ်ရှိသောအရပ်၌ ထည့်၍ရေတွက်ရလေသည်။

ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးလင်္ကာ

ဘုရားပွင့်ခါ၊ ပယ်သုံးရွာနှင့်၊ ဒီဃာယုနတ်၊ ဖြစ်လတ်ပစ္စန်၊ မိစ္ဆာဉာဏ်ရှိ၊ ဉာဏ်မရှိသား၊ ဉာဏ်ရှိငြားလည်း၊ ဘုရား မဖြစ်၊ ကျမ်းဂန်လှစ်၏။ (ဒီ-၃၊ ၂၀၉)

ရန်သူမျိုးငါးပါး

ဘေး အန္တရာယ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော အရာဝတ္ထုကို ရန်သူဟု ခေါ်၏။

(၁) ရေ၊ (၂) မီး၊ (၃) သူခိုး၊ (၄) အမွေခံသားဆိုး သွီးဆိုး၊ (၅) မင်းဆိုး။

ရေသည် လူတို့၏ အသုံးအဆောင် မိတ်ဆွေလည်း မည်၏။ လူတို့ကို အသက်စည်းစိမ်ကို အန္တရာယ်ပြုတတ်သော ရန်သူလည်း မည်၏။ ဤ၌ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော ရေကိုယူပါ။

၂။ မီးသည် လူတို့၏ အသုံးအဆောင် မိတ်ဆွေလည်း မည်၏။ လူတို့၏ အသက်စည်းစိမ်ကို အန္တရာယ်ပြုတတ်သော ရန်သူလည်း မည်၏။ ဤ၌ အန္တရာယ်ပြုတတ်သော မီးကိုယူပါ။

၃။ သူခိုး ဓားပြတို့သည် လူတို့၏ အသက်စည်းစိမ်ကို အန္တရာယ်ပြုတတ်သော ရန်သူမည်၏။

၄။ မိဖစကားကို နားထောင်သော သားလိမ်မာ သမီးလိမ်မာလည်း ရှိ၏။ မိဖစကားကို နားမထောင်သော သားဆိုး သမီးဆိုးလည်း ရှိ၏။ ဤ၌ မိဖစကားကို နားမထောင်သော သားဆိုး၊ သမီးဆိုး၊ အမွေခံ အမွေစားသားဆိုး၊ သမီးဆိုးတို့ကို ယူပါ။

၅။ တိုင်းပြည် သာယာဝပြောအောင် တိုင်းသူပြည်သား နှလုံးစိတ်ဝမ်း အေးချမ်းအောင် အုပ်ချုပ်သောမင်းနှင့် တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်တတ်သော သူပုန် ဓားပြစသော မင်းတို့တွင် တခါတရံသာ တွေ့ရ တတ်သော တိုင်းပြည်နှင့်လူမျိုး ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားအောင် ပြုလုပ်တတ်သည့် သူပုန် ဓားပြမင်းကိုသာယူပါ။

ရန်သူမျိုးငါးပါးလင်္ကာ

(ရေ၊ မီး၊ သူခိုး၊ မွေခံဆိုးနှင့်၊ မင်းဆိုးအပြား၊ ဤငါးပါး မှတ်သား ရန်သူတည်း)။

(သံ ပါ- ၁- ၉၀။ အံ - ပါ -၂ - ၂၂၆)

ဝိပတ္တိတရားလေးပါး

၁။ ဂတိဝိပတ္တိ-ရောက်ရာ (ဂတိ) အရပ် ချို့တဲ့ခြင်း၊ အပါယ်လေးဘုံ၌ ရောက်သောသူသည် ဂတိချို့တဲ့သူ (ဝါ) ရောက်ရာအရပ်ချို့တဲ့သူ မည်ပါသည်။

(ဂတိဝိပတ္တိတိ ဝိပန္နဂတိ၊ စတ္တာရော အပါယာ)

၂။ ဥပမိ ဝိပတ္တိ-ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါချို့တဲ့ခြင်း၊ အလွန်အရပ်ဆိုးသူ အင်္ဂါတခုခု ချို့တဲ့သူသည် ရုပ်ဆင်းအင်္ဂါချို့တဲ့သူ မည်ပါသည်။

(ဥပမိ ဝိပတ္တိတိ-ဟိန-အတ္တဘာဝတာ)

၃။ ကာလဝိပတ္တိ-အခါချို့တဲ့ခြင်း အခါမကောင်းခြင်း၊ မင်းဆိုး မင်းယုတ် (သူပုန်)တို့ အုပ်ချုပ်သောအခါ လူဆိုး သူခိုးတို့ ကြီးစိုးသောအခါ အခါချို့တဲ့ခြင်း အခါမကောင်းခြင်း မည်ပါသည်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဗြဟ္မဏတိဿ သူပုန်ဘေးကြီး ဆိုက်ရောက်စဉ်က အခါမျိုးကို ဆိုလိုပါသည်။

(ကာလ ဝိပတ္တိတိ ဒုရာဇ ဒုမနုဿ ကာလသင်္ခါတော ဝိပန္နကာ လော)

၄။ ပယောဂ ဝိပတ္တိ-လုံ့လ (ဝိရိယ) ချို့တဲ့ခြင်း (ဝါ) လုံ့လဝိရိယမှားခြင်း (ဝါ) မှားသော လုံ့လ (ဝိရိယ) ဖြစ်ခြင်း။

(ပယောဂါဝိပတ္တိတိ မိစ္ဆာပယောဂေါ၊ သမ္မောဟ-ဋ္ဌ-၄၂၁)

ဝိပတ္တိလင်္ကာ

(ကာလဂတိ၊ ဥပမိနှင့် မည်ရှိပယောဂ၊ ဤလေးဝါ မှတ်ကြဝိပတ္တိ မပြည့်စုံခြင်း၊ ချို့တဲ့ခြင်း၊ နက်ရင်း၊ ဝိပတ္တိ)

ဗျဿနတရားငါးပါး

- ဉာတိဗျဿန-ဆွေမျိုးသားခြင်းတို့ ပျက်စီးခြင်း။
- ဘောဂဗျဿန-စီးပွားဥစ္စာပျက်စီးခြင်း။
- ရောဂဗျဿန-အနာရောဂါနှိပ်စက်၍ ပျက်စီးခြင်း။
- ဒိဋ္ဌိဗျဿန-မှားယွင်းသော အယူကိုယူမိ၍ ပျက်စီးခြင်း။
- သီလဗျဿန-စောင့်ထိမ်းအပ်သော သီလပျက်၍ ပျက်စီးခြင်း။

(ဗျဿနသုတ်=အံ-ပါ၊ ၂-၁၂၉)

ဗျဿနလင်္ကာ

(ဉာတိဘောဂ၊ ရောဂ ဒိဋ္ဌိ၊ သီလထည့်၊ ငါးရှိဗျဿန၊ ပျက်စီးလေကာ၊ ဗျဿန၊ မှတ်ကြအနက်ပြ)

အနာမျိုးကိုးဆယ့်ခြောက်ပါး

- ၁- မျက်စိ၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၂- နာတွင်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၃- နှာခေါင်းအတွင်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၄- လျှာ၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၅- ကိုယ်၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၆- ဥက္ကောင်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၇- နားရွက်၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၈- ခံတွင်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၉- သွား၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၁၀- ရောင်းဆိုးနာ
- ၁၁- ကြို့ထိုးနာ
- ၁၂- နှာခေါင်းအပြင်၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၁၃- ကိုယ်တွင်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၁၄- ဖျားသော အနာ
- ၁၅- ဝမ်း၌ ဖြစ်သော အနာ
- ၁၆- တွေဝေမေ့မောစေတတ်သော အနာ
- ၁၇- သွေးကို သွန်စေတတ်သော အနာ
- ၁၈- ထိုးကျင့်စေတတ်သော ဝမ်းလေနာ
- ၁၉- ဝမ်းလျှော လွန်သော အနာ
- ၂၀- နှူနာ
- ၂၁- အိုင်း မြင်း ဖု စသော အနာ
- ၂၂- ညှင်း တင်းတိတ်နာ
- ၂၃- ပန်းနာ ကုတ်ဟီး အဆုတ်နာ
- ၂၄- ဝက်ရူး ကြင်ရူးနာ
- ၂၅- ပွေးနာ
- ၂၆- ဝဲခြောက်နာ (ဝဲငယ်)
- ၂၇- ဝဲစိုနာ (ဝဲကြီး)
- ၂၈- ခြေသီး လက်သီးတို့ဖြင့် ခြစ်မိရာမှ ဖြစ်သော အနာ
- ၂၉- ခြေဖဝါး လက်ဖဝါး ကွဲအက်သော အနာ
- ၃၀- သွေး သည်းခြေနာ
- ၃၁- ဆီးချိုနာ
- ၃၂- ရိဖြူ ရိနီနာ
- ၃၃- ထွက်မြင်းနာ=ဖောရောင်နာ
- ၃၄- ဂရင်ဂျီနာ ဘင်နာ ဘဂန္နီလ်နာ

ဤအနာ ၃၄-မျိုးတွင် ၂၄-ဝက်ရူး ကြက်ရူးနာနှင့်၊ ၂၈-ခြေသီးလက်သီးတို့ဖြင့် ခြစ်မိရာမှ ဖြစ်သောအနာ ၂-မျိုးတို့ မှ တပါးသော အနာ ၃၂-မျိုးတို့သည် လေ၊ သည်းခြေ သလိပ်တို့ကြောင့် ဖြစ်သော အနာတို့ဖြစ်ပါ၏။ ထို့ကြောင့်-

သည်းခြေနာ	၃၂ ပါး
လေနာ	၃၂ ပါး
သလိပ်နာ	၃၂ ပါး
ပေါင်းအနာမျိုး	(၉၆) ပါး ဖြစ်၏။

၂၄ နှင့် ၂၈ အနာတို့ကိုပါ ထည့်၍ရေတွက်ပါလျှင် အနာမျိုး (၉၈) ပါး ဖြစ်ပါ၏။ ဤ သြကာသမူမှန် ရှိခိုးကန်တော့ ခန်း ၌ ၉၆ ပါးသာ ယူရန်ဖြစ်ပါသည်။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိခြောက်ဆယ်နှစ်ပါး

မိစ္ဆာ = မှားယွင်းသော + ဒိဋ္ဌိ = အယူဝါဒ
အယူမှားဝါဒ ၆၂ ပါးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂ ပါးဟု ခေါ်ပါ၏။
ယင်းမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂ ပါးကို အကျဉ်းအားဖြင့် ရေတွက်လျှင်
ရှေးအတိတ်အကြောင်းအရာတို့ကို ကြံတွေးသော ဝါဒ။

(ပုဗ္ဗန္တ ကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ) ၁၈-ပါး။

နောင်ရေးကို ကြံတွေးသော ဝါဒ (အပရန္တကပ္ပိ ကဒိဋ္ဌိ) - ၄၄- ပါး။

ပေါင်း ၆၂-ပါး ဖြစ်၏။

ရှေးအတိတ်အကြောင်းအရာတို့ကို ကြံတွေးသောဝါဒ (ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ) ၁၈-ပါးမှာ ...

အတ္တသည် မြဲ၏ဟူသော ဝါဒ (သဿတဒိဋ္ဌိ) ၄-ပါး

တချို့အတ္တသည် မြဲ၏တချို့အတ္တသည် မမြဲဟူသော ဝါဒ (ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ) ၄-ပါး

အတ္တကို အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိ မရှိနှင့် စပ်၍ ယူသော ဝါဒ (အန္တာနန္တဒိဋ္ဌိ) ၄-ပါး

ပြဿနာ အမေးခံရလျှင် မပြီးပြတ်နိုင်အောင် စကားဖြင့် ရှောင်လွှဲပယ်ရှားသော ဝါဒ (အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ) ၄-ပါး

အတ္တဖြစ်ရန် အကြောင်းမရှိ ဖြစ်ချင်သလိုဖြစ်၏ ဟူသော ဝါဒ (အဓိစ္စသမုပန္နဒိဋ္ဌိ) ၂-ပါး

ပေါင်း ၁၈-ပါး။

နောင်ရေးကို ကြံတွေးသောဝါဒ (အပရန္တကပ္ပိကဒိဋ္ဌိ) ၄၄-ပါးမှာ-

သေပြီးနောက် သညာရှိ၏ဟူသော ဝါဒ (ဥဒ္ဒမာဃာတနိကသညီ ဒိဋ္ဌိ) ၁၆-ပါး

သေပြီးနောက် သညာမရှိဟူသော ဝါဒ (ဥဒ္ဒမာဃာတနိက အသညီ ဒိဋ္ဌိ) ၈-ပါး

သေပြီးနောက် သညာရှိ မရှိ နှစ်မျိုးလုံးယူသော ဝါဒ (ဥဒ္ဒမာဃာတိနကနေဝသညီနာသညီဒိဋ္ဌိ) ၈-ပါး

သေလျှင် ပြီး၏ ပြတ်၏ဟူသော ဝါဒ (ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ) ၇-ပါး

အတ္တသည် လောကီနိဗ္ဗာန် လက်တွေ့ခံစားရ၏။ ဟူသော ဝါဒ (ဒိဋ္ဌိဓမ္မနိဗ္ဗာနဒိဋ္ဌိ) ၅-ပါး

ပေါင်း ၄၄-ပါး

အမှာ- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးကို စာအုပ်တစ်အုပ် သတ်သတ်ရေးပါမှသာ အပြည့်အစုံ နားလည်နိုင်ပါလိမ့်မည်။ ဤသြကာသ အဖွင့်၌ အကျဉ်းမျှသာ ပြနိုင်ပါ၏။ အကျယ်ကြည့်လိုမှူ ဒီဃနိကာယ် သီလက္ခန္ဓာ ပါဠိတော်ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ကြည့်ကြပါကုန်။

မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား

မဂ်တရားသည် ၄-ပါးရှိ၏။

- ၁။ သောတာပတ္တိမဂ် = အရိယမဂ် တည်းဟူသော အယဉ်သို့ ရောက်သောလမ်း၊
- ၂။ သကဒါဂါမိမဂ် = လူ့ပြည်သို့ တကြိမ်ပြန်လာသော လမ်း၊
- ၃။ အနာဂါမိမဂ် = လူ့ပြည်သို့ ပြန်မလာတော့သောလမ်း၊
- ၄။ အရဟတ္တမဂ် - ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြောင်းလမ်း၊

၁။ သောတာပတ္တိမဂ်သည် အောက်ပါသံယောဇဉ် ငါးပါးကို ပယ်၏။

- (၁) ဒိဋ္ဌိ = ရုပ်နာမ်အစုကို ငါသူတပါးစသည် အထင်မှားမှု၊
- (၂) ဝိစိကိစ္ဆာ = ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ စစ်မှ စစ်ပါလေရဲ့လားဟု ယုံမှားမှု၊
- (၃) သီလဗ္ဗတပရာမာသ=သဒ္ဓါတရား၊ မဂ္ဂင်တရားမပါသော အကျင့်မှားဖြင့် ချမ်းသာရလိမ့်မည့်ဟု ကျင့်မှု၊
- (၄) ဣဿ = သူတပါးကြီးပွားတာကို မနာလိုမှု၊
- (၅) မစ္ဆရိယ = သူတပါးတို့ မိမိကဲ့သို့ ကောင်းစားမည်ကို ဝန်တိုမှု၊

(ဒိ - ဝိ - သီ - ဣ၊ မစ္ဆရိ၊ မရှိမြတ်သောတာ)

၂။ သကဒါဂါမိမဂ်သည် ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ ပဋိဿ သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်၏။

၃။ အနာဂါမိမဂ်သည် သိမ်မွေ့သော အောက်ပါသံယောဇဉ် နှစ်ပါးကို ပယ်၏။

- (၁) ကာမရာဂ = ကာမဂုဏ်၌ တပ်မက်မှု၊
- (၂) ပဋိဿ = စိတ်ဆိုးမှု၊

(ကာမ ရာဂ၊ ပဋိဿ၊ ကင်းပ အနာဂါမိ)

၄။ အရဟတ္တမဂ်သည် အောက်ပါသံယောဇဉ် သုံးပါးကို ပယ်၏။

- (၁) ဘာဝရာဂ = ဘဝသုံးပါး၌ တပ်မက်မှု
- (၂) မာန = ထောင်လွှားမှု၊
- (၃) အဝိဇ္ဇာ = သစ္စာလေးပါးကို မသိမှု၊

(ဘဝ မာနာ၊ အဝိဇ္ဇာ၊ ကင်းကွာအရဟံ)

ဖိုလ်တရားသည် ၄-ပါးရှိ၏။

- ၁။ သောတာပတ္တိဖိုလ်
- ၂။ သကဒါဂါမိဖိုလ်
- ၃။ အနာဂါမိဖိုလ်
- ၄။ အရဟတ္တဖိုလ်

သောတာ ပတ္တိမဂ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကိုလဲ အခါမလင့်ရတော့၏။ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို သိမြင်ပြီး ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သောတာပန်ဟု ခေါ်၏။ သောတာပန် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၌ (၁) ဒိဋ္ဌိ (၂) ဝိစိကိစ္ဆာ (၃) သီလဗ္ဗတပရာမာသ (၄) ဣဿာ (၅) မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ် ငါးပါးမရှိတော့ ပြတ်သွားပြီး ဖြစ်၏။

သကဒါဂါမိမဂ်ကိုရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုလဲ အခါမလင့်ရတော့၏။ သကဒါဂါမိမဂ်နှင့် သကဒါဂါမိဖိုလ်ကိုရသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို သကဒါဂါမိဟု ခေါ်၏။ သကဒါဂါမိအရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရုန့်ရင်းသော ကာမရာဂ ပဋိဿ သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏။

အနာဂါမိမဂ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမိဖိုလ်ကိုလဲ အခါမလင့်ရတော့၏။ အနာဂါမိမဂ်နှင့် အနာဂါမိဖိုလ်ကို ရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို အနာဂါမိဟု ခေါ်၏။ အနာဂါမိ အရိယာ၌ သိမ်မွေ့သော ကာမရာဂနှင့် ပဋိဃ သံယောဇဉ်နှစ်ပါး မရှိတော့၊ ပြတ်သွားပြီးဖြစ်၏။

အရဟတ္တမဂ်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရဟတ္တဖိုလ်ကိုလဲ အခါမလင့်ရတော့၏။ အရဟတ္တမဂ်နှင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရပြီးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန္တာဟု ခေါ်၏။ ရဟန္တာ အရိယာ၌ (၁) ဘာဝရာဂ (၂) မာန (၃) အဝိဇ္ဇာ သံယောဇဉ် သုံးပါး မရှိတော့၊ ပြတ်သွားပြီး ဖြစ်၏။

အမှာ = အောက်မဂ်တို့က ပယ်ပြီးသော သံယောဇဉ်တို့ကို အထက်အထက်မဂ်တို့က ပယ်ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်သည် “နိဗ္ဗာန်” ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသော ပါဠိစကား ဖြစ်ပါ၏။

နိဗ္ဗာန်-ငြိမ်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်သည် ငြိမ်း၏။ ဘယ်လိုငြိမ်းချမ်းတာပါလဲ ရုပ်နာမ်မရှိတော့လို့ ငြိမ်းချမ်းပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ

- မဖြစ်ခြင်းသဘောဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။
- မပြတ်ဖြစ်သော ရုပ်နာမ်အစဉ် ကင်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။
- ပုံသဏ္ဍာန် အထည်ကိုယ်ရှိသလို မထင်ပေါ်တာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။
- အားထုတ်ခြင်း ကင်းတာဟာ နိဗ္ဗာန်ပါပဲ။

(ပဋိသံ - ၅၈)

နိဗ္ဗာန်ဟာ အတော်အေးချမ်းတာပဲ။

နိဗ္ဗာန်-ချမ်းသာကတော့ ရုပ်လဲမရှိ နာမ်လဲ မရှိတော့ ရုပ်အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ မဆင်းရဲရတော့ဘူး၊ နာမ် အကြောင်းပြုပြီးတော့လဲ မဆင်းရဲရတော့ဘူး၊ အတော်အေးချမ်းတာပဲ။

နိဗ္ဗာန်ကို သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ သကဒါဂါမိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လဲ တွေ့နိုင်ပါသည်။ အနာဂါမိ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့်လဲ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ပြီးတဲ့ အခါမှာ သံသရာက ထွက်မြောက်ရေး ချမ်းသာအကုန်လုံးကို ပိုင်နိုင်ပြည့်စုံသွားနိုင်ပါတယ်။

(၁၃၃၄-ခု သီတင်းကျွတ် လဆန်း ၁-ရက်နေ့ ယောဂီထောက်ပံ့ရေး အစည်းအဝေး၌ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး မိန့်ကြားသော သြဝါဒမှ)

ထို့ကြောင့် “မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရားတော်မြတ်ကို လျင်မြန်စွာ ရပါလို၏ (အရှင်ဘုရား)”ဟု ဆုတောင်း ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သြကာသအဖွင့် ပြီး၏။

မင်္ဂလာ အောင်မြင်

၁၃၃၅-ခု ပြာသိုလဆန်း ၁၂-ရက် (၄-၁-၇၄)

ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံ

ငါးပါးသီလတောင်းပါဠိ

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ ယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ၊ မေ ဘန္တေ။
ဒုတိယမ္ပိ၊ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ၊ မေ ဘန္တေ။
တတိယမ္ပိ၊ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံယာစာမိ၊
အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ၊ မေ ဘန္တေ။

ငါးပါးသီလတောင်းအနက်

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တိသရဏေန သဟ-သရဂုံသုံးပါးနှင့်အတူ၊ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ-ငါးပါးသီလကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ-ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ သီလံ-သီလကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်ဘုရား။

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လဲ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တိသရဏေန သဟ-သရဂုံ သုံးပါးနှင့်အတူ၊ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ-ငါးပါးသီလကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ-ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ သီလံ-သီလကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်ဘုရား။

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်လဲ၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တိသရဏေန သဟ-သရဂုံ သုံးပါးနှင့်အတူ၊ ပဉ္စသီလံ ဓမ္မံ-ငါးပါးသီလကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ-ချီးမြှောက်သောအားဖြင့်၊ သီလံ-သီလကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်ဘုရား။

(ဤသို့ လူတို့က သီလတောင်းသောအခါ သီလပေး ရဟန်းတော်က “ယမဟံ ဝဒါမိ တံ ဝဒေထ”ဟု ဆို၏။ (ယံ-အကြင်စကားကို၊ အဟံ-ငါက၊ ဝဒါမိ-ဆိုမည်၊ တံ-ထို ငါရှေ့ကဆိုသည့် စကားကို၊ ဝဒေထ-လိုက်ဆိုကြ) ထိုအခါ သီလတောင်းသူက “ဘန္တေ အရှင်ဘုရား၊ အာမ-အမိန့်ရှိတဲ့ အတိုင်းပါဘုရား)ဟု ဝန်ခံစကား ဆိုရ၏။)

နမော တဿ-ဘုရားရှိခိုးပါဠိ

+ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

(သီလပေး ရဟန်းတော်က တစ်ခေါက်ချပေး၏၊ သီလတောင်းသူက သုံးခေါက် လိုက်ဆိုရ၏။)

နမော တဿ ဘုရားရှိခိုးအနက်

အရဟတော-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-သစ္စာလေးပါး တရားအလုံးစုံကို ကိုယ်တော်တိုင် မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသော၊ တဿ ဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော-ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

သရဏဂုံပါဠိ

- ၁- ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
- ၂- ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။
- ၃- တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊
တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

(ခုဒ္ဒကပါဌ ပါ ၁)

သရဏဂုံ အနက်

- ၁- ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
- ၂- ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လဲ၊ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လဲ၊ ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လဲ၊ သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
- ၃- တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်လဲ၊ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်လဲ၊ ဓမ္မံ-တရားတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။
တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်လဲ၊ သံဃံ-သံဃာတော်ကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟု၊ ဂစ္ဆာမိ-ဆည်းကပ်ပါ၏။

(သရဏဂုံဆောင်တည်ပြီးနောက် သီလပေးရဟန်းတော်က “သရဏဂမနံပရိပုဏ္ဏံ” (သရဏဂမနံ - သရဏဂုံသည်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံပြီ)ဟု ဆိုသည့်အခါ သီလတောင်းသူက “အာမာန္တေ=အမိန့်တော်အတိုင်းပါ ဘုရား”ဟု ဆိုရ၏။ သီလပေးပုဂ္ဂိုလ်မရှိပဲ ဘုရားရှေ့ သီလဆောင်တည်ပါလျှင် “အမာန္တေ” ဆိုရန် မလိုပါ)

သရဏဂုံအကြောင်း

ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ မြတ်သုံးပါးကို ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်တာကို “သရဏဂုံတည်တယ်”လို့ ခေါ်တယ်။ ယခု “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဆိုတာ တွေဟာ သရဏဂုံတွေပါပဲ။ အဲဒီ သုံးပုဒ်ထဲက “ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါတယ်”လို့ ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ “မြတ်စွာဘုရားဟာ တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိတော်မူတယ်။ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း စသော ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးတော့ အဲဒီနိဗ္ဗာန် ချမ်းသာကို သတ္တဝါအများ ရရှိခံစားနိုင်အောင်လို့ တရားတော်တွေကို ဟောကြားတော်မူတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့အတိုင်း လိုက်နာပြီးကျင့်ရင် အပါယ် ၄-ပါးမှ လွတ်မြောက်သွားမယ်၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းမှလဲ လွတ်

မြောက်သွားမယ်”လို့ ဒီလို ယုံကြည်ပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားကို အားကိုးပါတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ယခုကာလမှာ နေမကောင်း မကျန်းမမာ ဖြစ်တဲ့အခါ ဆေးဆရာ များကို အားကိုးရသလိုပဲ “ဒီ ဒေါက်တာ ဆရာဝန်ကြီးဟာ ဒီ ဆေး ဆရာကြီးဟာ ဆေးပညာမှာ ကောင်းကောင်းတတ်ကျွမ်းတယ်၊ ဒီဆရာ ကြီးကို ပင့်ဆောင်ပြီး အပ်နှံရ ကိုးကွယ်ရယင် မိမိတို့ရောဂါဟာ ပျောက်ကင်းသွားမယ်လို့ ဒီလိုယုံကြည်ပြီးတော့ အားကိုးအားထားပြုရ ပါတယ်။

အဲဒါလိုပဲ “ငါတို့မှာ အပါယ်ဆင်းရဲတွေကလဲ ကြောက်စရာ ကောင်းတယ်၊ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားညွှန်ပြတော်မူသည့်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ကျင့်ယင် အပါယ်ဆင်းရဲကလဲ လွတ်မြောက်သွားမယ်”လို့ ဒီလိုယုံကြည်ပြီးတော့ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ် ရာ ဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏”လို့ ဒီလို လျှောက်ထားပြီး ဆောက်တည် ရတယ်။

ယခုကာလမှာတော့ တချို့က ဒီအနက်အဓိပ္ပါယ်တွေကို သိပုံ လည်း မရပါဘူး၊ မိဖ ဆရာတွေက ခိုင်းလို့နေရတဲ့ အနေမျိုးလောက် ဖြစ်နေကြပါတယ်၊ ပြီးတော့ သိရသလောက် အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို လည်း ဘာမှ နှလုံးသွင်းကြပုံ မရပါဘူး၊ အပြေးအလွှား အမြန်ချည်း ရွတ်ဆိုနေကြတာပဲ၊ ဆရာက + “ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ”လို့ ခပ်မြန်မြန်ရှေ့က ချပေးတော့ တပည့်တွေကလည်း ခပ်မြန်မြန် အပြေးအလွှားပဲ နောက်က လိုက်ဆို နေကြတယ်၊ ဘာမှတော့ နှလုံးသွင်းနိုင်ကြဟန် မတူပါဘူး၊ ဒီနည်း စံနစ်ကတော့ တယ်မကောင်းလှဘူး၊ ဖြေးဖြေးချင်း အာရုံပြုပြီး ဆိုနိုင် ယင်တော့ သာပြီးကောင်းပါတယ်။

တချို့ကတော့ မပီတပီနဲ့ ဗလုံးဗထွေးတောင် ဆိုသွားလိုက်သေး တယ်၊ အဲဒါတော့ သာပြီးနေရာမကျတာပဲ၊ အမှန်ကတော့ သိသမျှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို အာရုံပြုပြီးတော့ “ဗုဒ္ဓံသရဏံဂစ္ဆာမိ”လို့ ဖြေးဖြေး မှန်မှန်ဆိုဖို့ရပါပဲ၊ အခါခပ်သိမ်း မဟုတ်တောင် အနည်းဆုံး တကြိမ် တခါလောက်တော့ အဲဒီလို လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုပြီး ဆောက် တည်ထားဖို့ လိုပါတယ်၊ ဒါက ဗုဒ္ဓသရဏဂုံနဲ့စပ်ပြီး သိစရာ အချက် ပါ၊ ဓမ္မသာရဏဂုံ သံဃာသရဏဂုံတွေကို ဆောက်တည်တဲ့အခါမှာလဲ သိသမျှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို လေးလေးနက်နက် အာရုံပြုပြီး ဆောက် တည်ဖို့ပါပဲ။

အဲဒီမှာ-“ဓမ္မံ သရဏံဂစ္ဆာမိ” တရားတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါတယ်”လို့ ဆိုတဲ့စကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားတဲ့ မဂ်တရား ဖိုလ်တရား နိဗ္ဗာန်တရား ဒေသနာ တရားဆိုတဲ့ ဒီတရားတွေကို အားကိုး အားထား ပြုပါတယ်လို့ ဆောက်တည်တာပါပဲ၊ အဲဒီ တရားတော်တွေနဲ့ပြည့်စုံအောင် အဲဒီ တရားတော်တွေအရ လိုက်နာ ကျင့်သုံးသွားယင် အပါယ်ဆင်းရဲမှ လည်း လွတ်မယ်၊ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှလည်း လွတ်မြောက်မယ်လို့ ယုံကြည်အားကိုးတဲ့ အကြောင်း လျှောက်ထား ပြောဆိုတာပါပဲ။

သံဃံသရဏံဂစ္ဆာမိ-သံဃာတော်ကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ် ပါတယ်”လို့ ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပါယ်ကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်မှာ တရားကျင့်သုံးပြီး မဂ်ဖိုလ်ရောက်ဆဲ ရောက်ပြီးဖြစ်

တဲ့ အရိယာ သံဃာတော်တွေကို အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲက လွတ်မြောက်ရန်အတွက် အားကိုး အားထားပြုပါတယ်”လို့ ဆောက် တည်တာပါ။ သံဃာတော်ကို အရိုအသေပြုခြင်း၊ သံဃာတော်၏ အဆုံးအမကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာဝဋ် ဆင်းရဲမှလွတ်မြောက်မယ်လို့ ယုံကြည်အားကိုးတဲ့အကြောင်း လျှောက် ထားပြောဆိုတာပါ။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာမြတ် ၃- ပါးကို လေးလေးစားစား အားကိုးအားထားပြုပြီး ဆည်းကပ်ကိုးကွယ် တာကို ‘သရဏဂုံ’လို့ ခေါ်တယ်။ ဒီသရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီး ရတနာသုံးပါးကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်နေတဲ့ သူကို ပါဠိလို+ “ဥပါ သက” ဗမာလိုတော့ “ဥပါသကာ” လို့ခေါ်တယ်။ အမျိုးသမီးကိုတော့ ဥပါသိကာလို့ ခေါ်တယ်။ တချို့ရေးမြန်မာစာတွေ မှာတော့ “ဥပါသကီ” လို့လဲ ရေးထားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒါက ပါဠိနည်းတော့ မကျဘူး။ မြန်မာအသုံးလို့ ဆိုရမှာပေါ့။ ဒါကြောင့် ဥပါသကာနတ်သွီးက “သူဟာ ရှေးဘဝက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာရတနာသုံးပါးကို ဆည်း ကပ်ကိုးကွယ်တဲ့ ဥပါသိကာမ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်”လို့ လျှောက်ထားတယ်။ ဒီလို သရဏဂုံတည် ဥပါသိကာ ဖြစ်တာဟာလဲ နတ်ပြည်ရောက် ကြောင်း ကောင်းမှုပဲ။

ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ သေ၊
န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ၊
မဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊
ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

(ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅)

ယေကေစိ-အမှတ်မရှိသော အကြင်သူတို့သည်၊ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာ ဘုရားကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတာသေ-ဆည်းကပ်ကုန်၏။ တေ-ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်သော ထိုသူတို့သည်၊ အပါ ယဘူမိ-အပါယ်ဘုံသို့၊ နဂမိဿန္တိ-မလား မရောက်ကြကုန်လတံ့၊ မာနုသံ ဒေဟံ-လူ့ဘဝခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဟာယ-စွန့်ပြီး၍၊ ဝါ-စွန့်ရ ကုန်လတ်သော်၊ ဒေဝကာယ-နတ်မျိုးအပေါင်းကို၊ ပရိပူရေဿန္တိ- ပြည့်စေကြကုန်လတံ့၊ ဝါ-ပြည့်စေလျက် နတ်လောက၌ ဖြစ်ကြကုန် လတံ့တံ့။

ဒီဒေသနာတော်အရ သရဏဂုံတည်ရုံနဲ့ နတ်ပြည်ရောက်နိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

(၁၃၂၀-ပြည့်နှစ် သင်္ကြန်အတွင်းက ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောကြားခဲ့သော တရားမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြပါသည်။)

အဇ္ဇအာဒိ ကတွာ ထည့်ဖို့လိုသလား

တခါက ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတယောက်သည် စာတရွတ်ကို လက်ဆင့်ကမ်းရင်း “ဒီသရဏဂုံ ဆောက်တည်နည်းက ကောင်းတယ်ဗျာ” ဟု ပြောပါသည်။ ကျွန်ုပ်က စာရွက်ကိုယူ၍ “ဘယ်သရဏဂုံ ဆောက်နည်းကတော့ မကောင်းလို့လဲဗျာ” ဟု ပြောရင်း မိတ်ဆွေပေးသော စာရွက်ကို ဖတ်သောအခါ “အဇ္ဇအာဒိကတွာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ စသည်ဖြင့် ရေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အများဆောက်တည်နေကျ သရဏဂုံ၏ရှေ့မှာ “အဇ္ဇအာဒိကတွာ-ယနေ့ကို အစပြု၍” ပါသည်ကို သဘောကျသဖြင့် ပြောသည်ကို သိရပါသည်။ တချို့ဘုန်းတော်ကြီးများက “အဇ္ဇတဂ္ဂေပါနပေတံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ စသည်ဖြင့် ဆိုပေးတတ်ပါသေးသည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက “တခါမှ သရဏဂုံ မဆောက်တည်သေးတဲ့ သူတွေအဖို့ရာမှာ တော့ “အဇ္ဇအာဒိကတွာ” ပုဒ်ကို ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ရှေ့ကထည့်ဆိုတာ သင့်ပါသေးရဲ့၊ ငယ်ငယ်ကထဲက သရဏဂုံ အကြိမ်ကြိမ် ဆောက်တည်လာကြတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေအဖို့ရာမှာတော့ မလိုပါဘူး” ဟု အမိန့်ရှိသည်ကို မှတ်သားနာယူဘူး ပါသည်။

မှန်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ငယ်ငယ်ကတည်းကပင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို သက်ဝင်ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်လာကြသော ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဥပါသကာ ဥပါသကီဖြစ်ကြ၍ သရဏဂုံကိုလည်း အကြိမ်ကြိမ် ဆောက်တည်ခဲ့ပြီးပါပြီ။ ငါးပါးသီလ ရှစ်ပါးသီလတို့ကိုလည်း အကြိမ်ကြိမ်ဆောက်တည်ခဲ့ဖူးပါပြီ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကျေးဇူးတော်ရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရှေ့မှာကပ်၍ အလှူအတန်း တစ်ခုခု ပြုလုပ်တိုင်း ရေစက်သွန်ချသောအခါ “သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလကို ထပ်မံ ဆောက်တည်၍” ဟု ဆိုစေပြီးလျှင် ရေစက်ချစေပါသည်။

ငါးပါးသီလ ပါဠိ

- ၁- ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂- အဒိန္နာ ဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သာမဒိယာမိ။
- ၃- ကာမေသုမိစ္ဆာ စာရာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄- မုသာ ဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅- သုရာ မေရယ မဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိ ယာမိ။

ငါးပါးသီလ အနက်

၁-ပါဏာတိပါတာ-သူတပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၂-အဒိန္နဒါနာ-ပစ္စည်းရှင်က မပေးသော သူတပါးပစ္စည်းကို ခိုးယူခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၃-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ-ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းမှုမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၄-မုသာဝါဒါ-မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၅-သုရာ မေရယ မဇ္ဇ ပမာဒဋ္ဌာနာ-မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်း မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်စားခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

ငါးပါးသီလကို သီလပေး ရဟန်းတော်က ချပေးတတ်ပါ၏။ သီလတောင်းသူက နောက်မှလိုက်၍ ဆိုရ၏။ အချို့ သီလပေး ရဟန်းတော်တို့က သီလတောင်းသူ၏ အခြေအနေကို ကြည့်ခါ ပါဠိချည်း ချပေးတတ်သည်လဲ ရှိပါ၏။ ပါဠိရော အနက်ပါ ချပေးတတ်သည်လည်း ရှိပါ၏။ ပါဠိကို အနက်မထင်သော သီလတောင်းသူက အနက်ချပေးတော်မူပါ ဘုရားဟု လျှောက်ထားလျှင် သီလပေး ရဟန်းတော်က ချပေးမည်သာဖြစ်၏။

ငါးပါးသီလကို ချမ်းပြီးနောက် သီလပေးရဟန်းတော်က “တိသရဏေန သဟ ပဉ္စသီလံ သာဓကံ ကတွာ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ=တိသရဏေနသဟ၊ သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့်အတူ၊ ပဉ္စသီလံ-ငါးပါးသီလကို၊ သာဓကံကတွာ-ကောင်းမွန်စွာ စောင့်ရှောက်ခြင်းကိုပြု၍၊ အပ္ပမာဒေန-မမေ့သော သတိဖြင့်၊ သမ္မာဒေထ၊ ပြီးစီး ပြည့်စုံအောင် အားထုတ်ကြကုန်”ဟု မိန့်ကြားသောအခါ သီလတောင်းသူတို့က “အာမာန္တေ-အမိန့်တော်အတိုင်းပါဘုရား”ဟု ဝန်ခံစကားလျှောက်ရ၏။ တချို့က “သာဓ” ခေါ်တတ်ကြ၏။ အာမာန္တနှင့် သာဓုမှာ စကားအနေအထား မတူသလို အဓိပ္ပာယ်လဲ မတူပါ။ “အာမာန္တ”က ဝန်ခံစကား ဖြစ်၏။ “သာဓု” က “ကောင်းပါတယ်”ဟု ပြောသော စကားဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာ၌ “သာဓု” မခေါ်သင့်ပါ။ “အာမာန္တပါ ဘုရား”ဟု ဝန်ခံစကား လျှောက်ထားရပါသည်။

ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံ ပြီး၏။

ငါးပါးသီလ + အကြောင်း

အရေအတွက် ငါးပါးရှိတဲ့ သီလဖြစ်လို့ ပဉ္စသီလ-ငါးပါးသီလလို့ ခေါ်ပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့်လဲ ကျင့်သုံးထိုက်တဲ့ အင်္ဂါသိက္ခာပုဒ် ငါးပါးရှိလို့ ပဉ္စသိက္ခာပဒ သိက္ခာပုဒ် ငါးပါးလို့ ခေါ်ပါတယ်။ စကြာဝတေးမင်းတွေဟာ ကမ္ဘာကို စိုးမိုးအုပ်ချုပ်တဲ့အခါ ဒီငါးပါးသီလဖြင့်ပဲ အုပ်ချုပ်ခဲ့လို့ စက္ကဝတ္တိဓမ္မသတ်လို့ ခေါ်ပြန်ပါသေးတယ်။ လူဝတ်ကြောင်တွေ အလေးအမြတ်ပြုပြီး ကျင့်သုံးကြတဲ့ သီလဖြစ်လို့လည်း ရုဗ္ဗဓမ္မသီလလို့ ခေါ်ရပါသေးတယ်။ အရိယသူတော်ကောင်းတို့၏ တရားဖြစ်လို့လည်း အရိယဓမ္မလို့ ခေါ်ကြပြန်ပါသေးတယ်။ လူမှန်ယင် ဒီငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ စောင့်ထိန်းရတဲ့ သီလဖြစ်လို့လည်း၊ ဂဟဋ္ဌ သီလလို့ ခေါ်ရပါသေးတယ်။ လူတိုင်းလူတိုင်း အမြဲစောင့်ထိန်းရမဲ့ သီလဖြစ်လို့လည်း နိစ္စသီလလို့ ခေါ်ရပါတယ်။ အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်အပ်သော သီလဖြစ်လို့လည်း အရိယကန္တသီလလို့ ဆိုပါတယ်။ + သရဏဂုံ တည်တဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တိုင်း စောင့်ထိန်းရမဲ့ သီလပါပဲ။

ဒီအမည် အမျိုးမျိုးတွေဟာ ငါးပါးသီလရဲ့ အဖိုးတန်မွန်မြတ်ပုံကို ဟောကြားရာ ဖွင့်ဆိုရာမှာ သုံးစွဲထားတဲ့ ပိဋကတ် ကျမ်းလာ အမည်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လူတွေဟာ ဆင်းရဲမွဲတေမှာ သိပ်ကြောက်ကြတယ်။ အရှိန်အဝါမဲ့မှာလည်း ကြောက်ကြတာပဲ။ ပရိသတ်အလယ် မျက်နှာပန်း မလှမှာလဲ စိုးရိမ်ကြတာပဲ။ သေတဲ့အခါ ခွေးအော် ဝက်အော် မရှုမလှ သေမှာလည်း ကြောက်ကြတယ်။ သေယင် ငရဲကျလေမလား တိရိစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ ဖြစ်လေမလားလို့လည်း တွေးပြီးပူနေကြတယ်။ တကယ်လို့သာ ဒီငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးလို မြဲအောင် စောင့်ထိန်းကြယင် ဘာမှတွေးပြီး ပူစရာ ကြောက်စရာ မလိုပါဘူး။

ပဉ္စဂုံတ္တရနိကာယ် သီလသုတ်စသည်တို့မှာ ငါးပါးသီလကို ခါးဝတ်ပုဆိုးကဲ့သို့ မြဲစွဲစွာစောင့်ထိန်းတဲ့ သူဟာ (၁) ကြီးမားတဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာတွေကို ရနိုင်ပါတယ်တဲ့၊ (၂) ကောင်းသတင်းကျော်စောခြင်းလည်း ရှိနိုင်တယ်တဲ့ (၃) ပရိသတ်အလယ်မှာ ရဲရင့်စွာ မျက်နှာပန်းလှလှ ပြနိုင်တယ်တဲ့ (၄) သေတဲ့အခါမှာလည်းပဲ မတွေမဝေ သေရမယ်တဲ့ (၅) သေပြန်တော့လည်း ကောင်းရာသူဂတိ နတ်ဘုံသို့ ရောက်နိုင်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျွန်တော်တို့ လူတွေ အဖို့မှာ ငါးပါးသီလ မြဲစွဲအောင် စောင့်ထိန်းဖို့ အင်မတန် လိုအပ်ပါတယ်။

၁။ သူတပါးအသက်ကို မသတ်ရခြင်း

ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်သေမှာ သိပ်ကြောက်ကြတယ်။ အထူးသဖြင့် အသေဆိုးနဲ့ သေမှာကို ပိုပြီး ကြောက်ကြတယ်။ ဒီလိုကြောက်ကြယင် ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်ရမဲ၊ ကျွန်တော်တို့က သတ္တဝါအချင်းချင်း ကိုယ်ချင်းစာ တရားထားပြီး သူတို့လည်း ငါ့လို အသက်ရှည်ချင်မှာပဲလို့ သန်း၊ ကြမ်းပိုးက အစ မသတ်မိအောင် ရှောင်ကြဉ်ကြရမယ်။

သူတပါးရဲ့ အသက်ကို သန်း၊ ကြမ်းပိုး၊ ခြင်၊ ယင်က အစမသတ်တဲ့သူဟာ သေရင် ခွေးသေ ဝက်သေ မသေရပဲ မတွေမဝေ ညင်သာစွာနဲ့ သေရမယ်။ သေပြီးတော့လည်း ကောင်းရာသူဂတိ ခေါ်တဲ့ နတ်ပြည် လူ့ပြည်မှာ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ သည့်ပြင်လည်း ရနိုင်တဲ့အကျိုးတွေ အများကြီးရှိပါသေးတယ်။

သူတပါးအသက်ကို သတ်ယင်တော့ လူပြန်ဖြစ်ဖို့ရလဲ ခဲယဉ်းပါတယ်။ နတ်ပြည်ရောက်ဖို့ရကတော့ အလှမ်းဝေးလှပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သည့်ပြင် ကုသိုလ်ကောင်းမှု အထောက်အပံ့တွေရှိယင်တော့ အဲဒီကုသိုလ်တွေက အကျိုးပေးနိုင်ပါသေးတယ်။

သူတပါးအသက်ကို သတ်ရာမှာ တိရိစ္ဆာန်သတ်တာထက် လူသတ်တာက ပိုပြီးအပြစ်ကြီးပါတယ်။ ပုထုဇဉ်လူသားကို သတ်တာထက် အရိယာသူတော်ကောင်းကို သတ်တာက ပိုပြီး အပြစ်ကြီးပါတယ်။ ဘုရားတို့၊ ရဟန္တာတို့၊ မိဘတို့ကို သတ်တာကတော့ အပြစ်အကြီးဆုံးပါပဲ။

သူတပါးအသက်ကို လွယ်လွယ်သတ်တာထက် ကြီးကြီးစားစား ခဲခဲယဉ်းယဉ်း သတ်တာက ပို၍ အပြစ်ကြီးတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ဘယ်သူ့အသက်ကိုမှ မသတ်တာဟာ ဘဝတိုင်း ဘဝတိုင်း ဘေးအကင်းဆုံးပါပဲ။ သူတပါး အသက်ကိုသတ်ယင် ငရဲမှာ အပြစ်အကြီးအသေး အားလျော်စွာ ခံရမဲ့အပြင် ငရဲက လွတ်လာပြန်တော့လဲ ခံရမဲ့ အပြစ်တွေဟာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ ဒီအပြစ်တွေကို ရှေးဆရာတော်များက ဒီလိုလင်္ကာ စီထားခဲ့ကြတယ်။

ဆောင်ပုဒ်-၁

ပါဏာတိပတ်၊ သူသက်သတ်က၊ ချိုတတ်အင်္ဂါ၊ မွဲပြာရုပ်သွင်၊ အားအင်
ယိုယွင်း၊ လျင်ခြင်းလည်းဝေး၊ ဘေးကိုကြောက်တတ်၊ အသတ်ခံရာ၊ အနာများ
လျက်၊ ခြွေရံပျက်၍၊ အသက်တိုလျှ၊ ပြစ်များစွာသည်၊ ရှောင်က အပြန် အကျိုး
တည်း။

၂-သူတပါးပစ္စည်းကို မခိုးရခြင်း

ကျွန်တော်တို့ လူတွေဟာ မိမိတို့ရဲ့ လုပ်အားအလျောက် ကံအလျောက် ရလာတဲ့ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ မျှမျှတတ သုံးစွဲသွား နိုင်ခြင်းဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ မတရားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာနဲ့ စီးပွားရှာ သုံးစွဲခြင်းကတော့ အပြစ်မလွတ်တတ်ပါဘူး။ တချို့က ရိုးရိုးသားသား ကိုယ့်လုပ်အားနဲ့ကိုယ် ရလာတဲ့ပစ္စည်းနဲ့ မျှတအောင် မသုံးစွဲချင်ကြဘူး။ မတရားတဲ့နည်းနဲ့ ရှာဖွေစားသုံးတတ် ကြတယ်။

ခိုးတယ်ဆိုတာက ပစ္စည်းရှင်က အကျေအနပ်မပေးတဲ့ပစ္စည်းကို ဘယ်နည်းနဲ့ပဲယူယူ ခိုးတာမည်တာပါပဲ။ တချို့ရုံးမှာ အလုပ်ရုံမှာ အလုပ်လုပ်ကြတယ်။ လခရတဲ့ငွေနဲ့ ညီမျှအောင် လုပ်အားမပေးခဲ့ယင် အလုပ်မလုပ်ခဲ့ယင် ဒီလခဟာ အကုန်လုံး စင်ကြယ်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ငါးရာတန် လုပ်အားကို လုပ်စေချင်လို့ လခငါးရာ ပေးထားရာမှာ နှစ်ရာတန်လောက်သာ လုပ်အားပေးပြီး အချောင်ခိုနေယင် ထိုသူဟာသုံးရာဖိုး ခိုးတာမည်တာပဲ။ ဒီလိုပဲ နေရာတကာမှာ ရသင့်တဲ့ အခွင့်အရေးထက် ယူသင့်တဲ့အခွင့် အရေးထက် ပိုယူတဲ့သူတွေ ရှိတတ်ပါတယ်။

သည့်ပြင်လည်း အလုပ်ရှင်က အလုပ်သမားကို ပေးထားတဲ့ လခနဲ့ ညီမျှတဲ့ လုပ်အားထက် ပိုပြီးခိုင်းတာတွေဟာ လည်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် မကျေနပ်ရင် ခိုးသည်မည်တာပါပဲ။ လူကြီးက လူငယ်ရဲ့ ပစ္စည်းကို ခြိမ်းခြောက်ယူတာလည်း အနိုင်ကျင့် ယူတာတွေဟာလဲ တဖက်ပစ္စည်းရှင်က မကျေနပ်ယင် ခိုးသည်မည်တာပါပဲ။ အခုခေတ်မှာ အစိုးရက ရောင်းဝယ်ခွင့် မပြုတဲ့ မှောင်ခိုပစ္စည်းတွေကို တိတ်တဆိတ်ရောင်းဝယ်ကြရာမှာ အဒိန္နာဒါနက လွတ်ဖို့ရာ မလွယ်ကူလှပါဘူး။ ကျမ်းဂန်တို့၌ ခိုးခြင်း ၂၅-မျိုး ရှိကြောင်း ပြဆိုထားပါတယ်။

ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းရှင်က မကျေနပ်ယင် သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်တို့က ခွင့်မပြုယင် မည်သည့်ပစ္စည်းကိုမျှ မယူခြင်းဟာ အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တနည်းနည်းနဲ့ မခိုးယူတဲ့သူဟာ မျက်မှောက်ဘဝမှာလဲ အပြစ်ကင်းပါတယ်။ သံသရာမှာ လည်း အပြစ်ကင်းပါတယ်။ သူတပါး ပစ္စည်းကို မခိုးယူတဲ့အတွက် မိမိရဲ့ စည်းစိမ်ဥစ္စာကို သူတပါး မခိုးယူနိုင်ပါဘူး။ ရှိပြီး စည်းစိမ် တည်မြဲနိုင်ပါတယ်။ သူဌေးကြီး ဇောတိက ဝတ္ထု+ကို ကြည့်ပါ။ သေတဲ့အခါမှာလဲ နတ်ရွာသုဂတိ ရောက်နိုင်ပါတယ်။ နတ်ရွာ သုဂတိမှာ နတ်စည်းစိမ်တို့ကို ခံစားပြီးလို့ လူပြန်ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ အမျိုးမှာ လူဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆင်းဆင်းရဲရဲ မရှိပါဘူး။ လိုချင်တာကို တခဏအတွင်း ရနိုင်ပါတယ်။ ရှိပြီး စီးပွားဥစ္စာတို့လည်း ရန်သူမျိုး ငါးပါးကြောင့် မပျက်စီးနိုင်ပါဘူး။ သူတပါးပစ္စည်းကို တနည်းနည်းဖြင့် ခိုးယူတဲ့သူအဖို့မှာတော့ သေယင် ပစ္စည်းအသေးအကြီးအားလျော်စွာ လုံ့လ ဝီရိယ အသေးအကြီး အားလျော်စွာ ငရဲနဲ့ အပါယ်လေးပါးမှာ ခံကြရမယ်။ အပါယ်လေးပါးမှ လွတ်လာပြန်တော့လည်း ခံကြရဦးမဲ့ အပြစ်တွေရှိပါသေးတယ်။ ဒီအပြစ်တွေကို ရှေးဆရာတော်ကြီးများက အခုလို လင်္ကာရေးထားခဲ့ပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်- ၂

အဒိန္နာဒါခိုးမိပါမူ၊ ဥစ္စာနည်းမွဲ၊ ဆင်းရဲငတ်ဘိ၊ လိုရှိမရ၊ ဘောဂ
ပျက်စီး၊ ရေမီးသူခိုး၊ မွေခံဆိုးနှင့် မင်းဆိုးအပြား၊ ရန်မျိုးငါးကြောင့်၊
ပျက်ပြားဥစ္စာ၊ ပြစ်များစွာသည်၊ ရှောင်ခါအပြန် အကျိုးတည်း။

၃-ကာမဂုဏ်တို့၌ မှားယွင်းမှုမှ ရှောင်ခြင်း

သူတပါး သားမယားနှင့် အုပ်ထိန်းခြင်းမကင်းတဲ့ သွီးပျိုများကို မေထုန်ကျူးလွန်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တာကို ကာမဂုဏ်
တို့၌ မှားယွင်းသော အကျင့်မှ ရှောင်ကြဉ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ပုထုဇဉ်လူသားတွေဟာ ကာမဂုဏ်အတွေ့နှင့် မကင်းနိုင်ကြပါဘူး။ အချိန်တန် အရွယ်ရောက်ယင် ကာမဂုဏ်စိတ်က
ယိုဖိတ်လာတဲ့အခါ ဖြေဖျောက်ဖို့ရာ တနည်းမဟုတ် တနည်းရှာကြစမြဲပါပဲ။ ဒီအခါမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ ဗြဟ္မာစရိယ
သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းပြီး တရားဓမ္မ ပွားများရှုမှတ်နေလို့ ကာမဂုဏ်စိတ်တွေ မယိုဖိတ်လာတော့ပဲ ထမ်းညှပ်နဲ့ အညှပ်မခံရ
သော ထန်းနို့ပမာ တဖြည်းဖြည်း ကာမဂုဏ်စိတ်တွေ ခြောက်ခန်းသွားတာလဲ ရှိပါတယ်။

တရားဓမ္မနဲ့ ဝေးတဲ့သူများ အဖို့မှာတော့ လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တွေရဲ့ အတိုက်အခိုက်ကို တွန်းလှန်နိုင်စွမ်း မရှိကြ
လို့ ထန်းညှပ်နဲ့ အညှပ်ခံရတဲ့ ထန်းနို့ပမာ ကိလေသာအရည်ပျော်ပြီးလာတဲ့အတွက် ဖိမတို့၏အတွေ့ (ရွာသူတို့၏အလေ့)ဖြင့်
ဖြေဖျောက်ဖို့ရာ ရှာတတ်ကြတယ်။ ဒီအခါမှာ မိဖတို့က မိဖဝတ္ထရားငါးပါးမှာပါတဲ့ ထိမ်းမြားခြင်းဆိုတဲ့ ဝတ္ထရားအရ
သားသမီးတို့အား လက်ထပ်ပေးကြရပါတယ်။ ဒီလို လက်ထပ်ပေးလိုက်ခြင်းအားဖြင့် ယိုဖိတ်လာတဲ့ ကာမဂုဏ်ကို ဖြေဖျောက်
ဖို့ရာ ရသွားကြတယ်။

ဒီလိုနည်းနဲ့ ဖြေဖျောက်ခွင့် မရတဲ့သူတို့ အဖို့မှာတော့ အဓမ္မနည်းကိုသုံးကြပြီး ဖြေဖျောက်ကြပေလိမ့်မယ်။ ယင်း
အဓမ္မနည်းကို သုံးကြတဲ့အတွက် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရက်ထိုက်ကြတော့တာပါပဲ။ သူတပါးသားမယားနဲ့ အုပ်ထိန်းခြင်း မကင်းတဲ့
သွီးပျိုများကို မေထုန်ဖြင့် ကျူးလွန်ကုန်ကြတော့တာပဲ။

မကျူးလွန်ရတဲ့ မိန်းမ- ၂၀

ယောကျ်ားများအဖို့ ကာမဂုဏ်ဖြင့် မကျူးလွန်ရတဲ့ မိန်းမ (အဂမနိယဝတ္ထုခေါ်တဲ့) ယောကျ်ားတို့ မသွားလာအပ်တဲ့
မိန်းမမျိုး-၂၀ ရှိပါတယ်။

- ၁- မိခင် အုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (မာတုရက္ခိတာ)
- ၂- ဖခင် အုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (ပိတုရက္ခိတာ)
- ၃- မိ၊ ဖနှစ်ပါး အုပ်ထိန်းထားသောမိန်းမ (မာတာပိတုရက္ခိတာ)
- ၄- အစ်ကို မောင် အုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (ဘာတုရက္ခိတာ)
- ၅- အစ်မ ညီမ အုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (ဘဂိနိရက္ခိတာ)
- ၆- ဆွေမျိုးသားချင်း အုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (ဉာတိရက္ခိတာ)
- ၇- အနွယ်တူအုပ်ထိန်းထားသော မိန်းမ (ဂေါတ္ထရက္ခိတာ)
- ၈- သီတင်းသုံးဖော် တရားအားထုတ်ဖတ်ချင်း စောင့်ထိန်းထားသော
မိန်းမ (ဓမ္မရက္ခိတာ)
- ၉- ကြောင်းလမ်း စေ့စပ်ထားပြီးသော မိန်းမ (သာရက္ခိတာ)
- ၁၀- မသွားလာရဟု မင်းက ဒဏ်ခတ်ထားသော မိန်းမ (သပရိဒဏ္ဍာ)
- ၁၁- ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်ထားသော မိန်းမ (ဓနက္ခိတာ)
- ၁၂- အလိုတူ ပေါင်းထားသော မိန်းမ (ဆန္ဒဝါသိနီ)
- ၁၃- စည်းစိမ်ဥစ္စာပေး၍ ပေါင်းထားသောမိန်းမ (ဘောဂဝါသိနီ)
- ၁၄- အဝတ်အထည်ပေး၍ ပေါင်းထားသော မိန်းမ (ပဋူဝါသိနီ)
- ၁၅- ရေခွက်၌ လက်စုံချ၍ မိဖတို့ လက်ထက်ပေးထားသော မိန်းမ
(ဩဒပတ္တကိနီ)

- ၁၆- ခေါင်းရွက်ဗျက်ထိုး ကူလီအလုပ်မှ ခေါင်းခုကို ချ၍သိမ်းပိုက် ပေါင်းသင်းသော မိန်းမ (ဩဘဠုစုဗ္ဗဋ္ဌာ)
- ၁၇- ကျွန်လဲဟုတ် မယားလဲဟုတ် မိန်းမ (ဒါသီဘရိယာ)
- ၁၈- အိမ်စေလဲဟုတ် မယားလဲဟုတ် မိန်းမ (ကမ္မကာရီဘရိယာ)
- ၁၉- စစ်တိုက်ရာက ယူလာသော မိန်းမ (ဓဇာဟဋ္ဌာ)
- ၂၀- တခဏ ပေါင်းဘို့ရာ ငွေပေးထားသော ပြည့်တန်ဆာမ (မုဟုတ္တိကာ)

ဒီမိန်းမ (၂၀) မှာ ၁-က၊ ၈-အထိ အုပ်ထိန်းခြင်းမကင်းလို့။ ၉-က ၂၀ အထိ ကာမပိုင်ရှင်ရှိလို့ အမျိုးသားများအဖို့ မသွားလာရတဲ့ မိန်းမတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးများ အဖို့မှာတော့ ၁-က၊ ၈-အထိ အမျိုးသမီးတို့ဟာ ကာမပိုင် မရှိသေးတဲ့အတွက် အခြားယောက်ျား တဦးဦးနဲ့ သွားလာလျှင် အပြစ်မရှိလို့ ဆိုပါတယ်။ ၉-က၊ ၂၀-အထိ အမျိုးသမီးများမှာတော့ ကာမပိုင်ရှိနေပြီးဖြစ်လို့ ပိုင်ရှင် မဟုတ်တဲ့ ယောက်ျားနဲ့ မသွားလာရဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါက ပိဋကတ်ကျမ်းလာ စကားဖြစ်ပါတယ်။

လောက တရားဥပဒေကြောင်းကတော့ အမျိုးသမီးမှာ ၁၈-နှစ် မပြည့်သေးယင် အရွယ်မရောက်သေးသော အမျိုး သမီး မိဘ စသည်အုပ်ထိန်းခြင်း မကင်းသေးသော အမျိုးသမီးဖြစ်လို့ မိန်းကလေးက သဘောတူသည်ဖြစ်စေ၊ မတူသည် ဖြစ်စေ အုပ်ထိန်းသူတို့က သဘောမတူလျှင် ခိုးယူပေါင်းသင်းတဲ့ အမျိုးသားကို အပြစ်ရှိတယ် ဆိုပြီးတရားစွဲနိုင်ပါတယ်တဲ့။ အရွယ်မရောက်သေးတဲ့ ၁၈-နှစ်မပြည့်သေးတဲ့ အမျိုးသမီးကို ပြန်သိမ်းနိုင်ပါတယ်တဲ့။ အသက် ၁၈-နှစ် ပြည့်လျှင်တော့ အုပ်ထိန်းခြင်း ကင်းတဲ့ အရွယ်ရောက်ပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

အပြစ်အကြီးအသေး

ကာမဂုဏ်ကျူးလွန်ရာမှာ သီလမရှိသူကို ကျူးလွန်ခြင်းထက် သီလရှိသူကို ကျူးလွန်ခြင်းက ပိုလို့အပြစ်ကြီးပါတယ်။ ပုထုဇဉ်လူသားကို ကျူးလွန်ခြင်းထက် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို ကျူးလွန်ခြင်းက ပိုလို့အပြစ်ကြီးပါတယ်။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က နန္ဒလုလင်ဟာ ဥပ္ပလဝဏ် ရဟန္တာမကို ကျူးလွန်မိလို့ ချက်ခြင်း အဝီစိငရဲ၌ ကျရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

မည်သည့် ယောက်ျားအမျိုးသားမဆို ကိုယ်မပိုင်ဆိုင်တဲ့ အမျိုးသမီးကို ကျူးလွန်ယင် ငရဲကျမှာကတော့ သေချာ ပါတယ်။ ငရဲက လွတ်လာပြန်တော့လည်း ဘဝအမျိုးမျိုးမှာ မိန်းမဖြစ်လိုက် မိန်းမရာဖြစ်လိုက် ယောက်ျားရာ ဖြစ်လိုက်နဲ့ ခံရမဲ့အပြင် လူမုန်းများတဲ့ဘဝ ရန်သူများတဲ့ဘဝ ရှားပါးလာဘ်တိတ်တဲ့ဘဝ ချမ်းသာမဲ့တဲ့ ဘဝတွေနဲ့လည်း ကြုံရတတ် ပါသေးတယ်။ ဘာမဟုတ်တဲ့ တဒင်္ဂ အမှောင် ဖုံးလွှမ်းမှုကြောင့် ဘဝများစွာ ဆုံးရှုံးမှုကို သတိပြုသင့်ပါတယ်။

အမျိုးသမီးတို့မှာလည်း ကာမပိုင်လင်ရှိပါလျက်နဲ့ ယောက်ျားတပါးနှင့် ကျူးလွန်ကြလျှင် သေတဲ့အခါ ငရဲမှာကျမှာ သေချာပါတယ်။ ငရဲကလွတ်ပြန်တော့လဲ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံ လွန်ကျူးတဲ့ ယောက်ျားတွေလို အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ခံကြရပါ လိမ့်ဦးမယ်။

အချို့အမျိုးသမီးတွေက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံ ဆိုတာ ယောက်ျားမှာသာရှိတာပါ သူတို့ အမျိုးသမီးတွေမှာ မရှိပါ ဘူးလို့ ပြောကြတယ်။ အထက်က ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အမျိုးသမီး တယောက်ဟာ တနည်းနည်းနဲ့ ယောက်ျားတဦးနဲ့ ဖောက်ပြား လို့ မရပါဘူး။ တကြိမ်ဖောက်ပြားတာနှင့် တပြိုင်နက် ငရဲကျမှာ ဧကန်ဖြစ်ပါတယ်။ ငရဲက လွတ်လို့ လူပြန်ဖြစ်လာပြန်တော့ လည်း ခံရဦးမဲ့ အပြစ်တွေက များလှပါတယ်။ ရှေးဆရာတော်ကြီးများက အခုလို လင်္ကာစပ်ဆို ထားခဲ့ပါတယ်။

ဆောင်ပုဒ်-၃

မိစ္ဆာစာရ၊ ကျူးလွန်ကလဲ၊ မုန်းကြသူများ၊ ရန်သူပွား၍ ရှားပါး
လာဘ်တိတ်၊ ချမ်းသာဆိတ်၏၊ ဣတ္ထိ၊ ပဏ္ဍုပ်၊ မျိုးယုတ်ခါခါ၊
မျက်နှာမလှ၊ အရက်ရလျက်၊ လက္ခဏာကုန္ဒ၊ ယွင်းသေချိုသိမ်း၊ စိုးရိမ်
များစွာ၊ ချစ်သူကွာသည်၊ ရှောင်ခါအပြန် အကျိုးတည်း။

၄-မဟုတ်မမှန် မပြောရခြင်း

စကားပြောတဲ့အလုပ်က ကန့်သတ်လို့မရပါဘူး။ အိပ်ရာက နိုးကထဲက အိပ်ရာဝင်သည်အထိ စကားပြောကြရပါ
တယ်။ အမှန်စကားကိုသာ ပြောတတ်တဲ့ သူတို့အဖို့မှာတော့ စကားပြောစရာ အလွန်နဲပါတယ်။ မုသားများများ ပြောတတ်သူ
အဖို့မှာတော့ ပြောစရာ စကားတွေ ပေါတတ်ပါတယ်။ စကားဆိုတာ များများပြောလေ အမှားပါလေပါပဲ။ စကားနဲနဲပြောလေ
အမှားနဲလေပဲ။ ရှေးက ဆရာတော်ကြီးများဟာ စကားပြောရန်အောင် တစ်ပါးတည်း သီတင်းသုံးသတဲ့၊ ရေငုံ ဆရာတော်ကြီး
ဆိုတာ စစ်ကိုင်းတောင်မှာ အလွန်သတင်းမွှေးခဲ့တယ်။ စကားပြောရန်အောင် ရေငုံထားလေ့ရှိသတဲ့၊ သီလသမာဓိနဲ့ ပြည့်စုံ
တော်မူကြတဲ့ ဆရာတော်ကြီးများဟာ ပရိတ်သတ်ကို ဧည့်ခံစကားပြောရမှာ ဝန်လေးလွန်းလို့ လာရောက် ဖူးမြော်တဲ့ ပရိသတ်
ကို ကဲ ... ကန်တော့ကြ၊ ကန်တော့ကြလို့ အမိန့်ရှိပြီး ကန်တော့ကျိုး ပေးပြီးတာနှင့်တပြိုင်နက် ပြန်သွားစေလိုတဲ့ အမူအရာကို
ပြတော်မူလေ့ရှိပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရားက ထမင်းစကား၊ ဟင်းစကား၊ ရပ်စကား၊ ရွာစကား၊ တိုင်းရေး ပြည်ရေးစကား၊ မင်းစိုးရာဇာ စကား
စသည်များကို တိရစ္ဆာန်ကထာထဲမှာ ထည့်ပြီးရေတွက်ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒီစကားတွေက မဂ်တရား၊
ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားတော်တွေနဲ့ စပ်တဲ့စကားတွေလို မဟုတ်ကြပါဘူး။ မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရား၊ နိဗ္ဗာန်တရားနဲ့စပ်တဲ့
စကားတွေက အစအဆုံးရှိပေမယ့် တိရစ္ဆာန်ကထာခေါ်တဲ့ လောကီစကားတွေက အလွန်တရာ ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ အစအဆုံး
မရှိပါဘူး။ ပြောလေ ပြောလေ ကျယ်ဝန်းလေပါပဲ။ ပြောလေ ပြောလေ မုသားတွေ ပါလေပါပဲ။ ဒါကြောင့်မို့ လူ့လောကသား
တွေကို မဟုတ်တာ မပြောရအောင် “မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ၊ မဟုတ်မမှန် ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်
ပါ၏” လို့ သိက္ခာပုဒ်တခု အနေနဲ့ ဆောက်တည်ရန် ပညတ်ခဲ့တာပါပဲ။

ဟုတ်တာမှန်တာ ပြောတဲ့လူဟာ သေတဲ့အခါမှာလဲ မတွေမဝေသေရတယ်။ သေတာနှင့် တပြိုင်နက်လဲ နတ်ရွာ
သုဂတိရောက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သူတော်ကောင်း ပညာရှိ ရဟန်း ရှင်လူတွေဟာ မုသားမပြောမိအောင် စကားနဲနဲ
ပြောကြတာပါပဲ။ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေတဦးက သူရုံးက ပြန်လာတဲ့အခါ အနားကပ်ပြီး ဟိုလူ့အကြောင်း ဒီလူ့
အကြောင်း မဟုတ်တာရော ဟုတ်တာရော ပြောတတ်တဲ့ သူရဲဇနီးကို “ငါ့ကို ထူးထူးလယ်လယ် မပြုစုချင်နေပါ။ နားချမ်းသာ
စေတဲ့ အလှူကိုတော့ ပေးပါကွာ” လို့ ပြောလေ့ရှိပါသတဲ့။ သူ့ယောက်ျားပြန်လာယင် ပြောဖို့ရာ တပုံတခေါင်းကြီး စကားတွေ
စုထားတဲ့ သူဇနီးက သူပြောချင်တဲ့ စကားတွေကို မပြောရတော့ နှုတ်ခမ်းစုသတဲ့။

“မိတ်ဆွေ ကောင်းကောင်း သေချင်သလား၊ သေယင် နတ်ပြည်ရောက်ချင်သလား၊ မတွေမဝေ သေရအောင် သေရင်
နတ်ပြည်ရောက်အောင် မဟုတ်တာမပြောပါနဲ့” လို့ စာကပ်ထားတဲ့ လူတယောက်ကိုလဲ တွေ့ဘူးပါတယ်။

- ဒါကြောင့် စကားအရာ အင်္ဂါလေးတန်တဲ့၊
- သုဘာသိတဝါ-ကောင်းကောင်းမွန်မွန်ပြောတဲ့ စကား၊
- ပိယဝါစာ-ချစ်စရာကောင်းတဲ့စကား။
- သစ္စဝါစာ-မှန်ကန်တဲ့စကား။
- ဓမ္မဝါစာ-တရားတဲ့စကား။

ဤအင်္ဂါလေးတန်နဲ့ ညီညွတ်တဲ့ စကားကိုသာ ပြောဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

မဟုတ် မမှန်ပြောခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်တဲ့သူဟာ သေယင် နတ်ပြည်ရောက်မယ်။ နတ်ပြည်မှာ နတ်စည်းစိမ်တွေ ခံစား
ပြီးလို့ လူ့ပြည်ပြန်ရောက်လာတဲ့အခါမှာလဲ စကား ပီသ ပြတ်သားတယ်။ သွားလေးတွေကလဲ ပုလဲလုံးတွေလို လှပတယ်။
ပါးစပ်က ကြာညိုနဲ့သင်းနိုင်ပါတယ်။ ဣန္ဒြေသိက္ခာလည်း ရှိပါတယ်။ ဩဇာအာဏာလည်း ရှိပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာ ဒီလို
ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို တွေ့တဲ့အခါ အော်-သူတို့ဟာ အရင်ဘဝတွေက မုသားကင်းခဲ့လို့ပါတကားလို့သာ အောက်မေ့ပါတော့။

“မုသားမပါ လင်္ကာမချောတဲ့ဗျာ” စကားဆိုတာ နားထောင်ကောင်းအောင် မဟုတ်တာလေးရော ဘာလေးရော ထည့်ပြီးတော့ ဖြီးရတာပဲလို့ တချို့က ဆိုကြပါတယ်။ ဒီလိုမုသာဝါဒအိုးတွေ အဖို့ရာမှာတော့ သေယင် ငရဲကျမှာ အမှန်ပါပဲ။ ပါးစပ် အရသာခံမိလို့ ငရဲကျတာဟာ အလွန်တရာ နှစ်နာလှပါတယ်။ ငရဲကလွတ်တော့လဲ သွားခေါနဲ့ စကားမပီမသ ထစ်ထစ်အအနဲ့ ပြောလိုတဲ့စကားကို ရောက်အောင်မပြောနိုင် ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများက မုသာဝါဒအပြစ် ဆိုးဝါးပုံကို အခုလို လင်္ကာစီခဲ့ပါတယ်။

မုသားစကား၊ ပြောဆိုငြားမှု၊ စကားမပြီ။ သွားမညီတည်း၊ ပုပ်ညှီပါးစပ်၊ ခြောက်ကပ်ကိုယ်ရေး၊ ဣန္ဒြေနောက် ပုံယွင်းဖောက်၏။ မရောက်သြဇာ၊ နှုတ်လျှာကြမ်းထော်၊ လျှပ်ပေါ်လော်လီ၊ စိတ်မတည်သည်။ ရှောင်ကြဉ်အပြန် အကျိုးတည်း။

၅-မူးရစ်စေတတ်သော သေရည်အရက်မသောက်ခြင်း

အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းဟာ အပြစ်ရှိတယ်လို့ ဆိုတာကို တချို့လူတစုက လက်မခံလိုကြပါဘူး။ အနောက် တိုင်းသားတွေဟာ အရက်သေစာကို သူတို့ရဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဧည့်ခံပွဲတွေမှာ ဖန်ခွက်ချင်းတော့ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး ချစ်ကြည်ရေး အတွက် ဆုတောင်းရင်း သောက်နေကြတဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းတမျိုးလို့ သဘောထားကြပါတယ်။ ဒါကို သဘောကျတဲ့ အနောက် တိုင်းဆန်သူတစုက အရက်သောက်တာ အပြစ်ရှိသလားလို့ စောဒကတတ်ကြပါတယ်။

အရက်သေစာဟာ မေ့လျော့စေတတ်တဲ့ မူးယစ်စေတတ်တဲ့ ဝတ္ထုပစ္စည်းဖြစ်လို့ အပြစ်ရှိတယ်လို့ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားက ဟောကြားတော်မူခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အရက်သောက်သူတွေဟာ မိမိမှန်း ဖမှန်းမသိ၊ ဘုရားမှန်း တရားမှန်းမသိ၊ ကုသိုလ်မှန်း အကုသိုလ်မှန်း မသိ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။

အရက်မူးသူဟာ သူတပါးအသက်ကို သတ်ရမှာလည်း ဝန်မလေးတတ်ပါဘူး။ သူတပါးသားမယား စော်ကားရမှာ လည်း ဝန်မလေးတတ်ပါဘူး။ မဟုတ်တာမမှန်တာပြောရမှာလည်း ဝန်မလေးတတ်ပါဘူး။ နိပါတ်တော်တခုမှာ အသားမပါယင် ပွဲတော်မတည်တတ်တဲ့ မင်းတပါးဟာ အရက်မူးနေလေတော့ အသားဟင်းမပါတဲ့အတွက် ပွဲတော်မတည်ပဲ သူ့ရဲ့ရင်ခွင်တွင်းက သားကလေးကို သတ်၍ ချက်စေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ဒီလိုပါပဲ အရက်သမား သူခိုးတွေ၊ အရက်သမား ဒု-သ-န-သော-တွေ အခုခေတ်မှာ နေရာအနှံ့မှာလိုပဲ တွေ့နေရပါ တယ်။ တခါက ရုပ်ကွက်တခုမှာ လူတယောက်ကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ သူဟာ မယားကို ကြောက်ရတယ်။ မယားကို ပြန်မပြော ဝန်လေတော့ ပြောစရာလေးတွေကို တေးတေးထားပြီး တလတခါလောက် အရက်သောက်လာကာ မူးမူးရူးရူးနဲ့ တေးထားခဲ့ တာလေးတွေကို အိပ်သွန်ဖါမှောက် ပြောတော့တာပဲ။ ဒီအခါမှာ “ဟဲ့ နင်ပြောစရာရှိယင် အရက်မသောက်ပဲ ပြောပါလား သေနာရဲ့”လို့ မိန်းမက ပြောတဲ့အခါ “ငါက နင့်ကို အရက်မသောက်ပဲ မပြောပုံလို့ အရက်သောက်ပြောရတာဟာ သိလား”လို့ ပြန်ပြောတာကို ကြားရလို့ အိမ်နားနီးချင်းတွေက ဝိုင်းရယ်ကြပါတယ်။

အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းဟာ အလွန်ဆိုးဝါးပါတယ်။ ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့ ရဟန်းသည်ပင် ဈာန်အဘိညာဉ် ကွယ်ပျောက်စေခဲ့ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ရွှေလက်ထက်တော်အခါက အရှင်သာဂတ ရဟန်းဟာ ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့ ပုထုဇဉ်ရဟန်းဖြစ်ပါတယ်။ တခါက သရက်ပင်ဆိပ်မှာ နဂါးမင်းနဲ့ တန်ခိုးပြိုင်တဲ့အခါ အရှင်သာဂတက အနိုင်ရလို့ ကောသမ္မိ ပြည်သူပြည်သားတွေက အရှင်သာဂတ ဆွမ်းခံဝင်လာတဲ့အခါ အိမ်ပေါက်စေ ထွက်ပြီး သေရည်အရက်တွေ လှူကြသတဲ့။ ဒီတုန်းက သိက္ခာပုဒ်ကလဲ မပညတ်ရသေးလေတော့ အရှင်သာဂတဟာ အလွန်အကျွန် သောက်တဲ့အတွက် မြို့ပေါက်ဝမှာ မူးပြီးလဲနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား တွေ့တော်မူလို့ ကျောင်းတော်သို့ တွဲခေါ်ခဲ့ရန် ရဟန်းတော်တို့ကို အမိန့်ပေး တော်မူတယ်။ ရဟန်းတော်တို့က အရှင်သာဂတကို တွဲခေါ်ခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား ရှေ့တော်မှောက်မှာ ဦးခေါင်းထားပြီး ချထား ကြပေမဲ့ မူးနေတဲ့ အရှင်သာဂတဟာ ချက်ခြင်း ဦးခေါင်းလှဲလိုက်ပြီး သူ့ခြေထောက် နှစ်ချောင်းကို ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရားဖက် ထားလိုက်ပါသတဲ့။ အရက်သေစာဟာ ဒီမျှလောက် ဆိုးဝါးစေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရက်သောက်သူဟာ ကုသိုလ်မှန်း အကုသိုလ်မှန်း မသိတတ်ဖူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

မူးယစ်မေ့လျော့စေတတ်တဲ့ အရာဝတ္ထုတွေဟာ အရက်သေရည်တွေသာမက ဘိန်း၊ ကဇော်၊ လှော်စာ၊ ဆေးခြောက်၊ မာဖီးယား စသည်အားဖြင့် အလွန်များပြားပါတယ်။ အခု ဒီထက်ဆိုးဝါးတဲ့ တခဏခြင်း ရူးသွတ်သွားစေတတ်တဲ့ မူးယစ် ဆေးဝါး ဘိန်းဖြူဆိုတာ ကမ္ဘာအနှံ့မှာ ပေါ်နေလို့ အထူးနှိမ်နင်းနေရပါပြီ။ တံတားကလေး စိတ္တဇဆေးရုံမှာ ဒီဘိန်းဖြူ သောက်စားမှုကြောင့် ကုသခံနေရတဲ့ လူငယ်လူရွယ်တွေဟာ အတော်များနေပြီလို့ သိရပါတယ်။

အရက်သေစာ သောက်စားတဲ့သူတွေဟာ တဖြေးဖြေးခြေလက်အင်္ဂါ ပါးစပ်တွေ ချို့တဲ့ပြီး လူစင်မမှီ ဖြစ်လာတဲ့အပြင် သားသမီးများပါ အင်္ဂါချို့တဲ့လာတတ်တာကို သိပွဲနည်းအရ သိနေရပါပြီ။ ဒါကြောင့် အရက်သေစာဟာ အနာဂတ်ဘဝတို့၌

မကောင်းပြစ်တွေ ခံရမည်သာမက ပစ္စုပ္ပန်မျက်မှောက်ဘဝမှာပင် ဒိဋ္ဌဓမ္မ မကောင်းကျိုးတွေခံရကြောင်းသိကြပြီး မူးယစ်စေတတ်တဲ့ ဒီအရက်သေစာတို့ကို မသောက်စားမိအောင် ရှောင်ကြဉ်ဖို့ ကောင်းလှပါတယ်။

အရက်သေစာ သောက်စားယင် ဒီဘဝမှာလဲ မကောင်းကျိုးရမယ်၊ သေလျှင်လဲ ငရဲကျမယ်၊ ငရဲက လွတ်လာပြန်တော့လည်း ရူးတတ်ပါတယ်၊ မေ့တတ်ပါတယ်၊ သူတပါးကျေးဇူး မသိတတ်ပါဘူး၊ အရှက်အကြောက်မရှိ၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်ကို လွယ်လွယ်နဲ့ ပြုတတ်ပါတယ်။ စသည်အားဖြင့် အပြစ်များလှကြောင်းကို ရှေးဆရာတော်ကြီးများက အခုလို လင်္ကာစီထားခဲ့ပါတယ်။

သေရည်သောက်လင့်၊ သင့်မသင့်၌၊ ရေးခွင့်မသိ၊ ပျင်းရိမေ့ရူး၊ ကျေးဇူးမဆပ်၊ ဟိရောတ္တပိကင်း၊ ခပင်းများထို၊ အကုသိုလ်ကို၊ မညိုလွယ်စွာ၊ ပြုကျင့်ရာသည်၊ ရှောင်ခါအပြန်အကျိုးတည်း။

ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံ

အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံ ဒေထ၊ မေဘန္တေ။

ဒုတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ၊ မေ ဘန္တေ။

တတိယမ္ပိ အဟံ ဘန္တေ ဝိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နဂတံ ဥပေါသထသီလံ ဓမ္မ ယာစာမိ၊ အနုဂ္ဂဟံ ကတွာ သီလံဒေထ၊ မေ ဘန္တေ။

ရှစ်ပါးသီလတောင်းအနက်

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ အဟံ-တပည့်တော်သည်၊ တိသရဏေန သဟ-သရဏဂုံ သုံးပါးနှင့်အတူ၊ အဋ္ဌင်္ဂ သမန္နဂတံ-အင်္ဂါရှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော၊ ဥပေါသထသီလံဓမ္မ-ဥပုသ်သီလကို၊ ယာစာမိ-တောင်းပါ၏၊ ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ မေ-တပည့်တော်အား၊ အနုဂ္ဂဟံကတွာ-ချီးမြှောက်သောအဖြင့်၊ သီလံ-သီလကို၊ ဒေထ-ပေးပါကုန်ဘုရား။

ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ ဒုတိယမ္ပိ-နှစ်ကြိမ်မြောက်လဲ။
ဘန္တေ-အရှင်ဘုရား၊ တတိယမ္ပိ-သုံးကြိမ်မြောက်လဲ။

ဤသို့ လူတို့က သီလတောင်းသောအခါ သီလပေးရဟန်းတော်က “ယမဟံဝဒါမိ တံ ဝဒေထ” ဆိုပါ၏၊ ထိုအခါ တောင်းသူက “အာမ ဘန္တေ”ဟု ဝန်ခံစကား ဆိုရ၏၊ အနက်မှာ ငါးပါးသီလအတိုင်းပင်။

နမော တဿ ဘူရားရှိခိုး ပါဠိ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သီလပေး ရဟန်းတော်က တခေါက် ချပေး၏၊ သီလတောင်းသူက သုံးခေါက် လိုက်ဆိုရ၏။

နမော တဿ ဘူရားရှိခိုးပါဠိအနက်

အရဟတော-ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ-သစ္စာလေးပါးတရားအလုံးစုံကို ကိုယ်တော်တိုင် မှန်ကန်စွာ သိတော်မူသော၊ တဿဘဂဝတော-ထိုမြတ်စွာဘုရားအား၊ နမော-ရှိခိုးပါ၏ ဘုရား။

သရဏဂုံပါဠိ

၁-ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

၂-ဒုတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဒုတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
ဒုတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

၃-တတိယမ္ပိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
တတိယမ္ပိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ
တတိယမ္ပိ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ

(အနက်မှာ ငါးပါးသီလအတိုင်း ဖြစ်ပါ၏။ သရဏဂုံဆောက်တည်ပြီးနောက် သီလပေးရဟန်းတော်က “သရဏဂမနံ ပရိပုဏ္ဏံ” ဟု ဆိုသောအခါ “အာမ ဘန္တေ” ဟု သီလတောင်းသူက ဆိုရ၏။)

ရှစ်ပါးသီလပါဠိ

- ၁-ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂-အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃-အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄-မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၅-သုရာမေရယ မဇ္ဇ ပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၆-ဝိကာလဘောဇနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၇-နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသုက ဒဿန မာလဂန္ဓ ဝိလေပန ဒါရဏ
မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၈-ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

ရှစ်ပါးသီလ အနက်

၁- ပါဏာတိပါတာ-သူတစ်ပါးအသက်ကို သတ်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၂- အဒိန္နာဒါနာ-ပစ္စည်းရှင်က မပေးသော သူတပါးပစ္စည်းကို ခိုးယူခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ- ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၃- အဗြဟ္မစရိယာ-မမြတ်သောအကျင့်မှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၄- မုသာဝါဒါ- မဟုတ်မမှန်ပြောခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၅- သုရာမေရယ မဇ္ဇပမာ ဒဋ္ဌာနာ-မေ့လျော့ခြင်း၏အကြောင်း မူးယစ်စေတတ်သော သေရည်အရက်ကို သောက်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၆- ဝိကာလဘောဇနာ-နေလွဲ ညစာ စားခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သမာဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၇- နစ္စ ဂီတ ဝါဒိတ ဝိသုက ဒဿန မာလဂန္ထ ဝိလေပန ဓာရဏ မဏ္ဍန ဝိဘူသနဋ္ဌာနာ-ကခြင်း၊ သီဆိုခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်း၊ သာသနာတော်၏ ငြောင့်တံကျင်ပမာ ဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာမှုန့်တို့ဖြင့် အတင့်အတယ် အပြေအပြစ်ပြုခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒ်-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သာမဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

၈- ဥစ္စာသယန မဟာသယနာ-မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာ၌ လျောင်းစက်နေထိုင်ခြင်းမှ၊ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒ်-ရှောင်ကြဉ်ရသော သိက္ခာပုဒ်ကို၊ သာမဒိယာမိ-ဆောက်တည်ပါ၏။

(“တိသရဏေန သဟ အဋ္ဌင်္ဂံသမန္နာဂတံ ဥပေါသထ သီလံ သာဓုကံ ကတွာ အပမာဒေန သမ္မိဒေထ”ဟု သီလပေး ရဟန်းတော်က ဆိုသောအခါ သီလတောင်းသူက “အာမဘန္တေ”ဟု ဆိုရပါ၏)

ရှစ်ပါးသီလဆောက်တည်ပုံ ပြီး၏။

ရှစ်ပါးသီလအကြောင်း

ရှစ်ပါးသီလက ဥပုသ်သီလဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှစ်ပါးသီလတောင်းမှာ အဟံ ဘန္တေ တိသရဏေနသဟ အဋ္ဌင်္ဂံ သမန္နာဂတံ ဥပေါသထသီလံရယ်လို့ “ဥပေါသထ” ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို ထည့်ထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ “ဥပေါသထ ပါဠိမှ ‘ဥပုသ်’ ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားဖြစ်လာတာပါ။ ဒါကြောင့် “ဥပုသ်” ဆိုတဲ့စကားဟာ ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာလို့ ပါဠိသက်စကားလို့ ဆိုရပါတယ်။

“ဥပ+ဝသထ” လို့ ပုဒ်ခွဲပြီးတော့ကာ ဥပ-ညစာမစား သူတပါးအသက် မသတ်စတဲ့ အကျင့်ကောင်းတွေနဲ့ ပြည့်စုံ၍ ဝသထ-နေခြင်းလို့ အနက်ပြန်ကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဥပုသ်စောင့်တယ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ညစာမစားပဲ သူတပါးအသက် မသတ်ပဲ အစရှိတဲ့ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိတဲ့ သီလကို ဆောက်တည်ပြီး ဘုရားဂုဏ်တော်၊ တရားဂုဏ်တော်၊ သံဃာဂုဏ်တော်တို့ကို အာရုံပြုလို့ပဲဖြစ်ဖြစ် ဝိပဿနာတရား ရှုမှတ်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ် အကုသိုလ်စိတ်တွေ မဖြစ်အောင်နေတာကိုပဲ ဥပုသ်စောင့်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

ရန်ကုန်သာသနာ့ရိပ်သာမှာ လာရောက် တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အမျိုးသမီးပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ အမျိုးသားပဲ ဖြစ်ဖြစ် ရှေးဦးစွာ ရှစ်ပါးသီလ (ဥပုသ်သီလ)ကို ဆောက်တည်ရပါတယ်။ သီလဆောက်တည်ပြီးမှ ဝိပဿနာ အမှတ်ပေး တရားကို နာကြားရပါတယ်။ သာသနာ့ရိပ်သာအတွင်းမှာ နေသရွေ့ ကာလပတ်လုံးလဲ ရှစ်ပါးသီလ (ဥပုသ်သီလ)ကို စောင့်ထိန်းရပါတယ်။

ငါးပါးသီလနှင့် ရှစ်ပါးသီလ

ရှစ်ပါးသီလမှာ ငါးပါးသီလထဲက ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်နေရာမှာ အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ထည့်ပြီး ဆောက်တည်ရတာ ဖြစ်လေတော့ မမြတ်သော ကာမဂုဏ်အကျင့် (ရွာသူတို့၏ အလေ့အကျင့်ဖြစ်တဲ့ မမြတ်သော မေထုန် အကျင့်)ကို ဘယ်သူနဲ့မှ မပြုကျင့်ရတော့ပါဘူး။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသိက္ခာပုဒ် ဆောက်တည်ထားသူဟာ ဇနီးမောင်နှံ အချင်းချင်းပေါင်းသင်း ဆက်ဆံခွင့် ရပေမယ့် အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ထားသူ အဖို့မှာတော့ ဘယ်သူနဲ့မှ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခွင့် မရဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဂျပန်ခေတ်တုန်းက တောရွာတရွာမှာ ဘုန်းတော်ကြီးတပါးက လူတိုင်း ငါးပါးသီလမြဲအောင် စောင့်ထိန်းကြဖို့ ဟောလေတော့ “ကျုပ်တို့က အိမ်ထောင်နဲ့နေတာ ဘယ်ကလာ ငါးပါးသီလမြဲမှာတုန်း”လို့ သူတို့မိန်းမ အချင်းချင်း တီးတိုး ပြောသံကို မြို့က အမျိုးသမီးကြီးတဦးက ကြားလို့ “ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ သိက္ခာပုဒ်နဲ့ အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်ကိုလဲ ကွဲအောင် ဟောအံ့မှပေါ့ ဘုရား”လို့ လျှောက်သတဲ့။ ဒီတော့မှ ဘုန်းကြီးက “ငါးပါးသီလ ဆောက်တည်တဲ့သူဟာ ကိုယ့်လင် ကိုယ့် မယားနဲ့ ကာမဂုဏ် ခံစားနိုင်ပါတယ်။ သူများလင် သူများမယားနဲ့သာ ကာမဂုဏ် မခံစားရတာပါ။ ဥပုသ်သီလခေါ်တဲ့ ရှစ်ပါး သီလဆောက်တည်တဲ့ သူကတော့ ကိုယ့်လင် ကိုယ့်မယားနဲ့လဲ ကာမဂုဏ် ခံစားလို့မရဘူး။ သူတပါးလင် သူတပါးမယားနဲ့လဲ ကာမဂုဏ် ခံစားလို့ မရဘူးလို့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဟောရသတဲ့။ “ဒီလိုဆို ကောင်းပါလေတော်၊ ငါးပါးသီလမြဲတာပေါ့”လို့ တောက အမျိုးသမီးတွေက ပြောကြသတဲ့။

နေ့လွဲညစာ မစားခြင်း

ရှစ်ပါးသီလတွင် ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် ပါဝင်ပါတယ်။ နေ့လွဲညစာစားသည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်လို့ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အခုလို ဟောကြားထားပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို နားမလည်တဲ့ လူတွေက “ဥပုသ်စောင့်ယင် ထမင်းဆာတာပဲ အဖက်တင်တယ်” လို့ မရှိမသေပြောတတ်ကြတယ်။ သူတို့က ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဆိုတာတွေကို ဘာမှ မသိဘူး။ ထမင်းစားလိုတဲ့ လောဘစိတ် တွေကို ပယ်ရှားပြီး ကုသိုလ်တွေ ဖြစ်ပွားနေတာကို သူတို့က မသိကြဘူး။ သူတို့သိတာကတော့ “အဖျားရောဂါရှိတဲ့ သူများမှာ ထမင်းမကျွေးပဲထားယင် ရောဂါပျောက်တတ်တယ်” ဆိုတာမျိုးကျတော့ သူတို့ သိကြတယ်။

အဲဒီမှာလဲ စားချင်လျက်နဲ့ မစားရတော့ ထမင်းဆာတာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ဆာတာကတော့ ရောဂါပျောက်ခြင်း အကျိုးရှိတယ်ဆိုတာကို ယုံကြည်ပြီးတော့ မကွဲရဲ့တော့ဘူး။ ချီးမွမ်းတောင် ချီးမွမ်းကြသေးတယ်။ သူတို့က မျက်မှောက် ရုပ်ခန္ဓာ ဖြစ်ပုံလောက် နားလည်ကြတာကိုး။ နောင်တမလွန်နဲ့ နာမ်ခန္ဓာ အကြောင်းတော့ လုံးလုံး နားမလည်ရာကြပဲဟာကိုး။ ဒီတော့ ဒီလိုပြောကြပေမှာပဲ။ အမှန်ကတော့ ဥပုသ်စောင့်တယ်ဆိုတာဟာ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် အကုသိုလ်တွေကို ပယ်စွန့်ပြီး ရှောင်ကြဉ်ခြင်း အစရှိတဲ့ ကုသိုလ်တရားတွေကို နေ့ရော ညပါ ပွားများနေတာပဲ။ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တွေဟာ သတ်ခြင်း၊ ခိုးခြင်း၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်း၊ လိမ်ခြင်း၊ သေရည်အရက်သောက်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်တရားတွေကို တသက်ပတ်လုံး ပယ်ရှားပြီး သီတင်းသုံးတော်မူကြပါပေတယ်။ ငါ့မှာ ဒီကနေ့ တရက်မျှ ဒီသူတော်ကောင်း တရားတွေကို ကျင့်သုံးနေရပေ တယ်။ ဒီအကျင့် တစိတ်တဒေသဖြင့် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့အား အတုလိုက်၍ ပူဇော်ရပါပေတယ်”လို့ ဒီလို နှလုံးသွင်းပြီး အရိယာ သူတော်ကောင်းတွေက ဥပုသ်စောင့်သုံးကြတာပါ။

ဒီလိုစောင့်နေတဲ့အခါ ထမင်းဆာတာကို သည်းခံပြီး စားချင်တဲ့ ကိလေသာတွေကို ပယ်နေရတာဟာ အင်မတန် မွန်မြတ်ပါတယ်။ ဒီလို မွန်မြတ်တဲ့ တရားတွေ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်သွားတော့ စိတ်သန္တာန်ဟာ စင်ကြယ်သွားတယ်။ ဖျားနေ တဲ့လူမှာ အစာဖြတ်လိုက်တာနဲ့ အစာအိမ်စင်ကြယ်ပြီး ရောဂါ ပျောက်သွားသလိုပါပဲ။ အဲဒီလို စိတ်သန္တာန်က စင်ကြယ်သွား တဲ့အတွက် ဒီဘဝက သေတဲ့အခါမှာ စင်ကြယ်ကောင်းမြတ်တဲ့ လူနတ်တို့၏ စိတ်အစဉ် ဆက်ပြီးသွားတယ်။ ဒါကို “လူဖြစ် သွားတယ် နတ်ဖြစ်သွားတယ်”လို့ ပြောကြရတာပဲ။

(၁၃၂၀-ခုနှစ် သင်္ကြန်တွင်းတရားမှ)

အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ်အရ မေထုန်အမှုတို့ စောင့်စည်းထားတဲ့သူဟာ နေ့လွဲညစာ မစားမှလဲ ကောင်းပါတယ်။ နေ့လွဲညစာ စားတဲ့သူဟာ အင်အား တောင်းတင်းနေလေတော့ ကာမဂုဏ်ကို စိတ်ညွတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိကာလဘော ဇနသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းဟာ အလွန်တရားကောင်းပါတယ်။ ဒီဝိကာလဘောဇန သိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ထိန်းထားတဲ့ အတွက် စားမှု သောက်မှု ကိစ္စမရှိတော့လို့ တရားအားထုတ်ဖို့ရာ အချိန်များများ ရနိုင်ပါတယ်။ ကခြင်း၊ သီချင်းဆိုခြင်း၊ ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်း၊ ပန်းပန်ခြင်း၊ နံ့သာလိမ်းကျံခြင်းတို့ဟာလဲ ကာမဂုဏ်စိတ်ကို ယိုဖိတ်အောင် ပြုလုပ်ပေးတဲ့ အပိုကိစ္စ တွေပဲ။ ကာမဂုဏ်တက်ကြွယင် အဗြဟ္မစရိယ သိက္ခာပုဒ် ကျိုးပျက်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ နစ္စ၊ ဂီတ စတဲ့သိက္ခာပုဒ်ကို ဆောက်တည်ရတာပါပဲ။

နောက်တခုက မြင့်တဲ့ကုတင်ကြီးတွေမှာ အိပ်ရတဲ့အခါ မွန်မြတ်တဲ့ အိပ်ရာတွေမှာ အိပ်ရတဲ့အခါ သာယာကြည်နူးပြီး စိတ်ကူးတွေ ယဉ်လာတတ်ပါတယ်။ ဒီအခါမှာ ကာမဂုဏ်တွေ ဝင်လာတတ်လို့ ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်ကိုလဲ ရှစ်ပါးသီလရဲ့ အင်္ဂါတပါးအနေနဲ့ ဆောက်တည်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုရားရဟန္တာအစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ အမြဲမပြတ် ကျင့်သုံးတော်မူကြတဲ့ ဒီဥပေါသထ သီလခေါ်တဲ့ ရှစ်ပါးသီလကို လဆန်း ၈-ရက် လဆုတ် ၈-ရက် လပြည့်လကွယ် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဗုဒ္ဓသာသနာကို သက်ဝင် ယုံကြည်သူ သူတော်ကောင်းတိုင်း စောင့်ထိန်းကြဖို့ရာ တိုက်တွန်းပါတယ်။

ရှစ်ပါးသီလအကြောင်း ပြီး၏။

ဘုရားဂုဏ်တော် (၉) ပါး ရှိခိုး

အစိန္တေယျ၊ အစိန္တေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ အပ္ပမေယျ၊ မကြံဆ မနှိုင်းယှဉ်နိုင်ကောင်းသော ဂုဏ်တော်အပေါင်း အနန္တနှင့် လုံးဝဥသည့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၁။ (က) အရဟံ-လွန်ကဲထူးမြတ်သော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်းတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) အရဟံ-ဝါသနာနှင့်တကွ တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့မှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဂ) အရဟံ-လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ အစရှိသော ကိလေသာရန်သူတို့ကို ပယ်သတ်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဃ) အရဟံ- သံသရာစက်၏ အထောက်အကန့်တို့ကို ချိုးဖျက်တော်မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရား။

(င) အရဟံ-မျက်မှောက်မျက်ကွယ် အချင်းခပ်သိမ်းစင်ကြယ်၍ ဆိတ်ကွယ်ရာမရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။

၂-သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ-သစ္စာလေးပါး ခပ်သိမ်းသော တရားတို့ကို သူတပါးအထံ-နည်းမခံပဲ ကိုယ်တိုင်ဉာဏ်ဟုန် အစွမ်းဖြင့် စူးစမ်းရှာဖွေကာ မှန်ကန်စွာ သိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၃-ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော-ဝိဇ္ဇာမည်သောဉာဏ်ထူး ၃-ပါး၊ ဉာဏ်ထူး ၈-ပါး၊ စရဏမည်သော အခြေခံအကျင့်တရား ၁၅-ပါး တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၄။ (က) သုဂတော-သတ္တဝါတို့အား အကျိုးများကြောင်း ဟုတ်မှန်သော စကားကောင်းကိုသာ မြွက်ဆိုတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) သုဂတော-မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ တင့်တယ်သော အမူအယာဖြင့် ကောင်းစွာသွားခြင်း ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်း ရှိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၅-လောကဝိဒူ-လောက၏ အကြောင်းအရာအလုံးစုံကို အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၆။ (က) အနတ္တရော-အမြင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဂုဏ်၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဂုဏ် တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် လောကဓာတ်အလုံး၌ အမြင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ခ) ပုရိသဓမ္မသာရထိ-ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာအသိမရှိကြသေး မပြည့်ဝသေး၍ ဆုံးမပေးထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယဉ်ကျေးလိမ္မာ ပညာပြည့်ဝ အချိုးကျအောင် ဆုံးမသွန်သင်တော်မူတတ်ပေသော မြတ်စွာဘုရား။

(ဂ) အနုတ္တရောပုရိသဓမ္မသာရထိ-ဆုံးမထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ညွှန်ကြားသွန်သင် ပဲ့ပြင်ဆုံးမမှု၌ အတုမရှိအမြတ်ဆုံး ဖြစ်တော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၇-သတ္တာဒေဝမနုဿနံ-ချမ်းသာရကြောင်း လမ်းကောင်းညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူတတ်၍ လူနတ်တို့၏ ဆရာမြတ်အစစ် ဖြစ်တော် မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၈-ဗုဒ္ဓေါ-တရားအလုံးစုံကို အကုန်သိတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

၉-ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်အနန္တ ကံတော်အနန္တ ဉာဏ်တော်အနန္တ တန်ခိုးတော်အနန္တတို့နှင့် လုံးဝဥသည့် ပြည့်စုံတော်မူပေသော မြတ်စွာဘုရား။

အရဟံအစရှိသော ကိုးပါးသော ဂုဏ်တော် ဆယ်ပါးသော ဂုဏ်တော်၊ အနန္တဂုဏ်တော်၊ ကျေးဇူးတော်အပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော သက်တော်ထင်ရှား သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားကို ဘုရားတပည့်တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုး ပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

ဘုရားဂုဏ်တော် ၉-ပါးရှိခိုးပြီး၏။

တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါး ရှိခိုး

ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရားသည်၊ အက္ခာတော-ဟောကြားအပ်သော၊ ဓမ္မော-တရားတော်သည်-

- ၁- သွာက္ခာတော-ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း ကောင်းမွန်မှန်ကန်စွာ ဟောအပ်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၂- သန္နိဋ္ဌိကော-ကျင့်ကြံအားထုတ်လျှင် မျက်မှောက်ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၃- အကာလိကော-အချိန်အခွင့် မဆိုင်လင့်ပဲ အသင့်လက်ငင်း ချက်ခြင်း အကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၄- ဧဟိ ပဿိကော-လာပါ ကြည့်လှည့်ပါဟု ကျင့်ကြံအားထုတ်ရန် ဖိတ်မန် တိုက်တွန်းထိုက်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၅- ဩပနေယျိကော-မိမိသန္တာန်၌ တည်အောင်ကျင့်ဆောင်ထိုက်သော တရားတော်မြတ် ပါပေတကား။
- ၆- ပစ္စတ္တံဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညုဟိ-တရားမြင်သိသည့်ပညာရှိ ရှစ်ပါးအရိယာများသာလျှင် ကိုယ့်တရားနှင့် ကိုယ်အသီးသီး သိမြင်ခံစားရသော တရားတော်မြတ်ပါပေတကား။

သွာက္ခာတ အစရှိသော ဤဂုဏ်တော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဂ်လေးပါး ဖိုလ်လေးပါး နိဗ္ဗာန်ပရိယတ် အားဖြင့် ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို ဘုရားတပည့်တော်သည် ရိုသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော် မာန်လျော့ ကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါးရှိခိုး ပြီး၏။

သံဃာဂုဏ်တော် ၉-ပါးရှိခိုး

- ဘဂဝတော-မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝက သံဃော-တပည့်သားအပေါင်း သံဃာတော်သည်။
- ၁- သုပ္ပဋိပန္နော-လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟကင်းကြောင်း (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာအကျင့်ကောင်းကို) ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၂- ဥဇုပ္ပဋိပန္နော-ကိုယ်နှုတ်စိတ်ထား အကောက်သုံးပါးကင်းရန် ဖြောင့်မှန်စွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၃- ဉာယပ္ပဋိပန္နော-ဆင်ရဲငြိမ်းရန် နိဗ္ဗာန်အလိုငှာ သင့်လျော်စွာ ကျင့်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၄- သာမိစိပ္ပဋိပန္နော-သူများကပြုသည့် ရိုသေမှုနှင့်သင့်တင့်ထိုက်တန်အောင် ကျင့်ကြံတော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၅- အာဟုနေယျော-အရပ်ဝေးမှသော်လည်း ဆောင်လာ၍ ပေးလှူပူဇော်ထိုက် ပေးလှူသည်ကို ခံယူတော်မူထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။

- ၆- ပါ ဟုနေယျော-ချစ်မြတ်နိုးအပ်သည့် ဧည့်သည်များအတွက် အထူးပြုပြင်ထားသော စားကောင်းသောက်ဖွယ်ကို သော်လည်း ပေးလှူပူဇော်ထိုက်၊ ခံယူတော်မူထိုက်သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၇- ဒက္ခိဏေယျော-နောင်တမလွန်လောက၌ ကောင်းကျိုးရမည်-ဟု ယုံကြည်၍ ပေးလှူသည်ကို ခံယူတော်မူထိုက် သော သံဃာတော်မြတ် ပါပေတကား။
- ၈- အဉ္စလိကရဏီယော-ကောင်းကျိုး ချမ်းသာမှန်စွာရမည်ဟု ယုံကြည်မျှော်ကိုးလျက် လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးထိုက် သော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။
- ၉- အနတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ-ကောင်းမှုမျိုးကို စိုက်ပျိုးရန်အလို့ငှါ သတ္တဝါ အပေါင်း၏ အကောင်းဆုံး လယ်ယာမြေ ဖြစ်တော်မူသော သံဃာတော်မြတ်ပါပေတကား။

သုပ္ပဋိပန္န-အစရှိသော ဤ ၉-ပါးသော ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော မဂ္ဂဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး၊ ဖလဋ္ဌာန် ပုဂ္ဂိုလ်လေးပါး အားဖြင့် ရှစ်ပါးသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်း သံဃာတော်မြတ်ကို ဘုရား တပည့်တော်သည် ရိသေမြတ်နိုး လက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပူဇော် ဖူးမြော်မာန်လျှော့ ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

ရတနာမြတ်သုံးပါး ရှိခိုးပြီး၏။

ပါရမီ ၁၀-ပါး ဘုရားရှိခိုး

၁။ ယော ဗုဒ္ဓေါ သသဇာတိယံ ဒေဟံ ကာယံ သစ္စိယ ဒါနဝရံ ပူရေသိ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ အဟံ ဝန္တာမိ၊ တေနာဟမ္မိ ဒါနဝရံ ပူရေန္တော ပုရိသုတ္တမော ဘဝေယျ။

ယောဗုဒ္ဓေါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သသဇာတိယံ-ယုံမင်းဖြစ်တော်မူသောအခါ၌၊ ဒေဟံ ကာယံ-ကိုယ်တော် ကို၊ သစ္စိယ-စွန့်တော်မူ၍၊ ဒါနဝရံ-ဒါနပါရမီ၊ ဒါနဥပပါရမီ၊ ဒါနပရမတ္ထပါရမီကို၊ ပူရေသိ-ဖြည့်ကျင့်တော်မူလေပြီ၊ ဧတံဗုဒ္ဓံ -ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ တေန-ထိုသို့ ရှိခိုးရသော ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်၊ အဟမ္မိ-အကျွန်ုပ်သည်လည်း၊ ဒါနဝရံ-ဒါနပါရမီ၊ ဒါနဥပပါရမီ၊ ဒါနပရမတ္ထပါရမီကို၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင် သော၊ ပုရိသုတ္တမော-ယောက်ျားမြတ်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရပါလို၏။

၂- ယော ဗုဒ္ဓေါ နာဂသပ္ပော သီလဝရံ ပူရေသိ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ အဟံ ဝန္တာမိ၊ တေနာဟမ္မိ သီလဝရံ ပူရေန္တော ပုရိ သုတ္တ မော ဘဝေယျ။

ယောဗုဒ္ဓေါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ နာဂသပ္ပော-သင်္ခံပါလ နဂါးမင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်တော်မူ၍၊ သီလဝရံ- သီလပါရမီ၊ သီလဥပပါရမီ၊ သီလ ပရမတ္ထ ပါရမီကို ပူရေသိ-ဖြည့်ကြည့်တော် မူလေပြီ၊ ဧတံဗုဒ္ဓံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ တေန-ထိုသို့ ရှိခိုးရသော ကုသိုလ် စေတနာကြောင့်၊ အဟမ္မိ-အကျွန်ုပ်သည်လည်း၊ သီလဝရံ-သီလပါရမီ၊ သီလ ဥပပါရမီ၊ သီလ ပရမတ္ထ ပါရမီကို၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သော၊ ပုရိသုတ္တ မော-ယောက်ျားမြတ်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရပါလို၏။

၃- ယောဗုဒ္ဓေါ သုတသောမော ဟုတ္တာ နိက္ခမဝရံ ပူရေသိ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ အဟံ ဝန္တာမိ၊ တေနာဟမ္မိ နိက္ခမဝရံ ပူရေန္တော ပုရိသုတ္တမော ဘဝေယျ။

ယောဗုဒ္ဓေါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ သုတသောမော-သုတသောမ မင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်တော်မူ၍၊ နိက္ခမဝရံ- နိက္ခမ ပါရမီ၊ နိက္ခမဥပပါရမီ၊ နိက္ခမပရမတ္ထ ပါရမီကို၊ ပူရေသိ-ဖြည့်ကျင့်တော်မူလေပြီ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ-ထိုမြတ်စွာဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ တေန-ထိုသို့ရှိခိုးရသော ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်၊ အဟမ္မိ-အကျွန်ုပ်သည်လည်း၊ နိက္ခမဝရံ-နိက္ခမပါရမီ၊ နိက္ခမဥပပါရမီ၊ နိက္ခမပရမတ္ထပါရမီကို၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ခြင်းငှါ၊ သမတ္ထော-စွမ်းနိုင်သော၊ ပုရိသုတ္တ မော-ယောက်ျားမြတ်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရပါလို၏။

၄-ယော ဗုဒ္ဓေါ သေနကော ဟုတ္တာ ပညာသေဋ္ဌံ ပူရေသိ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ အဟံ ဝန္တာမိ၊ တေနာဟမ္မိ ပညာသေဋ္ဌံ ပူရေန္တော ပုရိသုတ္တမော ဘဝေယျ။

၁၀- ယော ဗုဒ္ဓေါ လောမဟံသော ဟုတ္တာ ဥပေက္ခဝရံ ပူရေသိ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ အဟံ ဝန္တာမိ၊ တေနာဟမ္မိ ဥပေက္ခဝရံ ပူရေန္တော ပုရိသုတ္တမော ဘဝေယျ။

ယော ဗုဒ္ဓေါ-အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်၊ လောမဟံသော-လောမဟံသမင်းသည်၊ ဟုတ္တာ-ဖြစ်တော်မူ၍၊ ဥပေက္ခ ဝရံ-ဥပေက္ခာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာ ဥပပါရမီ၊ ဥပေက္ခာ ပရမတ္ထပါရမီကို၊ ပူရေသိ-ဖြည့်ကျင့်တော်မူလေပြီ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓံ-ထိုမြတ်စွာ ဘုရားကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ ဝန္တာမိ-ရှိခိုးပါ၏၊ တေန-ထိုသို့ရှိခိုးရသော ကုသိုလ်စေတနာကြောင့်၊ အဟမ္မိ-အကျွန်ုပ် သည်လည်း၊ ဥပေက္ခဝရံ-ဥပေက္ခာပါရမီ၊ ဥပေက္ခာဥပပါရမီ၊ ဥပေက္ခာ ပရမတ္ထပါရမီကို၊ ပူရေန္တော-ဖြည့်ခြင်းငှါ-သမတ္ထော- စွမ်းနိုင်သော၊ ပုရိသုတ္တမော-ယောကျ်ားမြတ်သည်၊ ဘဝေယျ-ဖြစ်ရပါလို၏။

ပါရမီ (၁၀) ပါး ဘုရားရှိခိုးပြီး၏။

(ဤသို့ ပါရမီ ၁၀-ပါး ဘုရားရှိခိုးကို မိတ္တိလာပို့ ပန်းသွင်းရွာကျောင်းကြီး၌ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ်က ပျံလွန်တော်မူခဲ့ သော ဘုန်းတော်ကြီး ခင်ကြီးခို (ဦးဓမ္မ) လက်ထက်မှစ၍ ဘုန်းတော်ကြီး အဆက်ဆက်တို့က ယနေ့တိုင်အောင် တပည့် ကျောင်းသား ရှင်ငယ်တို့အား သင်ကြားပေးလာသော ဘုရားရှိခိုးဖြစ်ပါ၏။ ရေးသူမသိပါ)

ဓမ္မက္ခန္ဓာရှစ်သောင်းလေးထောင်ရှိခိုး

သုတ္တန္တေ နနု အာကာရာ၊ အဘိဓမ္မေ နနု သြရောဃာ၊
ဝိနယေ နနု ဥပဋ္ဌာ၊ ဧတေ ဝန္တာမိ သဗ္ဗဒါ။
ပုညေန တေန သဗ္ဗမ္ပိ၊ ပိဋကံ ဇိနဘာသိတံ၊
ဓာရယံ ဝါစယံ သိက္ခံ၊ ပပေါမိ အမတံ ပဒံ။

သုတ္တန္တေ-ဝေါဟာရ ဒေသနာတော်မြတ် သုတ္တန်ပိဋကတ်၌၊ နနုအာကာရာ-နှစ်သောင်းတထောင် များမြောက်သင်္ချာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ စေတီတို့သည်၊ အတ္ထိ-သန္တိ-ထင်ရှားပုံသေရှိပေကုန်၏၊ အဘိဓမ္မ-ပရမတ္ထ ဒေသနာတော်မြတ် အဘိဓမ္မာပိဋကတ် ၌၊ နနုသြရောဃာ-လေးသောင်းနှစ်ထောင် များမြောက်သင်္ချာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ စေတီတို့သည် အတ္ထိ-သန္တိ-ထင်ရှားပုံသေ ရှိပေကုန် ၏၊ ဝိနယေ-အာဏာဒေသနာတော်မြတ် ဝိနည်း ပိဋကတ်၌၊ နနုဥပဋ္ဌာ-နှစ်သောင်းတထောင် များမြောက်သင်္ချာ ဓမ္မက္ခန္ဓာစေတီ တို့သည်၊ အတ္ထိ-သန္တိ-ထင်ရှားပုံသေ ရှိပေကုန်၏၊ ဧတေသုံးရပ်စုပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင် များမြောက်သင်္ချာ ဓမ္မက္ခန္ဓာ စေတီတို့ကို၊ အဟံ-အကျွန်ုပ်သည်၊ သဗ္ဗဒါ-နေ့ညဆက်ကာ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌၊ ဝန္တာမိ-ရိုသေမြတ်နိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုး ကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

ဧတေန ပုညေန-ဤသို့ရှိခိုးရသော ကောင်းမှုကံ စေတနာကြောင့်၊ ဇိနဘာသိတံ-မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူ အပ်သော၊ သဗ္ဗမ္ပိ-ကြွင်းမဲ့ဥသု အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော၊ ပိဋကံ-သုတ္တန်ဝိနည်း အဘိဓမ္မာ သုံးဖြာသော ပိဋကတ်ကို၊ ဓာရယံ- အာဂုံနှုတ်တက် ဆောင်ရွက်လေ့လာနိုင်သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ ဝါစယံ-နာယူလိုလား သူတပါးကို သင်ကြားပို့ချ ဟောညွှန်ပြနိုင် သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ သိက္ခံ-ပိဋကတ်တော်လာ သိက္ခာသုံးရပ် ပဋိကတ်ကို လေးမြတ်စွာ ကျင့်သုံးဆောက်တည်နိုင်သည်ဖြစ်၍၎င်း၊ အမတံ ပဒံ-သေခြင်းကင်းရာ ခေမာပူရ အမတသို့၊ ပပေါမိ-လေးပါးမဂ်ဉာဏ် အမြင်မှန်ဖြင့် လျှင်မြန်ထုတ်ခြောက် မကြာ ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုရပါလို၏ ဘုရား။

(မင်းကွန်း ဂူကလေးချောင် ဆရာကြီး ဒေါ်ဓမ္မစာရီထံမှ ရသည်၊
ရေးဆရာတော်ကြီးတို့ ရေးခဲ့သောမူ)

ဉာဏ်စဉ် (၁၆) ပါးရှိခိုး

(ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးမူ)

၁- နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒံ၊ တပုစ္ဆယ ပရိဂ္ဂတံ။
တံ သမ္မသနံ ဥဒယ-ဗ္ဗယ ဉာဏဉ္စ ဘင်္ဂင်္ဂံ။ ။

၂- ဘယဉာဏံ အာဒီနဝ-ဉာဏဉ္စ နိဗ္ဗိဒံ အထ။
မုဉ္ဇိတုကဗျတံ ပဋိ-သံခံ သင်္ခါ ရပေက္ခကံ။ ။

၃- အနုလောမဉ္စ ဂေါတြဘုံ၊ မဂ္ဂဉာဏံ ဖလံ တထာ။
ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏန္တိ၊ တိလောကမှိပိ ကေနစိ။ ။

၄- အဒေသိယေ သာသနိကေ၊ ဉာဏိမေ သောဠသုတ္တရေ။
ဒေသေတာရံ ပဝတ္တာရံ၊ ဗုဒ္ဓံ တိဟာဒရံ နမေ။ ။

၁- နာမရူပပရိစ္ဆေဒံ-နာမ်ရုပ်တရားတို့ကို ပိုင်းခြား၍ သိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ ဉာဏ်၎င်း၊

၂- တပုစ္ဆယပရိဂ္ဂတံ-ထိုနာမ်ရုပ်တို့၏ အကြောင်းတရားကို ပိုင်းခြား၍ သိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၎င်း၊

၃- တံ သမ္မသနံ-ထိုနာမ်ရုပ်တို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအားဖြင့် သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ သိမြင်သော သမ္မသနဉာဏ်၎င်း၊

၄- ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏဉ္စ-နာမ်ရုပ်တို့၏ အသစ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၊ ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် တခဏချင်း ပျက်စီးသွားခြင်းကို ရှုမှတ်ထင်ထင် သိမြင်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်၎င်း၊

၅- ဘင်္ဂင်္ဂံ-နာမ်ရုပ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းကိုသာ ရှုမှတ်ထင်ထင် သိမြင်သော ဘင်္ဂဉာဏ်၎င်း၊

၆- ဘယ ဉာဏဉ္စ-နာမ်ရုပ်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းကို သိမြင်သဖြင့် ကြောက်လန့်ဖွယ် ဘေးကြီးအဖြစ်ဖြင့် ထင်မြင်သော ဘယဉာဏ်၎င်း၊

၇- အာဒီနဝ ဉာဏဉ္စ-နာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့၌ ကိုးကွယ်ရာမထင် အပြစ်မြင်သော အာဒီနဝဉာဏ်၎င်း၊

၈- နိဗ္ဗိဒံ-နာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့၏ မပျော်မမွေ့ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်၎င်း၊

အထ = အနက် သဘောတူသော ရှေ့ဉာဏ်သုံးပါးမှတစ်ပါး အနက်သဘောတူသော နောက်ဉာဏ် သုံးခုကား-

၉- မုဉ္ဇိတုကဗျတံ-နာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့မှ အလွန်အမင်းလွတ်ကင်း ထွက်မြောက်လိုသော မုဉ္ဇိတုကဗျတာဉာဏ်၎င်း၊

၁၀- ပဋိသံခံ - အလွန်အမင်း လွတ်ကင်း ထွက်မြောက်လိုလှသဖြင့် ထိုနာမ်ရုပ် နှစ်ပါးကိုပင် အနိစ္စ အစရှိသော လေးဆယ်သော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် တွင်တွင်အားထုတ်၍ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေအားဖြင့် ကောင်းကောင်းကြီး ထင်မြင်သော ပဋိသင်္ခါဉာဏ်၎င်း၊

၁၁- သင်္ခါရပေက္ခကံ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအနေအားဖြင့် ကောင်းကောင်း ထင်မြင်၍ လွတ်မြောက်ရာ လွတ်မြောက်ကြောင်းကို ရသဖြင့် အလွန်ပြင်းထန်သော လုံးလကိုလည်း မပြု၊ ထိုနာမ်ရုပ် သင်္ခါရတို့၌ ကြောက်လန့်ခြင်း နှစ်သက်ခြင်း နှစ်ပါးကိုလည်း ပယ်စွန့်၍ သိရုံသိရုံသာ အညီအမျှရှုသောသင်္ခါ ရပေက္ခာဉာဏ်၎င်း၊

၁၂- အနုလောမဉ္စ-အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တတို့တွင် တပါးပါးကို အာရုံပြု၍ ဥဒယဗ္ဗယ စသော ရှေးဉာဏ် ရှစ်ပါး၊ နောက် မဂ္ဂသစ္စာအားလျော်သော ဂေါတြဘူ၏ရှေး အခြားမဲ့၌ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဖြစ်သော အနုလောမဉာဏ်၎င်း၊

၁၃- ဂေါတြာဘုံ-ပုထုဇဉ် အနွယ်ကိုဖြတ်၍ အရိယာ အနွယ်ဇာတ်သို့ ရောက်စေလျက် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြု၍ မဂ်၏ရှေး အဖို့၌ တကြိမ်မျှသာ ဖြစ်သော ဂေါတြာဘူဉာဏ်၎င်း၊

၁၄- မဂ္ဂဉာနံ-နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလျက် သစ္စာလေးပါးကို တပြိုင်နက်သိသော မဂ်ဉာဏ်၎င်း၊

၁၅- ဖလံ-မဂ်ဉာဏ်ကဲ့သို့ပင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလျက်ဖြစ်သော ဖိုလ်ဉာဏ်၎င်း၊

၁၆- တထာ-ထိုမှတပါး၊ ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာနံ-မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် ပယ်ပြီးသော ကိလေသာ၊ မပယ်ရသေးသော ကိလေသာအားဖြင့် ဤငါးပါးသော တရားစုတို့ကို ပြန်လှည့်၍ ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်၎င်း၊

ဣတ-ဤသို့၊ တိလောကမိ-ကာမ ရူပ အရူပ ဟုလောက သုံးဖြာ စကြာဝဠာ ရှိသမျှအနန္တမဆုံး လောကကြီး တခုလုံး၌၊ ကေနစိ-နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တဦးတယောက်မျှ သော်လည်း၊ အဒေသိယေ-မကြားမနာကြံစည်ကာဖြင့် ယထာ ဘူတ အမှန်ကျအောင် ဟောပြခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ရာကောင်းကုန်သော၊ သာသနိကေ-ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သာသနာတော်ကြီး အတွင်း၌ သာလျှင် ပေါ်လင်းဖြစ်ထွန်းနိုင်ကောင်းကုန်သော၊ ဥတ္တရေ-လောကီပညာအရပ်ရပ်တို့ထက် ထူးကဲမြင့်မြတ်ကုန်သော၊ ဣမေ သောဠသညာဏေ-ဤ (၁၆) ပါးသောဉာဏ်တို့ကို၊ ဒေသေတာရံ-မိမိကိုယ်တော်တိုင် ပိုင်ပိုင်လှလှ အမှန်အကန်သိရ၍ လှစ်ဟ ထုတ်ဖော် ဟောကြားတော် မူပြီးထသော၊ ပဝတ္တာရံ-မိမိကိုယ်တော်တိုင် ပိုင်နိုင်ပြီးစီး ဖြစ်စေပြီးမှ ခိုမှီးကပ်လာ ဗြဟ္မာနတ်လူ ကျွတ်ထိုက်သူ မှန်သမျှ ကလျာဏပုထုဇဉ် အရိယာသခင်တို့၏ ကြည်လင်သော စိတ်သန္တာန်ဝယ် အဖန်ဖန်အားဖြင့် ဖြစ်ပွား စေတော်မူတတ်ပေထ သော၊ ဗုဒ္ဓံ-သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရှင် မြတ်စွာဘုရားသခင်ကို၊ အဟံ-ဘုရားတပည့်တော်သည်၊ တိဟိ- ကာယညွတ်ချီ ဝစီ မန သုံးဒွါရတို့ဖြင့်၊ နမေ-နမာမိ၊ ကြည်ညို မြတ်နိုးလက်အုပ်မိုး၍ ရှိခိုးပါ၏ မြတ်စွာဘုရား။

ဘုရားရှိခိုး အမျိုးမျိုးပြီး၏။

မှတ်ချက်

အမှတ်-ခွဲထားတို့၌ မျှော် နှင့် မြော် နှစ်ချက်သာ ရှိသင့်ကြောင်းပြ၏။ မျှော်ကား မံသ စက္ခုဖြင့် ကြည့်မျှော်သည် ဉာဏ်မျက်စိ ဖြင့် မြော်တွေးရသည်ဟု ဝေါဟာရ သတ်ပုံကျမ်း၌ ဆို၏။ မြော်မြင်၊ မြော်ထောက်၊ ဖူးတွေ၊ ဖူးမြင်၊ ဖူးမြော် ဟူ၍ အသုံးရှိ ကြောင်းကို ပြလေသည်။ ထို့ကြောင့် ဖူးမြော် မာန်လျော့ကို “မျှော်” ဖြင့် မရေးပဲ “မြော်” ဖြင့် ရေးရသည်။

မှတ်ချက်

+ ဒီ ၂ - ၂၃၀၊ မ ၂ - ၃၁၄၊ ၃၄၁၊ သံ ၁ - ၁၆၂၊ အံ ၁ - ၆၈၊ ၂ - ၂၀၈

မှတ်ချက်

အမှတ်-နမော တဿ ဘဂဝတောကို ဆိုရာ၌ နမောနှင့် တဿကို ဆက်၍ မဆိုပဲ၊ နမောနှင့်တဿအကြား၌ ဇင်းငယ် ရပ်၍ဆိုပါ။ တဿနှင့် ဘဂဝတောကိုမူ တဆက်တည်း ဆိုရပါမည်။

မှတ်ချက်

+ ကျေးဇူးတော်ရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး သီလပေးတဲ့အခါ သရဏဂုံကို ဖြေးဖြေးမှန်မှန် ပီသပြတ်သားစွာ ပေးလေ့ရှိသလို ဆရာတော်ကြီး၏ တပည့်ရဟန်းတော်တို့ကလဲ ဖြေးဖြေးမှန်မှန် ပီသပြတ်သားစွာပေးလေ့ ရှိပါသည်။

မှတ်ချက်

+ (သီလ ဟူသော ပုဒ်၏အနက်ကို အပြည့်အစုံ သိလိုပါက ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ၁-နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မြန်မာပြန် (မဟာစည်မူ) စာမျက်နှာ-၂၃ တို့၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

မှတ်ချက်

+ ဧဝံ သရဏာဂမနေဟိ သာသနောထေရံ ဒဿေတွာ သြတိမဏ္ဍေန ဥပါသကေန ပဗ္ဗဇိတေနဝါယေသု သိက္ခာ ပဒေသု ပဌမံ သိက္ခိ တဗ္ဗံ (ခုဒ္ဒကပါဌ-၄-၁၇)

မှတ်ချက်

+ ဣဒ္ဓိဆယ်ပါး တန်ခိုးရှင်ကြီးများစာအုပ်၌ မြန်မာပြန် အကျယ်ပါသည်။

မှတ်ချက်

ဒေဝမနုဿာ ဥပါသကဘာဝေန ပဗ္ဗဇိတဘာဝေန ဝါ သာသနံ သြသရန္တိ (ခုဒ္ဒကပါဌ - ၄ -၃)